

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 174 (13.405)

Trst, četrtek, 27. julija 1989

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

V svojem govoru je Andreotti zaobjel vsa pereča vprašanja italijanske družbe Programsko poročilo predsednika Andreottija v znamenju priprav na evropsko integracijo

*Na zunanjepolitičnem področju je ministrski predsednik posvetil posebno pozornost
problemom sosednje Jugoslavije - Prednost boju proti mafiji in vprašanju onesnaženja Jadrana*

DUŠAN KALC

RIM — Toliko smo čakali, pa smo le dočakali. Vlada je po "devetih tednih in pol" (kot v istoimenskem erotičnem filmu) nosečnosti in po porodnih komplikacijah (prepri pri določevanju ministrov in podministrov) končno privekala na svet z glasom... starega znanca Andreottija.

Zgodilo se je včeraj ob 11.30 v senatu. Že pol ure prej, ko je bil senatni amfiteater še prazen, se je za pult pod predsedniškim foteljem gnetlo ministrov. To ni bil več metaforični lov na fotelje. Bil je pravi lov na mesta okrog glavnega krmarja Andreottija. Ker so mesta omejena, so vsi vedeli, da bodo morali zamudniki in marsikomu drugemu, ki jih ni bilo med veselo družino, temveč so sedeli med ostalimi senatorji. Prazna sta do 11.30 ostala le glavna sedeža, ki ju je ob točno napovedani uri zasedel "čudni par", kot so po popularni broadwayski komediji

poimenovali "golobradega" Martellija in "sivolasega" Andreottija. Nekaj časa smo bili prisiljeni gledati običajna rokovanja, izmenjave čestitk, nasmehke, spogledovanja itd. Pred gnečo ministrov je tu pa tam švignila senca, ne da bi se ustavila (pri tem seveda mislimo na predstavnike vlade v sen- cij).

Prvi aplavz senata je bil za Pertinijo. Morda je aplavz hotel izraziti nostalgijo nad "lepimi starimi časi", ko je verjetno bilo vsaj v nekaterih rimskih palačah nekoliko več "glasnosti". Prvi pikri medklic pa je odjeknil, ko je predsednik senata Spadolini povedal, da je malo prej potekala prisega podministrov. Prišel je seveda iz vrst leve opozicije in se je nanašal na stalno naraščanje podtajniških mest.

Andreotti je svoj dobro uro trajajoči govor začel v znamenju Evrope in sploh je bilo združevanje Evrope nekakšen leit-motiv celotnega nastopa. Usposobiti Italijo, da bo pripravljena na usodno leto 1993 je glavna Andreottijeva strateška poteza. Skrb za enotno in združeno Evropo bo velika

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Andreotti med branjem programskega poročila v senatu

(Telefoto AP)

Andreotti o zaščiti Slovencev

DUŠAN KALC

RIM — Andreotti ni pozabil omeniti Slovencev. V poglavju, ki ga je posvetil krajevnim avtonomijam, ter specifično deželam s posebnim statutom, se nas je spomnil s kratkim stavkom, kot se je spomnil tudi italijanske manjšine v Jugoslaviji in kot se je spomnil avtonomističnih gibanj Južne Tirolske, Doline Aoste, Sardinije in Sicilije. Zelo splošno se je zavzel za ovrednotenje manjših jezikov in kultur. Še najbolj konkreten pa je bil v zvezi z zakonom o obmejnih območjih Furlanije-Juljske krajine in Veneta, ko je poudaril, da se bo vlada zavzela za hitro odobritev zakona. Vsi ti so cilji nekega procesa, je dejal ministrski predsednik, ki vodi k združevanju Evrope, ki stremi k ohranjanju različnih identitet in ki hkrati bogati vso italijansko skupnost.

Od ministrskega predsednika, ki je ves svoj programski govor prepletel s plemenitim motivom graditve večjezikovne in večkulturne, a združene Evrope, bi pričakovali jasnejše obveze do neke narodnostne manjšine, ki jo zelo dobro pozna. Tako pa so njegove besede izzvenele nekam splošno in abstraktno. »Pozorno skrb bomo posvetili vprašanju Slovencev v Furlaniji-Juljski krajini ter vprašanju zaščite dejavnosti italijanskih manjšin v Ju-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Prve reakcije na Andreottijeve programske izjave

RIM — Programski govor ministrskega predsednika Andreottija v senatu je izzval različne reakcije. V popoldanskih urah se je začela tudi senatna razprava, ki se bo končala danes zvečer z glasovanjem o zaupnici novi vladi. O vsem tem bomo še poročali. Zaenkrat naj objavimo mnenja nekaterih predstavnikov naše dežele o predsednikovem govoru in o njegovem programu, zlasti o tistem njegovem delu, ki govori o naši deželi in o reševanju manjšinske problematike.

Slovenski komunistični senator Stojan Spetič nam je dal naslednjo izjavo:

»Ministrski predsednik Andreotti se je sicer dotaknil vprašanj slovenske manjšine v Italiji, italijanske v Jugoslaviji, drugih jezikovnih skupnosti in zakona za mednarodno sodelovanje na mejnih področjih Furlanije-Juljske krajine in Veneta, vendar na skrajno neobvezujoč način. V bistvu je o Slovincih rekel, da bo vlada "pozorno sledila problematiki", kar je odkrito rečeno zares premalo, če pomislimo, da se naša zadeva vleče desetletja in da je prav Andreotti med italijanskimi politiki še najbolj seznanjen z vprašanjem naše skupnosti in njenimi pričakovanji. O njih je še pred kratkim obširno govoril v Beogradu.

Iz izrečenega stavka ni mogoče razumeti, ali se vlada nagiba k predstavitvi "Maccanicovega osnut-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Pojavila so se nova anonimna pisma o navezah med sodniki

Preiskovalci prisluhnili tudi Falconeju in kolegom

PALERMO — Državni pravdnik Celesti je začasno zapustil Caltanissetto in nadaljeval svoja zaslišavanja v zvezi z afero Falcone v Palermu. Včeraj so bili na vrsti sodniki in preiskovalci, ki sestavljajo protimafijski pool. Celesti je tako prisluhnil pričevanjem sodnika Falconeja, njegovih sodelavcev Pietra Giammarca in Giuseppeja Ayale, ter predsednika palermskega prizivnega sodišča Carmela Contija in predsednika enega od maksiprocesov Giuseppeja Prinzivallija. Šef policije Vincenzo Parisi in šef osrednje preiskovalne enote kriminalpolice Gianni De Gennaro sta se javila sodniku Celestiju, ki je izjavil, da bo oba zasljal že danes.

Medtem se je razvedla vest, da so se pojavila nova anonimna pisma, ki se ne spuščajo v podrobnosti glede izkoriščanja skesancev, vendar navajajo obstoj navez med palermskimi sodniki in preiskovalci. Notranje delitve in razdori med sodniki bodo predmet razprave v senatu, ki se bo z afero Falcone-Palermo ukvarjal 2. avgusta.

Pri Trbižu zaplenili 4 kg heroína

VIDEM — Predvčerajšnjim so na obmejnem prehodu pri Trbižu zaplenili skoraj štiri kilograme precej čistega heroína. Vest o najdbi na vlaku Remus (Dunaj-Rim) so sporočili šele včeraj. Med pregledovanjem potnih

listov so agenti opazili, da je neki Indijec izročil ponarejeni britanski potni list na ime Abraham Peter Thomas. Temeljita preiskava osebne prtljage je pokazala, da je lažni Thomas skrival v kovčku 3 kilograme in 630 gramov heroína.

Briški sauvignon najboljši med svetovnimi vini

Briški sauvignon trgatve 1988 je svetovni šampion v kategoriji suhih in aromatičnih belih vin. Najvišje priznanje je prejel vzorec, ki ga je za letošnji Mednarodni vinski sejem v Ljubljani (za publiko bo odprt od 28. avgusta do 3. septembra) poslala Zadružna klet v Krminu. Odličje je priznanje briškim vinogradnikom, ki so tako vnovič dokazali, da sodijo v svetovni vrh.

Ob tem velja omeniti, da je odličje, ki so ga prisodili Krminski zadružni kleti pomembno priznanje tudi v državnem merilu, saj že skoraj dve desetletji bela vina niso bila deležna takega priznanja.

Zadružna klet v Krminu je že leta 1981 prejela odličje za vino kabernet isonzo, letine 1979.

NA 8. STRANI

Konec zasedanja v Adis Abebi

Egiptovski predsednik Mubarak je bil izvoljen za predsednika OAE, na zasedanju, ki se je končalo včeraj v Adis Abebi

NA 2. STRANI

Franco Marini ponovno generalni tajnik CISL

RIM — Glavni svet sindikata CISL je za svojega generalnega tajnika ponovno izvolil Franca Marinija. Marini je dobil 197 glasov na 216, kar pomeni, da ga je podprlo skoraj 92 odstotkov delegatov.

Kot je že pred časom napovedalo vodstvo CISL, je Marini včeraj spet predlagal, da bi ostalo državno tajništvo nespremenjeno tako v številu kot v sestavi z izjemo Maria Colomba in Eralda Cree, ki sta sama zaprosila za nadomestitev. Colomba bo nadomestil Raffaele Morese, vsedržavni tajnik CISL za kategorijo kovinarjev, Mario Crea pa je svoje mesto odstopil Luigiju Cocilovu, odgovornemu za sicilsko sekcijo sindikata. Pozneje je tudi tretji podtajnik, Sante Bianchini, zamenjal mesto z Aldom Smolizzo iz piemontske sekcije. Smolizza se je rodil v Istri, v sindikatu pa je angažiran od leta 1979. Zadnja štiri leta je bil generalni tajnik piemontske sekcije. Vsi trije novoizvoljeni podtajniki so stari okrog štirideset let.

Generalni tajnik Marini je po izvolitvi povzel vprašanje vodilnega kadra sindikata. CISL je namreč edini vsedržavni sindikat, ki nima v tajništvu predstavnikov ostalih političnih struj. »Vprašanje bom rešil čimprej, predvsem pa na demokratičen način,«
je dejal Marini in tako zavrnil vse očitke, da se je njegov sindikat spremenil v nekakšno predsedniško republiko.

Medtem ko se organizacija utaplja v dolgovi Zasedanje afriških držav v znamenju jalovih polemik

ADIS ABEBA — Včeraj se je v Adis Abebi končalo 25. vrhunsko zasedanje Organizacije afriške enotnosti (OAE), ki ni prineslo kakih prelomnih odločitev, marveč je prej pokazalo, da se vseafriška organizacija še vedno giblje v starih vsebinskih in organizacijskih okvirih, ki jih je čas že prehitel. Najbrž je največjo politično težo vrhu dala vrsta srečanj afriških državnikov za zaprtimi vrati, kjer so se pogovarjali o najbolj žgočih celinskih gospodarskih, socialnih, političnih in drugih problemih.

Na vrhunskem srečanju so sprejeli celo grmado (40) resolucij in dokumentov, ki jih je na enotedenski ministrski konferenci pripravil ministrski svet te organizacije. Dogajanje v etipskem glavnem mestu dovolj nazor pojasnjuje tudi to, da do konca ni bilo jasno, koliko voditeljev držav ali vlad se je udeležilo vrha. Najprej so sporočili, da jih bo prišlo 24 in da jih je bilo več samo lani (30), ko je OAE praznovala 25. obletnico. Potem so govorili, da jih je prišlo 18, drugi podatki pa pravijo, da jih je bilo manj kot iz tretjine članic, vsega 15.

Že po tradiciji, ki na vseafriških srečanjih spominja na ustaljen ritual, je največ kritik letelo na Južno Afriko, na apartheid in na tako imenovano destabilizacijsko politiko Pretorie do sosed. Afriški državniki se niso kaj prida zmenili na najnovejša znamenja za reševanje južnoafriške krize z reformiranjem apartheida, z napredovanjem pogajanj med manjšinsko belsko vlado in predstavniki črnske večine in s potezami politične elite za popuščanje napetosti na jugu celine (od pretorijske obljube, da ne bo več vojaško

podpirala angolskega uporniškega gibanja Unita, preko procesa namibijske neodvisnosti in do spravijskih korakov v Mozambiku).

Južno Afriko je ostro ožigolal tudi novi predsednik vseafriške organizacije Hosni Mubarak, ki je med štirimi programskimi točkami omenil odločno soočanje afriških držav z agresivnim rasizmom, kakor je označil politiko Pretorie. Egiptovski predsednik je navedel še naslednje programske točke za svoj enoletni mandat: odločno spopadanje s celinsko gospodarsko krizo, krepitev afriške solidarnosti v reševanju dvostranskih in regionalnih sporov in spodbujanje afriško-arabskega sodelovanja. S tem Mubarak ni povedal nič novega in posredno potrdil, da so se najbolj pomembne reči na vrhu dogajale na zaprtih sejah in med pogovori vrste afriških državnikov za zaprtimi vrati.

Tako je na zaprti seji generalni sekretar OZN Perez De Cuellar miril državnike, da bo svetovna organizacija storila vse za uspešno končanje namibijskega procesa neodvisnosti in da bo zagotovila, da bodo novembrske volitve v ustavodajno skupščino svobodne in poštene. De Cuellar je povedal, da so do 20. julija v Namibiji vpisali v volilne sezname 350.000 volilcev in da se je iz Angole, Zambije in drugih držav vrnila polovica namibijskih beguncev (okrog 25.000). Slejkoprej ostaja sporno vprašanje vključitve pripadnikov protigverilske polvojaške organizacije Koevoet (odpirac) v namibijsko policijo in o političnih zapornikih na obeh straneh.

Po mnenju mnogih je kenijski predsednik Daniel Arap Moi zadel žeblico

na glavico, ko je pozval članice celinske organizacije, naj redno poravnajo finančne obveznosti do OAE. V Adis Abebi so namreč objavili, da skoraj polovica članic (21) za dve leti ali več ni poravnala finančnih obveznosti in da vrsta držav kljub hrupnim političnim izjavam ne daje denarja v sklad za pomoč afriškim osvobodilnim gibanjem (namibijskemu Swapu, afriškemu nacionalnemu kongresu, ANC in drugim). Povedali so, da je v proračunski blagajni OAE zazijala globoka luknja, saj so "zaostankarji" dolžni več kot znaša letni proračun organizacije (suče se okrog 35 milijonov dolarjev). Na konferenci so zagrozili, da bodo tistim državam (med največjimi dolžnicami navajajo Libijo), ki do prihodnjega februarja ne bodo poravnale obveznosti, odvzeli pravico do sodelovanja na sestankih celinske organizacije in seveda tudi do glasovanja.

Najbrž bo držalo, da so največjo politično težo letošnjemu vrhu dala srečanja vrste državnikov za zaprtimi vrati, kjer so se pogovarjali o najbolj žgočih gospodarskih, socialnih, političnih in drugih vprašanjih. S tem v zvezi omenjajo vrsto mirovnih pobud za politično reševanje kriznih žarišč: od začetega mirovnega procesa v Angoli in podobnih poskusov v Mozambiku, libijsko-čadskega in mavretansko-senegalskega spora, do pobud za rešitev državljanske vojne na jugu Sudana in eksplozivnih razmer v Somaliji in tako naprej. O rezultatih teh pogovorov je še prezgodaj govoriti, čep-rav je res, da so pomembni že zato, ker je do njih sploh prišlo.

AVGUST PUDGAR

Spremenjeni okviri politike neuvrščenosti

BEOGRAD — Zvezni sekretar za zunanje zadeve Budimir Lončar je imel včeraj na skupni seji obeh zborov skupščine SFRJ poročilo o pripravi na deveti vrh neuvrščenih v Beogradu.

Lončar je spregovoril o zgodovinski vlogi in razvoju gibanja neuvrščenih v minulih 28 letih in opozoril na aktualni položaj v svetu, krepitev sodelovanja in popuščanja ter na temelje današnje krize, ki nima več podobe klasičnega spopadanja med Vzhodom in Zahodom, marveč neenakopravnih odnosov med razvitim Severom in revnim Jugu.

Lončar je govoril tudi o zaupanju do Jugoslavije. Po njegovem mnenju je boljše razlaganje položaja na Kosovu ena pomembnih nalog zunanje politike države, nič manj pa o človekovih pravicah in svoboščinah, ki je vrhunsko skupno hotenje mednarodne skupnosti na pragu 21. stoletja. »Druge prednostne naloge jugoslovanske diplomacije pa so usmerjene v sodelovanje s sosednjimi državami in z evropskimi združenji, s katerimi pa ne bo mogoče sodelovati, če ne bomo poskrbeli za jugoslovansko združenje«, je med drugim dejal Lončar.

● Poročilo predsednika Andreottija

NADALJEVANJE S 1. STRANI

preizkušnja, ob kateri si moramo dokazati, da nismo samo evropeisti, temveč predvsem Evropejci.

Toda pred tem čaka vlado cela vrsta problemov, na katere bo treba takoj in učinkovito odgovoriti. Tako se na primer italijanska javnost na eni strani sooča z zastrupljenim Jadranom, na drugi strani pa z zastrupljenim vzdušjem v pravosodni palači v Palermu in drugod, kjer mafija vedno bolj sproščeno določa pravila igre. Tema dvema poglavjema je Andreotti sicer posvetil precej pozornosti, vendar je hkrati prišla do izraza tudi njegova meglenost in polovičnost tako pri razčlenjevanju vzrokov teh pojavov kot pri določevanju ukrepov za njihovo reševanje. Zato so zlasti ekološka stališča izzvala največ negotovost v opoziciji.

Marsikdo je pričakoval, da bo ministrski predsednik obrazložil vzroke in potek politične krize ter pojasnil politične vidike novega zaveznitva. Vendar se je temu izognil. Zanimivo je, da ni niti enkrat omenil petstrankarske koalicije, pri nekaterih argumentih, zlasti pri silno aktualnem vprašanju institucionalnih reform ali pri vprašanju reforme sredstev javnega obveščanja, pa je dal jasno razumeti, da ti argumenti še niso politično prečiščeni in da očitno v vladni večini ni o njih enotnih pogledov. Kako bo ob takšnih pogojih Andreotti lahko krmaril do leta 1992, kot si zamišlja, je prava skrivnost.

Precejšnjo pozornost je ministrski predsednik vsekakor posvetil vladnim odlokom, ki bodo zapadli v prihodnjih dneh. Nekatere bo vlada skušala rešiti pred poletnimi počitnicami, nekatere bo pustila, da bodo zapadli, nekatere, kot na primer odlok o zdravstvenih ticketih pa bo spremenila in izboljšala. Pri tem je Andreotti postavil v ospredje vprašanje uvedbe tako imenovane "prednostne proge", kar pomeni zagotoviti vladi pravico, da se parlament izreče o njenih odločitvah po hitrem postopku. Takšni ukrepi so lahko sila učinkoviti, vprašanje pa je, koliko so tudi demokratični.

Veliko več kot institucionalnim reformam (o katerih bo očitno tudi znotraj vladne večine veliko ribarji in kreganja) je Andreotti govoril o reformah na sodnem področju. Dejal je, da je treba dati prednost neizprosnemu boju proti mafiji, vendar tega pojma ni analiziral kot bi bilo treba. Zavzel

se je tudi za boj proti mamilom ter pristal na Craxijeve teze, da je treba uvesti sankcije tudi proti narkomanom.

Posebno poglavje je bilo seveda posvečeno gospodarskim problemom in tudi na tem področju so bile njegove izjave dokaj splošne. Glavni cilj je izničenje državnega deficita. Navedel je sončne in senčne plati italijanskega gospodarstva ter skušal zadovoljiti tako Confindustrio kot sindikate. Med drugim je namreč poudaril potrebo po pravični davčni reformi in pri tem nazakal možnost obdavčitev profitov.

Na socialnem področju ni pozabil omeniti ženske problematike, pa četudi le z nekaj bolj priložnostnimi kot strogo programskimi besedami. Posebno zanimiva je bila njegova protirasistična pridiga. Navezal se je na žalostne izkušnje italijanskih izseljencev v tujini ter poudaril, da moramo imeti te izkušnje vedno pred očmi, kadar se soočamo s pojavom priseljencev iz Tretjega sveta. Prav tako pa je obsodbe vreden rasistični odnos do južnih bratov. Pri tem je nekoliko patetično poudaril, da ne smemo pozabiti, da je med prvo svetovno vojno v bojih za obrambo pridobljenih meja padlo kar 60 tisoč ljudi iz južnih provinc skupne domovine. Te besede so med drugim izzvale edini aplavz senata (če odštejemo zaključni aplavz). Prišel je seveda z desne in iz sredine. Prav tako so izzvale enega od redkih medklicev. Demoproletarec Pollice je namreč pripomnil, da so bili padli "hrana za topove".

Svoj programski govor je Andreotti zaključil z zunanjo politiko in to je bil tudi najboljši del govora. Soočamo se z dvema spodbudnima pojavoma, je dejal. To sta integracija zahodne Evrope in liberalizacija na Vzhodu. Tem procesom je treba omogočiti skladen razvoj. Prav tako ne gre zamuditi nobene priložnosti v naporih za razorožitev in popuščanje napetosti. Zanimivo je, da je Andreotti posebej in izrecno omenil sosednjo Jugoslavijo. »Posebno pozornost bomo morali posvetiti prijateljskemu jugoslovanskemu narodu«, je dejal. »Njegovo vlogo v okviru neuvrščenih držav zelo cenimo. Na pariškem vrhu so se najbolj industrializirane države obvezale, da bodo podprle jugoslovansko gospodarstvo, z naše strani pa ne bo manjkala podpora, ki naj olajša njene težave«.

● Prve reakcije na Andreottijeve izjave

NADALJEVANJE S 1. STRANI
ka", kot mi je sedajni ministrski predsednik zagotavljal še pred kratkim in zatrjeval, da bo v parlamentu pristala na konstruktivno soočanje, ali pa spet cika na nesprejemljive recipičnosti z italijansko skupnostjo v Jugoslaviji in možnosti delnih rešitev, ki bi ne vzneirile prenapetosti v naših krajih.

Seveda je generičnost izrečenih misli v popolnem nasprotju z evropskim duhom, s katerim si je ministrski predsednik polnil usta v izlaganju svojega programa.

Iskreno povedano sem zaskrbljen tudi zaradi sestave vlade, v kateri Slovenci res nimamo prijateljev.

Prepričan sem, da moramo odločno pritisniti na vlado in parlament, če želimo zares kaj doseči v tej zakonodajni dobi. Vztrajati moramo pri zahtevi, naj vlada omogoči parlamentu, da nadaljuje razpravo o globalni zaščiti slovenske manjšine, ki se je zataknila tedaj, ko je minister Maccanico napovedal predstavitev vladnega osnutka. Senat naj čimprej potrdi zakon za sodelovanje na mejnih področjih, ki že vsebuje prispevek 24 milijard lir za obe manjšini.

Na dnevnem redu zbornice in senata so tudi zakoni in dekreti, ki se tičejo šolstva. Tudi v tem pogledu sta bili vlada in vladna večina gluhi za probleme slovenske manjšine.

Tudi v tem primeru, kakor pri zakonih, ki se tičejo televizijskih programov, glasbene vzgoje in podobno, je

potrebno, da se Slovenci skupaj z italijanskimi silami, ki nam niso sovražne, zavzemamo za čimbolj pozitivne rešitve.

Vendar je potrebno, da se za ustrezen pritisk usposobimo, kajti mane z nebes, ki bi sama padala, si res ne moremo pričakovati.

Med množico senatorjev smo srečali tudi socialističnega senatorja in enega od dveh podtajnikov iz naše dežele Franca Castiglioneja. Kaj meni o Andreottijevih programskih izjavah?

»Pozitivno je, da sta v Andreottijevem vladnem programu poleg jasne težnje po uveljavitvi vloge in funkcije posebnega deželnega statuta tudi dve specifični obvezi, in sicer obveza za odobritev zakona o mejnih območjih ter obveza za zaščito slovenske manjšine, obveza, ki bi jo bilo treba končno uresničiti.«

Bo obveza po Castiglionejevem mnenju tudi uresničena? »Smatram, da bo. Zadostoval bi minimalen sporazum med političnimi silami, ali vsaj med glavnimi političnimi skupinami, pa bi manjšinska zaščita ne bila več noben problem.«

Je politično vzdušje glede reševanja manjšinskega problema boljše ali slabše kot pred enim letom, smo še vprašali podtajnika pravosodnega ministrstva. »Po mojem mnenju je znotraj vladne večine manj prepirljivosti kot v preteklosti in zato so tudi možnosti za reševanje pomembnega manjšinskega vprašanja večje.«

● Andreotti o zaščiti Slovencev

NADALJEVANJE S 1. STRANI

goslaviji». To so bile njegove besede in ob njih se samo od sebe ponuja vprašanje: do kod bo Andreottijeva vlada privedla postopek za globalno zakonsko zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji? De Mitova vlada ga, kot vemo, ni privedla daleč. Tudi ker je prezgodaj omahnila pod udarci politične krize. In vendar je storila nekaj korakov, ki jih pred njo ni storila nobena druga vlada. Pripravila je namreč svoj zakonski osnutek, ki sicer ni zagledal luči sveta (in morda je bilo bolje tako, ker je bil osnutek skrajno omejevalen, nesprejemljiv in celo žaljiv), je pa bil zanilno, da so se začele stvari na vladni ravni počasi premikati. Prvi simptomi teh premikov so se pokazali ravno v programski izjavi prejšnjega predsednika Ciriaca De

Mite, ki je tedaj (pred dobrim letom) dejal: »Za Deželo Furlanijo-Juljsko krajino bomo rešili problem zaščite slovenske manjšine in v okviru podpisanih sporazumov bomo podpirali dejavnosti italijanske manjšine v Jugoslaviji«.

Če so dejanja odraz besed, bi morali po včerajšnjih Andreottijevih besedah o manjšinskih vprašanjih sklepati, da nam ne bo za njegovega vladanja nič boljše kot doslej, kvečjemu nekoliko slabše. Kajti njegova izjava o Slovencih je v primerjavi z De Mitovo izjavo veliko bolj splošna (kot je sicer zelo splošen ves njegov programski govor) in omejevalna in nas zato ne more posebno navdušiti.

Sicer pa bomo dejanska Andreottijeva hotenja merili po dejstvih in ne po besedah.

V Strugi umrl dr. A. Grličkov

STRUGA — V Strugi je včeraj v 66. letu umrl dr. Aleksandar Grličkov, član sveta federacije in dolgoletni politični delavec ter teoretik. Grličkov je napisal vrsto znanstvenih del s področja ekonomije in teorije socializma. Pred leti je opravljal tudi več pomembnih funkcij v federaciji (bil je podpredsednik zvezne vlade, član predsedstva CK ZKJ, predsednik IS makedonskega sobranja). Po operaciji na srcu (v Ženevi ga je operiral znani dr. Rajko Medenica) se je povsem posvetil znanstvenemu delu.

Po oceni sindikatov s Tržaškega in Koprškega

Krnitev koprške TV grob udarec skupnemu informacijskemu prostoru

KOPER — Usoda TV Koper-Capodistria je še vedno v ospredju razprav v vsem obsejnim prostoru. Včeraj so o usodi koprške televizijske postaje govorili na srečanju predstavnikov tržaške CGIL in Kraško obalnega sveta zveze sindikatov. Na srečanju, ki so se ga udeležili tudi delavci TV Koper-Capodistria, agencije Alpe Adria in Ponteca so ocenili, da je izključitev koprške TV iz evrovizijskih športnih prenosov (za to se je enostransko odločilo vodstvo RTV Ljubljana) ogrozila materialni položaj TV Koper-Capodistria, agencije Alpe Adria in Ponteca, obenem pa tudi socialno varnost delavcev, ki so zaposleni v vseh treh ustanovah. CGIL in Kraško obalni svet zveze sindikatov sta izrazila svoje nasprotovanje takšnim enostranskim potezami in sta pozvala pristojne, naj položaj nemudoma sanirajo.

Nepremišljena odločitev pa ni prizadela samo koprške postaje. Njihovi avtorji so tudi grobo posegli v vrednote, ki jih predstavljajo odprta meja, skupen informativni prostor, zlasti pa obe manjšini kot osebek lastnega kulturnega, političnega in gospodarskega razvoja. Sindikalni organizaciji sta zato izrazili polno solidarnost delavcem TV Koper-Capodistria, agencije Alpe Adria in Ponteca in sklenili, da bosta podprli vse poteze, ki lahko prispevajo k ureditvi problema, obenem pa tudi sami prispevali k temu svoj delež.

O vprašanju TV Koper-Capodistria in problemih agencije Alpe Adria, ki je bila prisiljena začasnno prekiniti z delom, je bil govor v torek zvečer na srečanju konzulte skupnosti Italijanov in Samoupravne interesne skupnosti za kulturo. Na srečanju so udeleženci poudarili pomen koprške TV za infor-

miranje italijanske narodnosti v Jugoslaviji in slovenske v Italiji in opozorili, da je sklep vodstva RTV Ljubljana ogrozil koprsko postajo in zavrl vse razvojne načrte. Na srečanju so tudi govorili o možnosti oblikovanja avtonomne televizijske postaje skupno s firmama Aegida in Adit.

Problematiko so razčlenili tudi na seji aktivna novinarjev založniške hiše EDIT. V sporočilu je rečeno, da je aktiv izrazil solidarnost kolegom koprške TV in agencije Alpe Adria. Aktiv je tudi pozval vse pristojne dejavnike, predvsem pa RTV Ljubljana in SZDL, naj si prizadevajo za premostitev težavnega stanja. Rešitev problema je nujna, da bi lahko koprška postaja razvila svojo informativno dejavnost v korist italijanske narodnosti v Jugoslaviji in slovenske v Italiji in da bi lahko razširila svojo pretvorniško mrežo na celotno ozemlje, na katerem živi italijanska narodnost v SFRJ.

Problem alg prehaja na znanstveno področje

RIM, STRASBOURG — Problem alg počasi prehaja s političnega prizorišča na znanstveno, kljub temu da je v vladnih in drugih upravnih krogih še vedno odprto ko-
ljivo vprašanje, kako zaježiti ta pojav, ki vsako leto močnejše udari turistične delavce in ribiče.

Včeraj je o sluzastem sloju, ki ogroža Jadransko morje, govoril ravnatelj Državnega inštituta za ribištvo Giovanni Bombace. Bombace je obrazložil svojo teorijo o umestnosti prežračevanja morja in prečiščevalnih naprav. Zlasti slednje so po njegovem mnenju bolj škodljive kot koristne. Prečiščevalni filtri se namreč nahajajo preblizu obale, poleg kolibakterijev in druge nesnage se v greznice iztekajo tudi ogromne količine nitratov, fosfatov in klor. Preko filtrov pridejo te kemikalije v morje, zaradi neustrezne lege prečiščevalnih naprav pa se izlijejo v neposredno bližino obale. Bombace meni, da bi morale biti cevi mnogo daljše tako da bi bili filtri namočeni vsaj štiri do pet milj proč od obale. Na taki razdalji so tudi morski tokovi močnejši, morje je globlje,

nevarnost strupenih sedimentacij na morskem dnu pa bi se znatno zmanjšala. Izvedenec pa ni mogel obiti problema neustrezne in pretirane uporabe pesticidov in nevarnih kemikalij v kmetijstvu in živinoreji. Bombace pa je opozoril tudi na nevarnost razmetavanja denarja, če dela za sanacijo Jadrana ne bodo potekala usklajeno in pod strokovnim vodstvom.

Evrofizacija morja in širjene sluzaste plasti pa bi morala biti ena od tem na prvem zasedanju novoizvoljenega evropskega parlamenta. Predsednik Baron Crespo pa je včeraj zadnji trenutek izjavil, da tega vprašanja, ki so ga predložili zeleni in italijanski komunisti, niso vključili v dnevni red zaradi preobremenjenosti. Zeleni so v znak protesta razdelili predsednikom posameznih komisij že znane steklenice z onesaženo morsk vodo. Na vidiku pa je še ena politična pobuda, in sicer obisk Occhettove vlade v senci na jadranski rivieri. V Riminu bo Occhetto predstavil paket pobud KPI v zvezi s problemom, srečal pa se bo tudi s krajevnimi upravitelji.

V nedeljo v Podbonescu tradicionalni Dan emigranta

Važna vloga Zveze slovenskih izseljencev

PODBONESEC — V nedeljo bo v Podbonescu že tradicionalni praznik emigranta, ki ga prireja Zveza slovenskih izseljencev Furlanije-Juljske krajine pod pokroviteljstvom Gorske skupnosti nediških dolin in ob pomoči deželne uprave F-JK. Praznik se bo začel ob 10. uri z mašo v Briščah, kjer bodo peli Nediški puobi pod vodstvom G. Chiabudinija. Ob 11. uri bo v občinski telovadnici v Podbonescu posvet na temo »F-JK v novem mednarodnem okviru: vloga vzhodne Furlanije na področju mednarodne gospodarske kooperacije«. Pozdrave bo prinesel domači župan Romano Specogna. Uvodno poročilo bo imel poslanec KD Danilo Bertoli, sodelovala pa bosta še predsednik Gorske skupnosti G. Chiabudinij in predsednik Zveze slovenskih izseljencev F-JK Ferruccio Clavara. Zaključil bo predsednik Dežele Adriano Biasutti. Ob 13. uri bo zakuska, ob 20. uri kulturni program, uro kasneje pa ples z ansamblom Happy Day.

Zveza slovenskih izseljencev Furlanije-Juljske krajine je bila ustanovljena leta 1968 v švicarskem mestu Orbe. Vloga organizacije je omogočiti slovenskim izseljencem iz naše dežele polno izražanje lastne istovetnosti ob vzporednem ohranjanju kulturnih vezi z rojstnimi kraji, jih obveščati o položaju in dogajanjih doma, jim pomagati ob morebitnem povratku v domači kraj ter obenem pozorno spremljati vse družbene in gospodarske iniciative, ki lahko spodbudijo njihovo vrnitev. Od začetnih korakov svojega delovanja se je Zveza razvila tako vsebinsko kot količinsko. Danes šteje ZSI-FJK nad 30 včlanjenih društev, ki združujejo Slovence širom po svetu: v Belgiji, Franciji, Švici, Nemčiji, Kanadi, Braziliji, Venezueli, Argentini in Avstraliji. Društva so zemljepisno še medsebojno povezana v štiri federacije: evropsko, severno-ameriško, južno-ameriško in avstralsko. Z istimi nameni je Zveza prisotna tudi v nekaterih večjih italijanskih mestih, kjer obstajajo aktivne skupine Slovencev. V Milanu npr. so pred dvema letoma usta-

novili Slovensko kulturno društvo. V videmski pokrajini, v Benečiji, so bivši rudarji in izseljenci še dodatno organizirani v svojih strukturah. Res je sicer, da so člani ZSI večinoma iz Benečije, Terske doline in Režije, ker ima pojav izseljenstva v teh krajih zgodovinske razsežnosti. Vendar ne gre spregledati dejstva, da se je v zadnjih časih povečalo število tržaških in gorjskih članov, kar utrjuje deželni značaj organizacije.

Zveza slovenskih izseljencev, kot druge izseljenke organizacije v deželi, deluje predvsem na osnovi lastnih operativnih načrtov, ki upoštevajo smernice in programe dežele FJK na področju izseljenstva. Izstopajo načrti, ki imajo namen olajšati vključitev izseljencev v svoje matično okolje, ko se le-ti zaradi nujne ali lastnih izbir vračajo iz tujine; načrti, katerih namen je ohranjati jezikovno in kulturno samobitnost izseljencev, po eni strani s stalnim informiranjem o njihovem izvoru preko časopisov, revij, knjig, raznih publikacij in videokaset itd., po drugi pa s prirejanjem ustreznih stu-

dijskih seminarjev za njihove sinove in potomce; načrti, ki imajo namen pomagati starejšim in ekonomsko šibkejšim izseljencem, npr. s prispevki za potovanja v rojstne kraje; načrti, katerih namen je vzpostavljati tesnejše vezi med izseljenci in našimi kraji na kulturnem, ekonomskem in znanstvenem področju, npr. z omogočanjem podiplomskega študija v naši deželi za izseljence in njihove sinove ali s spodbujanjem raziskovalnih nalog o deželni izseljenstvu.

Med raznimi iniciativami in dejavnostmi ZSI bi omenili nedavno kulturno srečanje Slovenskega kulturnega društva v Milanu. V soboto, 27. maja, je v dvorani "Bertolt Brecht" nastopil beneški umetnik Andrea Rucli s svojim samostojnim klavirskim recitalom. Koncerta se je udeležilo lepo število v Milanu živečih Slovencev. Prisoten je bil tudi konzul SFRJ v Milanu Božo Janhuba. Predstavnica društva Marija Blasutto je pozdravila v treh jezikih, v slovenščini, italijanščini in furlanščini, kot izraz želje, da bi tudi drugi spoznali bogastvo in življenjskost slovenske kulture.

Junija pa so predstavniki izvršnega odbora ZSI imeli vrsto razgovorov in srečanj s Slovenci kanadskih društev pokrajin Quebec in Ontario o delovanju Zveze ter o programih in smernicah FJK na tem področju. Med drugimi velja poudariti razveseljivo dejstvo, da sta začeli delovati novi društvi v dveh največjih kanadskih mestih, Torontu in Montrealu.

Kot smo že poročali v našem dnevniku, bo jutri ob 20.30 v Landarski jami predstavitev knjige Andren, zadnji škrat, ki jo je napisal Romano Firmani, v nedeljo pa praznik emigranta.

Deželni odbor bo jutri odločil o odprtju krize

TRST — V pričakovanju na odprtje politične krize, ki je kot vse kaže neizogibna, se je v deželnem svetu nadaljevala razprava o številnih zakonskih osnutkih, ki jih mora skupščina odobriti pred poletno prekinitvijo dela.

Tudi na začetku včerajšnje seje je deželni tajnik KPI Vitez zamlan zahteval, da bi skupščina že v teku včerajšnje seje odločila o odprtju krize. Načelnik komunistične skupine Padovan pa je s svoje strani poudaril, da je prišlo do dogovora, po katerem naj bi bile volitve novega odbornika že na včerajšnji seji. Načelnik demokristjanskih svetovalcev Dominici je podprl sklep načelnikov skupin, da je torej treba glasovati ob koncu štiridnevne seje. Tudi predstavnik Zelene liste Rossi je zahteval, da bi prišlo do glasovanja že včeraj. Seja se je nato nadaljevala z rednim delom.

Komunisti so izvolitev novega odbornika ponovno zahtevali tudi na popoldanskem zasedanju skupščine. Odgovoril jim je sam predsednik Biasutti in ponovil, da bo po dogovoru z načelniki svetovalskih skupin do tega pri-

šlo po proučitvi vseh zakonskih osnutkov na dnevnem redu. Morda torej »že danes, drugače pa jutri«.

Ob zaključku seje pa je Biasutti zaprosil skupščino, da ne bi volila novega odbornika, ker še ni bil dosežen sporazum med strankami večine. Napovedal je, da se bo deželni odbor sestel jutri in sprejel ustrezne sklepe ter takoj nato o svojih odločitvah obvestil predsedstvo skupščine. Z nasprotnim glasom MSI, LPT in Wehrenfenniga (Zelena lista), ob vzdržanju DP in drugega predstavnika Zelene liste Rossija ter s pozitivnim glasom vseh ostalih strank je skupščina sprejela Biasuttijev predlog.

Začetek pouka 21. septembra

TRST — Pristojni deželni odbornik Antonini je izrazil pozitivno mnenje Dežele glede šolskega koledarja za leto 1989/90, ki ga je predlagal šolski nadzornik Corbi.

Pouk se bo v šolah vseh vrst in stopenj, državnih in zasebnih, v F-JK začel 21. septembra. Do 13. junija prihodnjega leta bo vsega skupaj 204 dni pouka. Božične počitnice bodo od 23. decembra do 7. januarja 1990, velikonoe pa od 12. do 18. aprila 1990.

Restavracije zapirajo

KOPER — Po tovarni pohišta Stil, tiskarni Jadran in Vinakopu se v koprski občini obeta konec še eni delovni organizaciji. Gre za gostinsko DO Galeb, ki je v zadnjih letih zašla v take težave, da trenutno drugega izhoda, kot je likvidacija, ne vidi jo ne začasni upravitelji, ne člani izvršnega sveta koprsk občine. Slednji so obravnavali problematiko poslovanja te DO in zahtevali, da Galeb (zaradi narave dela, pač) posluje do konca avgusta, na občinskem komiteju za gospodarstvo pa bodo sprejeli ustrezne ukrepe. Sklep o likvidaciji, seveda.

Na seji občinskega IS so člani začasnega vodstva v Galeb u povedali, da so razmere v DO katastrofalne, da je poslovanje praktično onemogočeno. Doslej so zaprli oziroma oddali dva od osmih lokalov, te dni bodo zaprli še enega, konec prihodnjega meseca pa še druge nerentabilne (med njimi znano restavracijo Capris v središču Kopra), ker ne bo več mogoče posloovati. Galeb zapuščajo najbolj kvalificirani delavci, ostali so brez finančnega in materialnega knjigovodje, od 112 zaposlenih pred tremi leti je v Galeb u le še 50 delavcev, katerih osebni dohodki so zelo nizki, nikakršna pa ni tudi motivacija za delo itn. Rudi Marsetič, predsednik začasnega vodstva, je opozoril tudi na to, da je finančna nedisciplina velika in da se veliko družbenega denarja pretaka v zasebne žepa, kar je težko dokazati.

DUŠAN GRČA

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Škotska in njen jezik

Poleg Wallesa obstaja na Angleškem še drugo veliko manjšinsko območje: Škotska. Ta pokrajina obsega ves severni del otoka, s površino nekaj več kot treh Slovenij in s petimi milijoni prebivalcev.

Podobno kot pri mnogih drugih manjšinah tudi to območje ni enotno po svojih kulturnih, gospodarskih in zgodovinskih značilnostih. Pas, ki povezuje Škotsko z Anglijo, to je Škotsko nižavje, je že več stoletij v veliki meri prevzelo angleško kulturo in jezik. Severni, bolj izolirani predel Škotskega višavja, je izgubil že veliko prebivalstva zaradi gospodarskega propadanja, a je ohranil tudi nekaj več stare kulturne dediščine. Največ izvirne škotske kulture in seveda jezika pa se je ohranilo na otokih, ki leže zahodno od višavja, to je pravzaprav še zadnji del škotske zemlje, kjer je škotsko govoreče prebivalstvo ostalo v večini in tvori tako neko vitalno kulturno jedro.

Celotna pokrajina velja v angleškem merilu za manj razvito. O tem, kako jo je opustošil neustrezen gospodarski razvoj, priča dejstvo, da kar tri četrtine celotnega prebivalstva živi v mestih in da več kot polovica vsega prebivalstva živi le v treh mestih: v Glasgowu, v Edinburghu ter v Aberdeenu. Vendar čas, ko sta v teh mestih še živela ali celo prevladovala škotski duh in jezik, je minil že nekaj stoletij. Pod asimilacijskim pritiskom angleške večine se je ta zavest pogosto izkazovala preko razdiralnih, samouničevalnih in ironičnih podob.

Londonske oblasti so znale ta pravcati kompleks dobro izkoristiti in so škotsko identiteto ovrednotile le, ko je to šlo njim v korist. Tako na primer, da so Škotom dopustile ohranitev nekaterih narodnih simbolov v vojni enotah (noše, glasilica, imena enot, itd.), s čimer so spodbujale njih narodni ponos, da so izkazovali svoj pogum in tako tekmovali z ostalimi Angleži.

Škoti so začeli izgubljati svojo jezikovno in politično avtonomijo v trinajestem stoletju in so jo povsem izgubili v teku približno 500 let trajajočega umikanja pred angleškim vplivom. Pred sto leti, ko je narodni jezik govorilo še četrtilijona prebivalcev, je šolski zakon prepovedal njegovo rabo v učilnicah in mu s tem zadal še en hud udarec.

O tedanji življenjskosti škotskega jezika priča na tisoče narodnih pesmi in pravljic, ki so bile zbrane prav v tistem času, vendar je bil jezik neizprosno izrinjen iz vseh uglednih družbenih položajev: iz cerkve, iz sodišč in iz vseh javnih uradov. V družinskem življenju se je še obnavljal, a "otoki" samo škotsko govorečega prebivalstva so se nezadržno krčili. Ob začetku tega stoletja je bilo na vsem Škotskem le še 200.000 prebivalcev, ki

so znali domači jezik, a od teh le 28.000 je govorilo le tega. Leta 1931 je znalo škotski le še 130.000 in le 7.000 ni znalo drugega. Danes govori domači jezik - gaelščino - le še 80.000 prebivalcev, v glavnem omejeni na severno zahodni rob dežele; otoki samo škotsko govorečih pa so povsem izginili.

Podobno kot v naši Benečiji sta se modernizacija in industrializacija na Škotskem razvili tako, da sta velik del prebivalstva pahnili v emigracijo, mestna središča pa povsem asimilirali. A vendar se je tudi na Škotskem, sredi 60-ih let tega stoletja pojavila nepričakovana narodna prebuditev, ki se je sprva zdela brezupna. Večina prebivalstva je bila apatična do narodnostnega in jezikovnega vprašanja, oblasti pa so imele še bolj negativen odnos. Prevladovalo je mnenje, da "arhaični" gaelški jezik sploh ne bi mogel več izjavljati vloge sodobnega jezika. Maloštevilni, a vztrajni aktivisti narodne prebuditve so začeli izdajati dvojezični časopis, da bi dokazali neutemeljenost te trditve, in kaže, da so v tem precej uspeli.

Po letu 1970 se je delovanje in prodornost v gaelščini okrepila. Aktivisti so dosegli izdajo revije, ki je vsa v gaelščini, število ur radijskih oddaj v gaelščini se je povečalo, jezik se je pojavil tudi na televiziji in okrepila se je tudi založniška dejavnost.

Vlada se je začela spet resneje zavzemati za Škotsko, in sicer predvsem za njen gospodarski razvoj. K temu je precej prispevalo odkritje nafte v Severnem morju. Vse to je imelo pozitivne učinke tudi na škotsko narodno gibanje, saj če bi se pokrajina še bolj izpraznila, bi postala prava pušava.

Kot omenjeno, ostaja jedro škotske manjšine skupnost, ki živi na zahodnem otočju Zunanjih Hebridov. To je zadnje zaledje in jezikovna zakladnica, a tudi kulturna odskočna deska za nadaljnje prebivanje škotske narodne zavesti v jedru nekdanjega ozemlja.

Glavna trdnjava, ki jo morajo še osvojiti, je javna šola. Šele ko bo gaelščina prodrla v to ustanovo, bo lahko računala tudi na nov položaj v družbi. Danes lahko uporablja škotski jezik, kot lastno delovno-proizvajalno sredstvo le približno 200 oseb (zaposleni na maloštevilnih kulturnih ustanovah, radijskih postajah in jezikovnih tečajih). Za vse ostale je znanje gaelščine prej ovira kot pa prednost, kajti slabše znanje angleškega jezika jih negativno pogojuje pri zaposlovanju in vsiljuje prepričanje, da je za družbeno uveljavljanje tem bolj ugodno, čim manj gaelščine poznajo.

Položaj manjšinskega jezika ni rožnat, vendar gaelški aktivisti zatrjujejo, da že dolga desetletja ni bil tako ugoden.

»Koprsko noč« jutri in v soboto

KOPER — Koprsko turistično društvo tudi letos organizira, skupaj z ZKO občine Koper in ZTKO »Koprsko noč«. Letos bo prireditve namesto v soboto in nedeljo (kot že 30 let) jutri in v soboto, ko se bo vrstilo več kulturnih in športnih prireditev, deset gostincev pa bo postavilo stojnice ob obali, zlasti v starem pristanišču. In kaj bo zanimivega na »noči«? Jutri zvečer bo v kavarni Loža ob 19. uri nastopil violinist Ino Mirkovič, dve uri kasneje pa bo na Titovem trgu še koncert pevskega zbora Obala, nastopila pa bo še plesna skupina Meduza. V soboto pa bo na Titovem trgu plesala folklorna skupina iz Celja. Prireditve bodo popestrili tudi športniki, saj je ZTKO organizirala (v petek popoldan) tekmovalno v trnkarjenju in vaterpolo tekmo (pred Luško kapitanijo), ob 18. uri pa se bo pričelo 24 ur košarske na improviziranem igrišču ob tržnici. Za soboto pa so predvideni še surf maraton do Izole in nazaj, pa plavalni maraton Koper-Zusterna ter kajak regata.

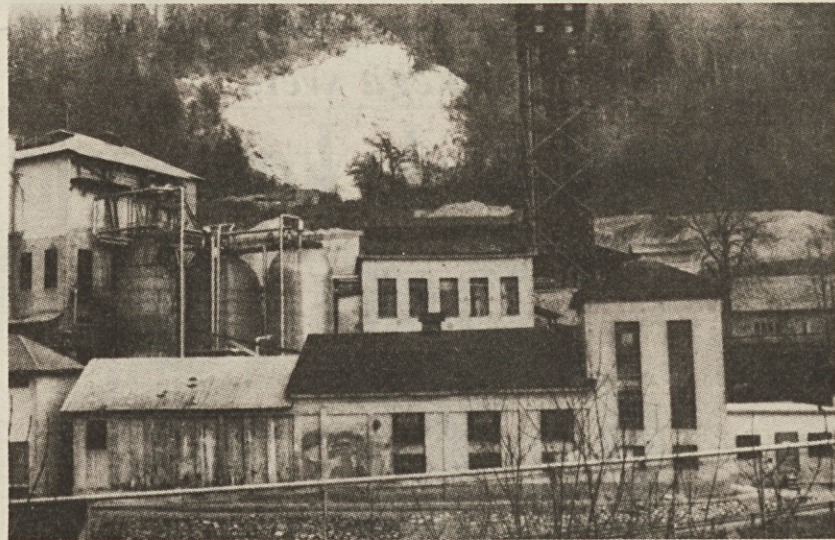
D. G.

Tovarna Obir: čez noč na cesti 220 delavcev

CELOVEC — Koroška deželna vlada je v ponedeljek, kot kaže, dokončno zapečatila usodo tovarne celuloze Obir na Reberci pri Železni Kapli, ki je last sozda Slovenija papir. Prvi vladni odlok prepoveduje Obirju izpuščanje ekološko škodljivih odplakov v reko Belo. Z drugim odlokom so zavrnili prošnjo tovarne, naj bi dovolili proizvodnjo vse dotlej, dokler ne bi porabili zalog celuloznega lesa.

Deželni glavar dr. Jörg Haider je po vladni seji in nato v Železni Kapli pripisal vsako krivdo za nastali položaj lastniku Slovenija papir, češ, najnovejši projekt sanacije tovarne teži samo po odlogu neizogibnega zaprtja tovarne. Delavcem Obirja, ki so demonstriali, je Haider zatrjeval, da se imajo zahvaliti vodstvu tovarne, ki da ni pokazalo nobene resne volje po nadaljevanju proizvodnje in ni položilo na mizo nobenega ustreznega načrta.

Direktor Obirja inž. Feliks Wieser je Haiderju dejal, da v nobeni kulturni državi na svetu ni mogoče tako rekoč čez noč vreči na cesto 220 delavcev brez možnosti za prihodnost, odsloviti 1500 dobaviteljev lesa (med katerimi je tudi deželni glavar) in pustiti strohneti 130.000 kubikov lesa.

Vlada je sprejela sklep o ustanovitvi socialnega sklada, iz katerega bi dajali podpore najbolj prizadetim odpuščenim delavcem iz Obirja, finansirali prekvalifikacijo in šolanje delavcev. Haider priča, da bo tudi lastnik Obirja prispeval v ta sklad, čeprav po zakonu ni dolžan, pač pa da bi bila to njegova moralna dolžnost.

Socialistični KTZ piše, da so sklep o podpornem skladu sprejeli na pobudo socialistov v vladi (ti imajo štiri od sedmih položajev), župan Železne Kaple, socialist dr. Dieter Haller pa sodi, da je sklad samo premostitveni pripomoček, ne daje pa nobenih perspektiv. Občina Železna Kapla že zdaj težko zmaguje nad-

povprečno število brezposelnih, veliko vozačev in nazadovanje števila prebivalcev. S sklepom o zaprtju Obirja vlada ni uresničila poprejšnjih zagotovil, da bo v tem primeru zagotovila alternativno proizvodnjo in delovna mesta.

Obir se zoper oba vladna odloka lahko pritoži na zvezno kmetijsko ministrstvo. Le-to bi se utegnilo dokončno izreči neke do konca leta. Dotlej bodo proizvodnjo nadaljevali, razen — kot opozarja Haider — če bi raven vode v Dravi tako padla, da bi grozil pogin rib, ekološka katastrofa. Potlej bi vlada takoj prepovedala izpuščanje odplakov v Belo, pritok Drave, s čimer bi bila izdelava celuloze onemogočena.

Dr. Haider je v ponedeljek popoldne na vrtu hotela Schlosspark v Železni Kapli vodil pogovor o gospodarskih možnostih koroškega mejnega območja, predvsem velikovskega okraja. O možnostih naselitve novih podjetij ni bilo slišati nič določenega, le dr. Arnulf Schatzmayer je govoril o petih avstrijskih in petih tujih interesih, vendar nobeno pogajanje še ni v stadiju konkretnosti, možnost, da bi ameriška multinacionalna General Electric odprla obrat v velikovškem okraju, pa je po njegovem kvečjemu desetodstotna.

JOŽE ŠIRCELJ

Podatki o vpisih za prihodnje šolsko leto

Za državne otroške vrtce se napoveduje dobra »letina«

Vpis v državne otroške vrtce

OTROŠKI VRTEC	1.letnik 1987/88	1. letnik 1988/89	skupno 1988/89	1. letnik 1989/90	skupno 1989/90
Sv. Jakob	8	4	22	5	20
Škedenj	3	3	13	4	13
Sv. Ana	3	5	13	4	12
Barkovlje	2	7	12	8	20
Lonjer	0	8	11	10	25
Opčine	16	19	51	11	50
Bazovica	7	10	27	5	21
Gropada	5	2	9	4	11
Trebbče	2	1	8	4	7
Prosek	16	6	33	14	39
Križ	5	3	9	5	14
Repentabor	3	3	14	3	10
Dolina	5	4	14	6	16
Mačkolje	2	0	5	4	7
Domjo	6	7	20	7	19
Ricmanje	4	5	13	6	13
Boršt	5	1	10	7	12
Boljunec	5	8	18	6	19
SKUPNO	97	96	302	113	328

Vpis v državne otroške vrtce

OTROŠKI VRTEC	1. letnik 1988/89	skupno 1988/89	1. letnik 1989/90	skupno 1989/90
DEVIN-NABREŽINA:				
Nabrežina	2	13	3	14
Devin	5	10	3	10
Mavhinje-Sesljan	6	16	2	11
Šempolaj	6	9	4	9
ZGONIK:				
Zgonik	9	22	3	20
Gabrovce	5	9	3	11
TRST:				
Sv. Ivan	3	10	6	10
Greta	9	16	5	18
SKUPNO	45	105	29	103

Po podatkih za osnovne, nižje in višje srednje šole smo te dni skušali priti tudi do podatkov za vpise v otroške vrtce. Kljub zvrhani meri potrpljenja — precej ravnatelj, tajnik in uradnikov je namreč na dopustu — pa nam podatke za nekatere vrtce ni uspelo zapisati, za druge pa smo prišli le do delnih. Bralce vsekakor opozarjamo, da številke niso dokončne, saj starši lahko vpišejo svoje otroke še tja do septembra. To še posebno velja za občinske vrtce, katerih je v tržaški pokrajini kar enajst. Pa še eno opozorilo: za šentjakobsko didaktično ravnateljstvo smo iz zgoraj navedenih razlogov lahko ugotovili le skupno število malčkov, ki bodo v šolskem letu 1989/90 obiskovali vrtce. V naši razpredelnici smo za vpise v prvi letnik zato upoštevali uradne podatke o predvpiših, ki smo jih objavili marca letos. Te podatke smo uporabili tudi za lonjerski in barkovljanski vrtce.

Kot je razvidno iz razpredelnic in kot smo že ugotavljali ob predvpiših, se šolska »letina« napoveduje kot zelo dobra. Kratkohlačnikov, ki bodo prvič prestopili šolski prag, bo letos kar precej več kot lani in predlanskim, ko jih je bilo okrog 20 manj. Tudi skupno število malčkov v državnih vrtcih bo znatno višje, v primerjavi s predlanskim letom pa skoraj isto.

V zgonski in devinsko-nabrežinski občini so vpisi v prvi letnik za zdaj še skromni, vendar je upati, da se bodo vrzeli do septembra zapolnile. Zanimivo pa je, da je število vseh otrok ostalo pri lanskih vrednostih.

Po izvolitvi Calandruccia za predsednika

Polemika Budin-Brezigar o komisiji Sklada za Trst

Komunistični deželni svetovalec Miloš Budin je kritično komentiral izvolitev demokristjana Carmela Calandruccia za novega predsednika upravne komisije Sklada za Trst. »To je bil nov dokaz — je izjavil Budin — kako večinske politične sile pojmujejo javno upravo. Kot je že v navadi, smo priča enostavni razdelitvi odgovornih mest, kot da bi šlo za stolčke v zasebni lasti, ki si jih lahko stranke ali posamezni strankarski predstavniki po mili volji izmenjujejo.«

Budin je tudi polemiziral z izjavami Krščanske demokracije in Slovenske skupnosti, ki sta ob izvolitvi Calandruccia za predsednika upravne komisije Sklada in Brezigarja za tajnika izrazili svoje zadovoljstvo. Po Budinovem mnenju so te izjave »izzvenele skoraj kot nadaljnje preziranje občanov s strani tistih, ki nimajo nobene zasluge, pač pa le krivde zaradi osem-mesečne zamude«, s katero je bil vrh Sklada za Trst obnovljen. Tak način postopanja po mnenju Miloša Budina »jemlje vrednost in veljavo temeljnim pravicam občanov, ki se izražajo z demokratskimi volitvami.« Na Budinovo izjavo je takoj reagiral deželni svetovalec Slovenske skupnosti Bojan Brezigar, po katerem tako vsebina kot oblika Budinovega komentarja spominjata bolj na preteklost ter ne upoštevata sedanjega položaja. Prav v tem primeru, trdi Brezigar, ni šlo za dogovor na vrhu. SSK, ki ne sodeluje v večinski koaliciji na pokrajinski ravni, je »potrpežljivo čakala celih sedem me-

secev in pristajala na zahteve po odložitvi. Toda prešli smo v delikatno fazo, v kateri je bil obstoječi položaj nesprejemljiv. Spričo poziva vladnega komisarja in zahteve Računskega dvora po razčiščenju, ki sta ustvarjala nevarnost popolne paralize upravne komisije, se ni bilo več mogoče izogniti izvolitvi. Predlagana je bila ena sama kandidatura,« nadaljuje Brezigar, »ki je lahko računala na tri glasove, napovedana pa so bila tri vzdržanja, tako da je bila izbira o podpori demokrščanskemu kandidatu edina možna za zagotovitev delovanja komisije Sklada za Trst.«

Za Brezigarja je torej šlo za »odgovorno dejanje«. Predstavnik SSK ne čudi, da KPI daje drugačno oceno, vendar tudi KPI po njegovem mnenju mora vzeti na znanje, da ima zdaj komisija Sklada za Trst svoje upravitelje in torej lahko dodeli fonde, ki so jih krajevne ustanove in gospodarstveniki-tržaške pokrajine težko pričakovali. Brezigar je končno obtožil Komunistično partijo, da vztraja na načelnih stališčih in da ni znala doumeti političnega pomena ponedeljkovih dogodkov v upravni komisiji Sklada za Trst.

Kot je znano, sta bila na ponedeljkovi seji komisije Calandruccio in Brezigar izvoljena samo z glasovi KD in SSK. Socialisti so se vzdržali glasovanja v pričakovanju dogovora za obnovo upravnih vrhov številnih drugih pomembnih ustanov, ki jim je mandat že zdavnaj zapadel.

»Nisem pričakoval, da mi bodo dali 60. Tako visoke ocene si verjetno nisem zaslužil. Samo dva dijaka sta si po mojem zaslužila 60 točk,« je brez dlak na jeziku — kot je zanj značilno — povedal Erik Švab, četrti od realčanov, ki je na maturi prejel najvišjo oceno. Zanj sta to Uliks Bravar (ki smo ga že intervjuvali) in Mitja Ozbič (ki je žal na počitnicah in zato ne bomo mogli zapisati njegovega mnenja).

O Eriku sicer ne bi mogli reči, da je skromen, a ima drugo dobro lastnost: je realist. »V petem razredu sem res imel srednjo oceno 8, vendar za maturo nisem bil najbolje pripravljen. Matematično nalogo sem pisal 6. Oceno sem popravil med ustnim izpitom, vendar moram povedati, da sem se tudi v zadnjih dneh pred maturo premalo posvetil študiju. Pri knjigah ne vzdržim dolgo, zato imam dvome, ali naj se vpišem na univerzo. Kljub temu bom poskusil, pa čeprav še ne vem, na kateri fakulteti. Samo na kateri od znanstvenih ne!«

Zato smo ga vprašali, ali so mu bolj ležali humanistični predmeti. »Risanje je bil moj najljubši predmet,« nam je razložil, »delno mi je bila vseh tudi zgodovina umetnosti, zlasti antika. Tudi literatura mi zelo ugaja, predvsem poezija. Rad sem prebral skoraj vse slovenske avtorje razen Tavčarja, Šalamuna in Zajca. Na vrhu lestvice so vsekakor Kosovel, Zlobec, Pavček, Minatti, Menart in Marko Kravos.«

Kaj pa meni Erik o sedanjih obliki maturitetnih izpitov in o šoli sploh? »Naša komisija je bila objektivna, saj

Začel se bo jutri v ljudskem vrtu na Pončani

Praznik komunističnega tiska letos v duhu nove linije KPI

Po trinajstih letih bodo pokrajinski praznik komunističnega tiska, ki se bo začel jutri, 28. julija, letos ponovno priredili na Pončani, in sicer v ljudskem vrtu v Ul. Orlandini. To bo po eni strani pomenilo vrnitev k tradiciji, kot je na včerajšnji tiskovni konferenci poudaril Claudio Tonel, vendar v znamenju nove linije Occhettove komunistične partije, saj bodo prireditelji posvetili posebno pozornost »novim« tematikam KPI. Praznik bo namenjen v prvi vrsti mladim, ki uživajo v našem mestu vse premalo pozornosti, pa čeprav je spored — tako politični kot kulturni in gastronomski — prirejen za vse okuse. Po drugi strani pa bodo prireditelji skušali ovrednotiti predvsem tržaško zanemarjeno ustvarjalnost in pokazati drugo lice našega mesta. Tudi iz tega razloga so izbrali vrt na Pončani, ki je v mestu, a nudi prekrasen naravni oder za prireditve (vrt se razlega po treh terasah, tako da bo vsaka terasa kotiček zase, kjer bo mogoče izvesti različne pobude). S to izbiro pa želijo prireditelji ponovno potrditi svoja prizadevanja za ovrednotenje mestnega tkiva in svojo pozornost do okolja.

Program, kot rečeno, bo primeren za vse okuse. Praznik bo letos trajal samo deset dni in predvideva nekaj manj prireditev kot prejšnja leta, vendar — kot je poudaril pokrajinski tajnik Nico Costa — prireditelji želijo privilegirati kakovost, ne pa številčnost prireditev (isto velja tudi za gostinske storitve: letos bodo delovale namreč tri »gostilne« z madžarsko kuhinjo, ribjimi specialitetami in tradicionalni bife, medtem ko bodo ponujali samo izbrana vina). Prav tako pa bodo posebno pozornost posvetili tudi scenografiji, ki

bo bolj sveža in prijetna kot prejšnja leta.

Od kulturno-političnih dogodkov naj omenimo sobotno srečanje z mladima tržaškima pisateljema Susanno Tamaro in Robertom Weberjem, ki sta pred kratkim izdala uspešnici, torkovo srečanje s tržaškimi pisatelji znanstveno-fantastične literature Stefanom Tuvom, Grazio Lipos in Lucianom Comido, sredino razpravo o rasizmu z Dacio Valent in Stojanom Spetičem, četrtkovno predvajanje filma o amazonskem pragozdu Lorenza Cattinellija, petkovo okroglo mizo o tržaškem »mladinskem« podjetništvu, sobotno razpravo o narkomaniji z Giannijem Cuperlom, Don Mariom Vatto, Mario Grazio Cogliati in Tonio Contino ter nedeljsko spominsko prireditev ob obletnici atomske bombe nad Hirošimo.

Tudi glasbeni spored bo zelo raznolik, saj predvideva folklorno, narodnozabavno, rock in klasično glasbo. Zlasti tri prireditve bodo na zelo visoki ravni, in sicer sobotni nastop skupine Centro teatrale Emilia Romagna s predstavo America Latina Pabla Nerude in s skladbami Astorja Piazzolle, ponedeljkov koncert vokalistov Boo—Bahp Singers in petkov nastop folklorne skupine iz mesta Siofok na Madžarskem. To soboto bo vsekakor nastopil ansambel Pomlad, v nedeljo je na sporedu disko-glasba, v torek trio klasične glasbe, v sredo skupina Flex Danza, v četrtek predvajanje videoklipov, v soboto jazz skupine Glasbene šole 55, zadnjo nedeljo pa ljubljanska rockovska skupina Nočni skok.

Tudi člani ZKMI bodo imeli samostojen prireditveni prostor, kjer bodo prirejali plesne in druge resne ali zabavne točke.

Odličnjak Erik Švab je bil tudi predstavnik razreda

»Najbolj poštena bi bila matura iz vseh predmetov«

Erik Švab

je želela ugotoviti, ali smo širše razgledani,« pravi Erik, »vendar današnja matura ni dobra. Bolje bi bilo, ko bi imeli vse predmete. Boljši dijaki bi se lahko bolj izkazali, tisti, ki so študirali, a so manj sposobni, pa bi imeli več možnosti, da se izmažejo. Na ta način pa se izmažejo tudi tisti, ki niso nikoli študirali, a so se »nabiflali« dva predmeta, kar ni pošteno do tistih, ki so se vedno trudili. Komisijo pa bi morali sestavljati samo notranji profesorji, ki poznajo študente.«

»Šola kot taka je v redu,« nadaljuje Erik, »čeprav ima veliko pomanjkljivosti. Ne pomaga ti na primer, da bi

razvil svoje sposobnosti. Koliko bo kdo odnesel od šole, je odvisno samo od posameznika in od profesorjev. Šolska reforma bi morala biti korenita...«

Zadnji del pogovora pa smo posvetili družbenim vprašanjem, tudi z ozrom na dejstvo, da je bil Erik predstavnik razreda. »Moji sošolci so mi izkazali zaupanje,« pravi, »vendar se nisem nikoli politično angažiral. Dokler si mlad, se ne bi smel vključiti v nobeno politično organizacijo. Nekdo ne more odločati o politiki, dokler ne ve, zakaj je na svetu. Pri 18 letih si dovoli zrel, da lahko sodiš o političnem življenju, a še ne moreš imeti globalne in zaključene vizije sveta. V zvezi z manjšinsko problematiko bi vsekakor dejal, da se Slovenci ne znamo odločiti za najboljšo strategijo. Včasih se obnašamo ekstremistično, kadar se nekatere posameznikom splača, pa se vode takoj pomirijo. Naša situacija vsekakor ni tako huda. V Trstu med drugim živimo razmeroma dobro: živimo na meji v stiku z drugimi kulturami, nezaposlenost ni tako velika, prav tako ni kriminala. Edino, kar peša na obeh nogah, je kultura...«

»Moji ostali konjički,« je zaključil Erik, »pa so plezanje, ki je neke vrste beg iz realnosti... in ženske.«

Pa še kratek pripis: Erika smo intervjuvali nekaj dni pred incidentom, ki ga je imel med plezanjem v Julijcih in o katerem smo poročali včeraj. Zato mu za konec želimo hitro okrevanje in tudi nekoliko več sreče, ki je za oba njegova konjička še kako potrebna...

Po »samorazpustu« občinskega sveta

Miljski župan predal posle komisarju

Na miljskem županstvu je včeraj zjutraj dosedanji župan Claudio Mutton predal posle podprefektu Pasqualeju Vergoneju, ki ga je tržaška prefektura imenovala za komisarja miljske občine. Miljski občinski svet se je namreč v ponedeljek »samorazpustil« po ugotovitvi, da ni možno sestaviti take uprave, ki bi razpolagala z večino v občinski skupščini. Na zadnjih volitvah si je namreč lista Frausin-KPI zagotovila točno polovico sedežev, vsa prizadevanja, da bi sestavili koalicijsko upravo, pa so se izjalovila, tudi zaradi posega pokrajinskih tajništven strank. Komisar bo občino upravljal devetdeset dni, kot predvideva zakon, v tem času pa bo moral sklicati predčasne upravne volitve, ki bodo torej oktobra.

Na sliki (foto Magajna) dosedanji miljski župan Mutton (desno) s komisarjem Vergonejem.

Pismo uredništvu

Raba slovenščine nikakor ne pomeni provokacije!

Spoštovano uredništvo, v zahodnokraškem rajonskem svetu, v katerega sem bil izvoljen, lahko svetovalci slovenske narodnosti, ob navzočnosti občinskega prevajalca, govorimo v svojem materinem jeziku. Sprašujem pa se, do kdaj bomo lahko brez težav izvajali to pravico, ki nam jo med drugim jasno jamči občinski pravilnik, če so mnogi sedaj mnenja, da predstavlja raba materinega jezika provokacijo in celo volilno instrumentalizacijo stranke, kateri pripadam. Ne zgražam se, če tako mislijo nacionalisti in pokrajinski tajnik PSI Perelli, ki je poseg rajonskega slovenskega svetovalca v Škedenju označil kot provokacijo. Ne razumem pa stališča slovenske komisije PSI, ki je mnenja, kot berem v Primorskem dnevniku, da odkriti primeri provokacij ustvarjajo samo napetost in škodijo celotni slovenski narodnosti.

Slovenski socialisti, če sem dobro razumel, se torej popolnoma strinjajo s tajnikom Perelijem. To je vsekakor njihova stvar. Jaz bi k temu samo pristavil, da boj za slovenščino v rajonskih svetih ni provokacija, ki ustvarja napetost in škodi slovenski manjšini, kot pravijo socialisti, ampak obratno, prav taka stališča slovenskih socialistov ustvarjajo napetosti in škodijo naši skupnosti, ki je v tem času pod ostrim pritiskom nacionalistov. Označiti kot provokacijo zahtevo po doslednem izvajanju občinskega pravilnika pelje samo vodo na mlin tistih, ki bodo lahko jutri tudi v zahodnem kraškem rajonskem svetu rekli, da predstavlja slovenščina provokacijo in da je treba torej zato odstraniti občinskega prevajalca.

S spoštovanjem
Angel Tence
rajonski svetovalec KPI

Podpredsednik deželne vlade sprejel predstavnike slovenskih organizacij

Po pismu, ki so ga v torek predstavniki slovenskih organizacij naslovili predsedniku deželne vlade in s katerim so v bistvu zahtevali nov odnos oblasti do problemov Slovencev v Italiji, je včeraj zastopnike slovenskih organizacij sprejel podpredsednik deželne vlade Gianfranco Carbone. Slovenske organizacije so zastopali predsednik Kraške gorske skupnosti Marino Pečenik, deželna svetovalca Bojan Brežigar in Miloš Budin, tajnik SKGZ Dušan Udovič, tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec, predsednik Koordinacijskega združenja vzhodnokraških vasi Karel Grgič, Darko Metlika in predsednik SDGZ Vito Svetina.

(Foto Križmančič)

Tabor prijateljstva proti sinhrotronu v Bazovici

Na kraju, kjer naj bi po sklepu deželnih oblasti zgradili svetlobni generator, bo od 31. julija do 16. avgusta »Tabor prijateljstva Chico Mendes«, ki ga prirejajo Koordinacijsko združenje kraških vasi, skavti in naravovarstvene organizacije Svetovni sklad za naravo WWF, Zveza za okolje in Italia nostra. Namen tabora na območju T8, ki so ga pred nekaj meseci poimenovali po pogumnem brazilskem ekologu Chicu Mendesu, je simbolično »za-vesti« zemljišča, ki jih upravljatelji nameravajo razlastiti in jih žrtvovati napredku. Prireditelji pa želijo še enkrat opozoriti na dejstvo, da bi sinhrotron lahko zgradili na drugem že degradiranem območju, kot je na primer AR1. Prireditelji so poskrbeli za reklamno kampanjo in vabila na taborjenje razposlali vsem naravovarstvenim organizacijam, tako v Italijo kot v sosedne države, da bi o vprašanju sinhrotrona informirali čim večje število ljudi.

Kdor se želi udeležiti taborjenja, mora prinesiti s seboj šotor, medtem ko bodo za najosnovnejše storitve (voda, električna napeljava, stranišča) poskrbeli organizatorji sami. Informacije je mogoče dobiti na sedežu WWF v UL. Venezian 27 ali na telefonski številki 303428 (od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure in od 17. do 20. ure, ob sobotah pa od 10. do 12. ure).

Naj omenimo še, da bodo omenjene organizacije danes in jutri od 20.30 do 23. ure v sodelovanju s Kmečko zvezo in Skupino za zaščito okolja predvajale pred pasajo Tergesteo komentirane diapozitive na temo: »Bazovica: tisto, česar prebivalci ne vedo«.

Presenetljivi rezultati avstrijskih raziskovalcev

Za univerzo v Gradcu je naše morje čisto!

Morske vode pred največjimi kopalnicami Furlanije-Juljske krajine, zlasti pred Gračevo in Lignanom, so bakteriološko čiste in sploh malo ali nič onesnažene. Tako izhaja iz prvih raziskav o stanju našega morja, ki jih je izvedel Inštitut za higieno univerze v Gradcu in katerih naravnost presenetljive izide so raziskovalci predstavili včeraj na tiskovni konferenci v samem glavnem mestu avstrijske Štajerske.

Raziskave je naročila deželna uprava Furlanije-Juljske krajine in se bodo nadaljevale do jeseni. Avstrijski raziskovalci so prve vzorce morske vode zajeli 11. in 20. julija, druge nameravajo zajeti 10. in 22. avgusta, tretje pa v prvi polovici septembra. V svojih laboratorijih pregledujejo najrazličnejše lastnosti vzorcev, od organskih (barva in prosojnost), do kemično-fizičnih (temperatura, faktor PH, slanost, količina raztopljenega kisika, prisotnost mineralnih olj, fenolov in klorofila) in bakterioloških (koli bakterije, streptokoki, salmonelle).

Rezultate prvih izvidov je na včerajšnji tiskovni konferenci predstavil predvsem ravnatelj inštituta Joseph Richard Möse. Povedal je, da so prvi izidi zelo pozitivni, tako za območje Gračevo kot za območje Lignana. Skoraj povsod so našli optimalne razmere ter ugotovili, da ni nobenega pojava evτροφije in da se življenje v morju razvija kar na najboljši način. Izjemo predstavljajo le tri točke, in sicer ob izlivu Tilmenta, ob iztoku odpadnih voda več kilometrov jugovzhodno od Gračevo ter pri Primeru. Vendar upoštevati velja, da gre v glavnem za vode, ki niso namenjene kopanju.

Möse je med drugim poudaril, da je količina raztopljenega kisika skoraj povsod dosegala stopnjo nasičenosti, kar seveda pomeni idealne razmere za življenje v morju. Prve raziskave so nadalje ugotovile, da je prosojnost vode nihala od 3 do 6 metrov (vsedr-žavni normativ predpisuje najmanj 1 meter), medtem ko so izidi bakterioloških raziskav dosegali največ desetkrat manjšo stopnjo od one, ki jo zakon določa za mejno. Kar zadeva cvečenje alg, je Möse povedal, da so nanj naleteli tako pred Gračevo kot pred Lignanom in da gre za estetsko neprijeten pojav, a ki ne povzroča nikakega problema z zdravstvenega vidika.

Navedene izide je na včerajšnji tiskovni konferenci v Gradcu potrdil tudi odgovorni za turizem pri Avto-

moto zvezi Avstrije Horst Dürnsteiner. Njegova ustanova je namreč na lastno pest izvedla podobne raziskave in Horst je poudaril, da je Furlanija-Juljska krajina pri tem tudi pristala na sodelovanje kot edina dežela srednje-ga in severnega Jadrana.

Vsi ti presenetljivi ugodni izidi in ocene so naravnost vzradostili številne predstavnike iz naše dežele, ki so se udeležili včerajšnje tiskovne konference, med njimi deželnega ravnatelja za okolje FJK Gastoneja Marchiora. Vse to pa je mogoče le v nasprotju z dejstvom, da je deželni svet FJK prav včeraj po nujnostnem postopku odobril zakon, ki namenja 5 milijard lir za »boj proti algam« v naši deželi.

Na sliki (foto Križmančič) alge v milškem pristanišču v preteklih dneh.

Srečen razplet dveh manjših brodolomov na morju pred Lazaretom in pred Grljanom

Torkovo popoldansko neurje, ki je povzročilo nemalo nevšečnosti v vsej naši pokrajini (valovi so na več točkah obale preplavili kopno, tako da so tržaški mestni redarji morali celo odstraniti nekatere avtomobile z nabrežij, da jih ne bi valovi odnesli), je spravilo v hude težave tudi mlada deskarja, ki sta se v zgodnjih popoldanskih urah odpravila na morje. Neurje ju je namreč zajelo, ko sta bila približno pol kilometra oddaljena od kopnega, vendar so bili karabinjerji pravočasno obveščeni, tako da sta mlada deskarja lahko srečno zaključila svojo pustolovščino.

Deskarja sta bila 17-letni Luca Barberis iz UL Castaldi 5 in 15-letni Massimo Rimaboschi iz Sesta Fioren-tina. Mladeniča sta bila gosta v vojaškem kempingu pri Lazaretu (njuna očeta sta vojaška častnika) in sta v to-

rek popoldne želela izkoristiti veter, ki je že v zgodnjih popoldanskih urah nanzanjal neurje. Fanta sta očito precenjevala svoje sposobnosti, saj jima je močan veter dejansko onemogočil povratek na kopno.

Ko so starši uvideli, da fantov ni nazaj, so poklicali miljske karabinjerje, ki so takoj organizirali reševalno akcijo. Na morje so poslali čoln z dvočlansko posadko, ki je kaj kmalu zagledala nesrečna deskarja, ki sta premočena že obupala, da ju bo kdo rešil. K sreči pa se fanta kljub neurju nista ne rani-la ne prehladila. Karabinjerji so ju pospremili do kampinga, kjer sta si nato opomogla od strahu in mraza.

Do podobnega incidenta pa je prišlo včeraj popoldne pred Grljanom. Močan sunek vetra je nekaj po 17. uri iztrgal jambor katamarana in ga pre-

vrigel približno 700 metrov daleč od obale. Na plovilu sta bili dve osebi, ena od katerih je takoj po incidentu začela plavati proti kopnemu. K sreči so incident zaznali z obale in nemudoma poklicali pomoč. Na poziv je takoj odgovorilo pristaniško poveljstvo in na kraj nesreče poslalo izvidniški čoln.

Rešilci so najprej rešili oba brodolomca in ju živa in zdrava pripeljali na obalo, nato pa so še privezali prevrnjeni katamaran in ga potegnili do grljanskega pristanišča.

Tudi ta incident se je podobno kot torkov pred Lazaretom srečno razplel. Očitno pa bi se v obeh primerih stvari lahko tudi drugače obrnile. Morje pač ostaja element, ki mu človek ni vedno kos in s katerim bi morali biti vedno zelo previdni, še zlasti če smo neizkušeni.

KPI in PSI o znanstvenih dejavnostih in teritoriju

V ponedeljek, 24. t. m., sta se srečali pokrajinski predstavništvi KPI in PSI, ki sta ju vodila tajnika Nico Costa odnosno Alessandro Perelli, ter razpravljali o razvoju znanstvenih ustanov in o zaščiti teritorija, ki je na Tržaškem posebno dragocen tudi zaradi majhnega obsega pokrajine.

Kot beremo v tiskovnem sporočilu, sta se delegaciji strinjali, da je treba za laboratorije, katerih uresničitev je že odločena na skupnem območju, zagotoviti zanesljiva urbanistična sredstva, jih rešiti zavlačevanj in jim priskrbeti finančna sredstva. Po oceni KPI in PSI pa je treba »na novo premisliti izbire, ki so privedle do izdelave megaprojektov za kompenzatorij pri Padričah in katerim bi danes lahko zoperstavili verodostojne alternative, tudi v iskanju tesnejših povezav med znanstvenimi ustanovami in mestnim kompleksom, ne da bi s tem prejudicirali razpleta sedanje delikatne faze v razvoju Trsta kot mesta znanosti«.

V tiskovnem sporočilu je nadalje rečeno, da sta se delegaciji zavzeli za takojšnje sklicanje konference o tržaškem teritoriju, na kateri bi znova premislili cilje in sredstva razvoja celotne pokrajine, od Devina do Milj, in med drugim ugotovili, ali ni kakega protislovja med obstoječimi velikimi projekti. Delegaciji pa sta ocenili kot primerno ustanovitev Kraškega parka, in to v soglasju s krajevnimi upravami.

O vseh teh vprašanjih bosta KPI in PSI - se zaključuje tiskovno sporočilo - še skupno razmišljali in se soočali z namenom, da bi zagotovili dragocenemu tržaškemu teritoriju primerno zaščito ter mestu in celotni skupnosti uravnotežen razvoj.

Obvestilo SDGZ za ICIAP

Slovensko deželno gospodarsko združenje obvešča člane, da morajo danes, najkasneje do 12. ure, plačati davek ICIAP v uradih v Trstu in Nabrežini. Zamudnikom ne moremo jamčiti pravočasnega plačila takse, ker je treba skupinska plačila oddati že v petek zjutraj.

Združenje ne more iz tehničnih razlogov skupinske oddaje prijav in pobotnic več sestavljati prijav članom, tajništvo pa je vsekakor na razpolago za nasvete zamudnikom, ki bodo pa morali sami poskrbeti za plačilo in oddajo prijav posameznim občinam.

Prijave za varnostno službo pred šolami

Kot smo že poročali, namerava Občina Trst tudi v prihodnjem šolskem letu poskrbeti za prometno varnostno službo pred obveznimi šolami, za katero bo uporabila starejše občane. Kandidate za to službo bodo izbrali na osnovi rezultatov psiho-fizičnih pregledov, za katere bo poskrbela Krajevna zdravstvena enota.

Za to delo se lahko prijavijo kandidati obeh spolov, ki bodo do 31. julija letos dopolnili 55 let, ki niso zaposleni in ki niso bili upokojeni z ugodnostmi iz zakona št. 336/70. Interesenti se lahko za podrobnejše informacije zgledajo v 2. nadstropju občinske palače v Prehodu Costanzi 2, soba št. 20, in sicer vsak delavnik med 10. in 13. uro.

Mladinska solidarnostna manifestacija

Gibanje mladih za združni svet, ki združuje mlade iz 184 držav v boju za mir in sožitje narodov, je pripravilo v ponedeljek zvečer v stolnici Sv. Justa solidarnostno manifestacijo, s katero so se tudi tržaški člani gibanja pridružili pobudam v podporo kitajskega naroda v boju za njegovo notranjo pomiritev in za uveljavitev načel demokracije, libanonskega naroda v želji, da se konča dolgoletna vojna, ki razdvaja njegovo prebivalstvo in povzroča toliko človeških žrtev, in argentinskega naroda v njegovih prizadevanjih, da premosti sedanje težave in si pribori politično in gospodarsko stabilnost.

Manifestacije na to tematiko potekajo v teh dneh po vsem svetu. Udeleženci tržaške manifestacije so se zbrali v stolnici, kjer so predstavniki gibanja govorili o idealih, ki vodijo mlade v svetu v boju za pravičnejši mir, za prijateljstvo med narodi, za spoštovanje majhnih narodov in manjšin.

Med manifestacijo so z enominutnim molkom potrdili solidarnost s tistimi, ki se v svetu borijo proti lakoti in za mir in pozvali vse, da se odrečejo enemu obroku hrane v pomoč tistim, ki živijo v pomanjkanju. Zbrali so tudi okrog dva milijona in pol lir za pomoč narodom v boju za demokracijo in proti lakoti in pomanjkanju.

■ Roza telefon, ki so ga nekatera ženska združenja odprla tudi v Trstu, bo deloval tudi poleti. Kot je znano, nudi roza telefon pomoč ženskam v težavah, odgovarja pa na številko 755-305, in sicer ob ponedeljkih od 10. do 12. ure in ob petkih od 15. do 17. ure.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Franciške Stojkovič vd. Škerlavaj

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in počastili njen spomin.

SVOJCI

Trst, 27. julija 1989

Sporočamo, da bo pogreb

Silvestra Zobca

jutri, 28. t. m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v boljunsko cerkev.

SVOJCI

Boljunec, 27. julija 1989

Ob tragični izgubi dragega Silvestra Zobca izreka prizadebi družini in svojem iskreno sožalje

KD Fran Venturini - Domjo

Včeraj obsodili

»avtobusne« roparje

Kazensko sodišče je včeraj sodilo četverici, ki naj bi pretekli četrtek na mestnem avtobusu 48 oropala in telesno poškodovala 15-letni Martino in Eliso. Sodišče, kateremu je predsedoval sodnik Ghedini, je 22-letno Eleno Berlingiero in 27-letno Barbaro Iozzo obsodilo na 2 leti in 4 mesece zapora ter na globo 800 tisoč lir, 31-letnega Maura Vollija pa na 1 leto in 4 mesece zapora in na 500 tisoč lir. 33-letnega Roberta Rioso je oprostil, češ da ni storil kaznivega dejanja. Zaporne kazni so pogojne, tako da so obsojenci zdaj na prostosti.

Zločin je trojica zagrešila prejšnji četrtek, ko je na praznem avtobusu ukradla 15-letni Martini zlato verižico, ki jo je dekle nosilo okrog vratu. Da bi ji odtrgali verižico, sta Bergerieva in Iozzova oklofutali dekle in jo ranili po vratu, zaradi česar se mora dekle zdraviti 15 dni. Roparje so po kratkem zasledovanju aretirali miljski in šedenjski karabinjerji.

Do konca julija še možen vpis v tečaj 150 ur

Sindikat slovenske šole obvešča, da je še do 31. julija možen vpis v tečaj 150 ur za dosego diplome nižje srednje šole.

Tečaj je dostopen vsem delavcem in tistim, ki bodo do 31. decembra 1989 dopolnili 16 let (za tiste, ki še niso dopolnili 23 let, je obvezna diploma osnovne šole). Tečaj je brezplačen in traja eno leto, od septembra 1989 do maja 1990, skupno več kot 350 ur. Učne načrte bodo udeleženci prediskutirali skupaj s profesorji ob podpori sindikalnih organizacij in v luči dosedanjih izkušenj.

Komisijo za zaključni izpit sestavljajo profesorji, ki poučujejo na tečaju. Po uspešno opravljenem izpitu prejmejo udeleženci diplomu nižje srednje šole.

Vpisati se je mogoče na sedežu Sindikata slovenske šole v Ul. Carducci 8, in sicer še danes med 11. in 12. uro. Poleg tega vpisujejo vsak dan tudi na nižjih srednjih šolah Ivan Cankar (Ul. Frausin 12, tel. 774046) in Simon Gregorčič (Dolina 210, tel. 228132).

Kdor želi obiskovati tečaj, mora izpolniti poseben obrazec in mu priložiti rojstni list na prostem papirju. Tisti, ki še niso dopolnili 23 let, pa tudi zadnje spričevalo.

Carbone za revizijo tržaškega splošnega regulacijskega načrta

Kot smo že poročali, je podpredsednik deželnega odbora Carbone v prejšnjih dneh sprejel delegacijo tržaške CGIL, ki jo je vodil tajnik Treu. Govor je bil o problemih teritorialnega načrtovanja v tržaški pokrajini, v tem okviru pa še posebno o Raziskovalnem centru, o novem poslovnem centru na pristaniškem območju, o lokaciji novih produktivnih dejavnosti in o odnosu med mestnimi strukturami in razvojem znanstvenega raziskovanja.

Kot pravi poročilo deželnega tiskovnega urada, je Carbone uvodoma naglasil, da je nujno potrebno revidirati splošni regulacijski načrt Tržaške občine. Slednji namreč predvideva teoretsko naseljivost 360 tisoč prebivalcev, tej prostornini pa je treba dodati še one za Raziskovalni center in za poslovni center v pristanišču, kar znaša skupno možnost novih gradenj za skoraj tri milijone kubičnih metrov.

Gre za ogromne številke, je poudaril Carbone, ki jih bo treba preveriti in ustrezno omejiti. To bi poleg vsega bilo tudi v skladu s politiko ponovne uporabe mestnega središča: prav zato je deželna uprava zahtevala od Tržaške občine enotni načrt za vsa bivša industrijska področja v središču mesta.

Glede vprašanja razvoja Raziskovalnega centra je podpredsednik deželne vlade potrdil, da dela na tem, da bi našli uravnoteženo rešitev, napovedal pa je tudi, da bo Dežela septembra organizirala konferenco o storitvah v poslovnem središču na pristaniškem območju, prav tako septembra pa bodo priredili tudi seminar kot pripravo na konferenco o teritoriju.

gledališča

VERDI
Poletni festival operete 1989 - **Jutri ob 20.30** (red R) tretja predstava Straussove opere CIGAN BARON. Dirigent H. Gietzen, režiser Franco Giralaldi.
Ponovitve: 1. 8., 2. 8. in 4. 8. ob 20.30, v nedeljo, 30. t. m., ob 18.00.

Danes ob 18.30 bo v mali dvorani gledališča Verdi Gianni Gori govoril o avstrijskem tenorju Tauberju. Vstop prost.

Jutri ob 18.30 bodo v mali dvorani gledališča Verdi predvajali film na temo operete »DAS LAND DES LACHELNS«. Vstop prost.

MIRAMARSKI PARK - LUČI IN ZVOKI
Nocoj ob 21.30 bo na sporedu predstava v nemščini, ob 22.45 pa v italijanščini.

GRAD SV. JUSTA
Nocoj ob 21.15 bo na sporedu film DUMBO.

V ponedeljek, 30. t.m. in v torek, 1. 8., ob 21.15 bo na Gradu sv. Justa na prostem opereta PRI BELEM KONJIČ-KU s Sandrom Massiminijem.

MILJE - TRG MARCONI
Nocoj ob 21.00 bo na sporedu večer narečne poezije z naslovom »Omaggio a l'arietta di Trieste«. Poezije bo brala igralka Michela Martini, glasbeno spremljavo pa je pripravil Silvio Donati.

V nedeljo, 30. t. m., ob 21.00 se bo gledališča skupina Il Gabbiano predstavlila z narečno komedijo MAX, L'ARCI-DUCA FUTIZA'.

izleti

Sekcija KPI Prosek - Kontovel priredi 1., 2. in 3. septembra izlet v Genovo ob vsedržavnem festivalu Unità. Cena izleta 210.000 lir, v ceni je vključen prevoz z avtobusom, dve kosili (prvi in zadnji dan) in prenočitve v hotelu. Za informacije in vpisovanje tel. tov. Mariju (tel. 225570) ali tov. Poldu (tel. 225314).

Galerija

UL. SV. FRANČIŠKA 20

vabi

cenjene odjemalce na ogled

SKUPINSKE RAZSTAVE

JUGOSLOVANSKIH

IN TRŽAŠKIH GRAFIKOV

Razstavljena dela ponujamo s **POPUSTOM OD 10 DO 20%**

koncerti

Scuola di musica 55 - Ul. Carli 10

Jutri ob 20.30 bo na sporedu koncert flavtistke Marie Ginaldi in kitaristke Emme Gani.

šolske vesti

Sindikat slovenske šole javlja, da so obrazci za prošnje začasne supplence na razpolago na sedežu sindikata.

Sindikat slovenske šole obvešča študente, ki so dosegli ali bodo dosegli do 30. julija ustrezen študijski naslov za poučevanje na slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah, da lahko do 5. avgusta vložijo prošnjo na skrbništvo za vključitev v dodatno lestvico za supplence v šolskem letu 1989/90/91.

Učitelji in profesorji, ki dosežejo do 31. julija specializacijo za delo s prizadetimi otroki, morajo v tem roku predložiti na skrbništvo prošnjo s študijskim naslovom za vključitev v dodatno lestvico suplentov za delo s prizadetimi.

razna obvestila

Ob letošnji Kraški ohceti prirejamo RAZSTAVO. Zato zbiramo fotografsko gradivo o porokah pred drugo svetovno vojno. Prosimo lastnike, da se telefonsko (štev. 733086) ali osebno javijo na Odeku za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Ul. Petronio 4 v Trstu.

razne prireditve

KD Primorsko vabi na ŠAGRO V BO-ROV GOZDIČ v Mačkoljah 28., 29., 30. in 31. julija. Jutri in v ponedeljek ples od 20. ure dalje z ansamblom Pomlad, v soboto in nedeljo pa z ansamblom Štajerskih 7. V nedeljo ob 19. uri nastop plesne šole KD F. Prešeren iz Boljunca. Sodelovali bosta Vanka in Tonka. Kioski bodo delovali od 17. ure dalje, v nedeljo pa od 14. ure dalje.

ŠZ Sloga priredi v soboto, 29. in nedeljo, 30. t. m. ŠPORTNI PRAZNIK V BAZOVICI na vrtu Gospodarske zadruge. Delovali bodo dobro založeni kioski, za zabavo bo poskrbel ansambel Zvezde.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 27. julija 1989
DUŠANA

Sonce vzide ob 5.43 in zatone ob 20.40 - Dolžina dneva 14.57 - Luna vzide ob 24.55 in zatone ob 16.32.

Jutri, PETEK, 28. julija 1989
SVETOMIR

PLIMOVANJE DANES: ob 0.35 najnižja -30 cm, ob 7.53 najvišja 1 cm, ob 10.20 najnižja 1 cm, ob 17.45 najvišja 33 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 23,3 stopinje, zračni tlak 1015,3 mb raste, veter 10 km na uro - severovzhodnik, vlaga 75-odstotna, v jutranjih urah je padlo 0,2 mm dežja, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 25,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILA STA SE: Paolo De Lorenzo, Michela Zanini.

UMRLI SO: 73-letni Alessandro Veos, 85-letna Giuseppina Posar, 48-letni Renato Princic, 75-letna Ines Silvestri vd. Pecorari, 49-letna Annamaria Sponza, 74-letna Maria Franza vd. Caparvi, 74-letna Stelia Caputo por. Perovini, 76-letna Licia Cogari, 87-letna Cayerina Cendach, 20-letna Alessandra Kjuder.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 24. julija do sobote, 29. julija 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan).

MILJE - Mazzinijev drevored 3 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan), Ul. Dante 7, Istrska ulica 18.

MILJE - Mazzinijev drevored 3 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Dante 7, Istrska ulica 18.

MILJE - Mazzinijev drevored 3 (tel. 271124), OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Obvestilo naročnikom Primorskega dnevnika

Priporočamo vsem naročnikom Primorskega dnevnika, ki želijo prejemati časopis na kraju letnih počitnic, da obvestijo naš ekspedit (tel. 040/7796610) vsak dan razen ob nedeljah od 8. do 14. ure) o spremembi naslova vsaj pet dni pred odhodom.

Uprava Primorskega dnevnika

čestitke

Danes praznuje 15. rojstni dan FRANKO VRABEC iz Prečnika. Vse najboljše mu iz srca želijo mama, brat, sestre ter nečaka Edvin in Alenka, ki mu pošiljata zvrhan koš poljubčkov.

Vse najboljše BARBARI in JADRI želimo iz srca vsi nočni žuristi.

Danes bo ugasnil 11 svečk naš ALJOŠA, jutri pa 4 svečke sestrice MATEJA. Naj bi še naprej ostala tako pridna in dobra otroka in vse naj naj jima iz srca želijo očka, mamica, nonoti, tete, strici iz Križa in Prečnika in vsi, ki ju imajo radi.

MePZ Primorec - Tabor čestita svojim članicam ELENI, ANI in TAMARI ob uspešno opravljeni maturi.

SREČKO GRGIČ praznuje danes rojstni dan. Mnogo, mnogo zdravja mu voščilo pravnuka Neda in Vasja ter vsi ostali.

mali oglasi

VOĐSTVO Društvene gostilne v Dolini obvešča svoje odjemalce, da bo vsak torek v mesecu avgustu gostilna odprta ves dan.

PRODAM po ugodni ceni in v dobrem stanju čebelje panje A. Žnidarski. Tel. (0481) 20002.

KDORKOLI je videl potek cestne nesreče v Ul. Flavia v bližini Fiata Grandi in Renaulta v ponedeljek, 17. t. m., ob 7.45 med rdečim A112 in lancio delto beige barve, ob obteženem prometu zaradi izrednega prevoza, naj telefoni- ra na tel. (040) 231002 ali 364104.

ČISTOKRNE MLADIČE z rodovnikom šampionskih staršev avtohtone pasme kraški ovčar prodajamo. Za informacijo je tel. na št. (040) 220110.

V NAJEM iščemo poslovne prostore, približno 300 kv. m. v Gorici. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Poslovni prostori".

PREŽIVITE dopust v Senožečah - VILA MARIJA v čudovitem okolju nekdanjega gradu z gozdom za hišo. Marija Jelačin, Senožeče, tel. (003867) 76247, Koper tel. (003866)24641.

PODARIM mesec in pol starega volčjaka. Tel. 220333 od 19. do 20. ure.

IŠČEM knjige za 5. razred DTTZ Žiga Zois. Tel. 52038.

ZNANA italijanska firma išče sodelavce iz Jugoslavije za komercialno dejavnost, zagotovljen dober zaslužek. Tel. 299012.

razstave

Na Gradu sv. Justa je na ogled razstava slikarja WILLIEMA KLEINA. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Sesljanu je na ogled razstava lepakov v organizaciji Amnesty International. Urnik: ob delavnikih od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

V galeriji v Miljah - Ul. Roma 20 - bodo v soboto, 29. t. m., ob 18. uri otvorili razstavo 40 grafičnih del slikarja Alda BRESSANUTTIJA.

V občinski galeriji - Trg Unità bodo danes ob 19. uri odprli razstavo slikarja SILVANA SPESOTA.

V palači Costanzi je na ogled 22. deželna razstava grafik.

kino

ARISTON - 21.30 **Bull Durham**, i. Kevin Costner, Susan Sarandon.

EXCELSIOR - Zaprto.

EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.

LJUDSKI VRT - 21.00 **Compagni di scuola**.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 **La notte dello sciamano**, srh., □

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Cocktail**, i. Tom Cruise.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 **Perversioni internazionali**, porn., □□

NAZIONALE IV - 17.30, 22.00 **L'amico americano**, □□

GRATTACIELO - 17.30, 22.00 **Rain Man**, r. B. Levinson, i. Dustin Hoffman, Tom Cruise.

MIGNON - 16.00, 22.15 **Le streghe di Eastwick**, r. George Miller, i. Jack Nicholson, Cher, □

EDEN - 16.00, 22.00 **Le confessioni bestiali degli italiani**.

VITTORIO VENETO - Zaprto do septembra zaradi popravil.

CAPITOL - **Danes zaprto**. Jutri, ob 17.00 **Ho sposato un'allena**.

LUMIERE FICE - 17.30, 22.15 **L'indiscreto fascino del peccato**, r. P. Almodovar, i. Carmen Maura, □□

ALCIONE - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 **L'animale da letto**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

menjalnica				26. 7. 1989		
ITUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	ITUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	
Ameriški dolar	1358,300	1350.—	Japonski jen	9,635	9,30	
Nemška marka	720,700	720.—	Švicarski frank	838,450	835.—	
Francoski frank	212,600	210.—	Avstrijski šiling	102,320	102.—	
Holandski florint ...	638,730	636.—	Norveška krona	195,790	193.—	
Belgijski frank	34,418	34.—	Švedska krona	210,750	208.—	
Funt šterling	2229,700	2200.—	Portugalski eskudo .	8,607	8,20	
Irski šterling	1924,750	1910.—	Španska peseta	11,487	11,20	
Danska krona	185,380	182,50	Avstralski dolar	1019,250	980.—	
Grška dragma	8,332	8.—	Jugoslov. dinar	—	0,05	
Kanadski dolar	1143,000	1130.—	ECU	1494,150	—	

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedez 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

1. AVGUST 89

BTP

Buoni del Tesoro Poliennali

● BTP so štiriletna obveznice s koriščenjem 1. avgusta 1989 in zapadlostjo 1. avgusta 1993.

● Obveznice dajejo letno **12,50%** bruto obresti, izplačljive v dveh šestmesečnih obrokih.

● Privatni varčevalci lahko rezervirajo obveznice pri okencih Banca d'Italia ali pri banknih zavodih **27. julija do 13.30**.

Rok rezervacije za občinstvo: do 27. julija

Izklicna cena dražbe

Rok

Letni donos izklicne cene

bruto

neto

97,20%

4 leta

13,88%

12,11%

BTP

Razkošje barv in tkanin za prihodnjo modno sezono

Po mnenju visokomodnih ustvarjalcev bo ženska jeseni in pozimi izbirala predvsem bogato izdelane tkanine. Na pariških modnih defilejih še posebej učinkujejo večerne obleke, pri katerih razkošje dosega svoj višek. Podoben občutek pa dajejo tudi nekateri »vsakdanji« modeli, pri katerih izstopa predvsem igra barv. Na sliki (AP): obleka iz kolekcije Louisa Ferauda.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Še o zdravju pričakovanega otroka

Danes se je z razvojem prenatalne diagnostike zelo povečalo nadzorstvo tako nad nosečo materjo kot nad še nerojenim otrokom.

Še pred rojstvom je mogoča vrsta preiskav, da lahko ugotovimo morebitne motnje v razvoju zarodka. Od enostavnih, pravzaprav še rutinskih, do zahtevnejših in delikatnejših.

Ena najzanesljivejših in hkrati najobičajnejših metod je pregled razvoja zarodka z ultrazvokom. Izurjeno zdravniško oko lahko po natančnem pregledu z ultrazvokom ugotovi, kako je s posameznimi zarodkovimi organi, in kaj kmalu lahko odpravi staršem morebitne skrbi. S tem pregledom lahko zdravnik ugotovi srčne napake, ledvična obolenja in druge hujše napake v razvoju, ki so še pred leti lahko stale otroka življenje. Danes morejo zdravniki v mnogih primerih zdraviti bolezensko stanje že v maternici. Zdravnik je torej sposoben na osnovi ultrazvočne preiskave matere opozoriti na hujša obolenja zarodka.

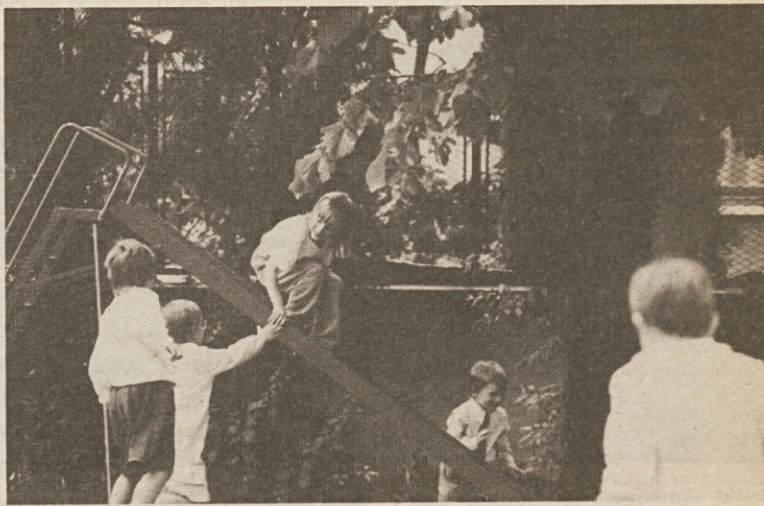
Kljub vsem tem pregledom, pa zdravniki ne morejo zagotoviti otroka, ki bi bil stoodstotno zdrav. Staršem, ki bi se odločili za otroka, le če bi dobili garancijo, da bo ta popolnoma zdrav, specialisti odgovarjajo, da je taka popolna garancija absolutno nemogoča.

Trenutno poznamo štiritoč pododanih hib, od tega pa lahko diagnosticiramo le kakih pet procentov napak. Seveda bi bil za mnoge starše, posebej za tiste, ki so že izkusili rojstvo prizadetega ali kakorkoli bolnega otroka, pravi blagoslov, ko bi mogli s popolno gotovostjo odvrniti tako uso-

do od drugega otroka. Vendar zdravniki ugotavljajo, da tudi v primeru, ko bi s preiskavo izključili napake, ki bi kazale na pravo prizadetost, bi se še vedno rodilo približno štiri od sto otrok z genetično motnjo, ki bi kljub vsemu globoko presunila starše.

Vzemimo primer starejše matere, ki pravzaprav v našem času niti ni tako neobičajna. Največkrat se zgodi, da imajo take matere za seboj že celo vr-

Tudi letos poletno središče

V ponedeljek, 7. 8., od 8. do 14. ure bodo na sedežu Sklada v Proseški ul. 133, nasproti cerkve, vpisovali otroke v poletno središče na Opčinah.

sto spontanah splavov, ko končno pride do zaželenih nosečnosti in se iz bojazni, da ne bi spet tvegale splav, odtegujejo že opisanim preiskavam. Pri biopsiji maternice je ta riziko relativno visoko: po taki preiskavi zgubi otroka še vedno dva in pol do tri procente mater. Če zdravnik ni popolnoma izurjen, se ta odstotek še poveča.

Pri amniocentezi (preiskavi plodovnice) je riziko za splav med 0,3 in 0,5 procenta, poleg tega je za odgovor na to preiskavo posebej v drugi tretjini nosečnosti zelo dolga čakalna doba.

Vsekakor je gotovo, da ne more staršev nihče prisiliti na tak pregled, marveč se morajo zanj odločiti sami.

Idealno bi bilo seveda, da bi takšni ali drugačni odločitvi ne botrovalo ne-

znanje. Zdravniki bi si morali za prvi pogovor s starši odmeriti kar precej časa, da jih temeljito seznajajo z vsem, čemur lahko gredo naproti. Posebej je pomembno za zdravnika vedeti, česa se starši najbolj bojijo. Ali se popolnoma zavedajo, da jim bo pregled mogoče dal zelo žalosten odgovor, ki jih bo potrl? Pomembno je za zdravnika tudi vedeti, če se bodo starši odločili za splav v primeru izvida, ki bi kazal na prizadetost ali bolezen zarodka.

Skratka, nikakor ni dovolj postavljati bodoče starše pred dejstva, predvsem se mora zdravnik prepričati, da so seznanjeni z vsem, kar jih v tem trenutku najbolj zadeva, šele nato jim lahko pomaga pri izbiri najprimernejše odločitve.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Nadaljevanje: Santa Barbara, 12.30 Il sogno dei Novak 13.30 Dnevnik 14.00 Variete: Srečno poletje! 14.10 Film: La città nuda (krim., ZDA 1948, r. Jules Dassin, i. Barry Fitzgerald, Howard Duff) 15.45 Dokumentarec: Viaggio in Italia, nato risanka 17.00 Mladinska oddaja: Big 17.50 Danes v parlamentu 17.55 Film: La fortuna viene dal cielo (kom., It. 1942, r. Akos Rathony, i. Vera Carmi, Sandro Ruffini) 19.10 Nadaljevanje: Santa Barbara 19.40 Almanah in dnevnik 20.30 Film: Una gita domenicale (pust., ZDA 1986, r. Mark Cullingham, i. Toni Randall) 22.05 Dnevnik 22.15 Film: Il pozzo e il pendolo (srh., ZDA 1961, r. Roger Corman, i. Vincent Price, John Kerr) 23.35 Rubrika: Effetto notte 24.00 Nočni dnevnik 0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni	RAI 2 12.00 Nanizanka: A passo di fuga 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Rubrika: Trentatre 13.45 Nadaljevanje: Capitol 14.30 Dnevnik - gospodarstvo 14.45 Poletna oddaja: Tutti frutti 15.25 Nanizanka: Lassie 15.50 Risanka: Il cucciolo 16.30 Iz parlamenta 16.35 Film: Il cerchio della violenza (krim., ZDA 1959, r. Phil Carlson, i. Jeffrey Hunter, Pat Crowley) 17.55 Videocomic 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nan.: Perry Mason 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport 20.30 Film: Le due signore Greenwille (dram., r. John Erman, 2. del) 22.10 Dnevnik - nocoj 22.20 Variete: Improvvisando 23.00 Nanizanka: Hill Street giorno e notte 23.50 Nočni dnevnik 24.00 Film: E' tornato Sabata, hai chiuso un'altra volta (western, It. 1972, r. Frank Kramer, i. Lee Van Cleef)	RAI 3 14.00 Deželne vesti 14.10 Videobox 14.30 Dokumentarec: Lo spettacolo in confidenza - Valeria Golino 15.10 Film: Addio signora Miniver (dram., ZDA 1950, r. Henry Potter, i. Walter Pidgeon) 16.45 Dok. oddaja: Drobci 16.55 Film: Gold Digger (glas., ZDA 1936, r. Lloyd Bacon, i. Dick Powell, Joan Blondell) 18.45 Športna oddaja: Derby 19.00 Dnevnik, vreme, deželne vesti 19.45 Dok.: Pred 20 leti 20.00 Dok. oddaja: Geo Estate 20.30 Nadaljevanje: Eneida (r. Franco Rossi, i. Giulio Brogi, Olga Karlatos, 1. del) 22.15 Dnevnik - nocoj 22.20 Zabavna oddaja: Pronti a tutto 22.50 Avtorska TV: Pierpaolo Pasolini (4. del) 23.40 Nočni dnevnik 23.55 Nočna glasba: komorni orkester Festivala iz Bergamo in Brescia (Marcello, Vivaldi) 0.05 Dok.: Pred 20 leti	RTV Ljubljana 1 16.25 Video strani 16.35 Poletna noč (pon.), vmes nadaljevanje Težko breme (1. del) in nanizanka Hooperman (8. del) 18.00 Dnevnik 18.05 Poslovne informacije 18.10 Mozaik. Po sledih napredka: Na pragu 21. stoletja 18.40 Spored za otroke in mlade: nanizanka Bendji (8. del) 19.10 Risanka 19.20 Informativna oddaja za goste iz tujine 19.25 TV Okno 19.30 Dnevnik 19.55 Vremenska napoved 20.05 Nadaljevanje: Povest o dveh mestih (Charles Dickens, r. Philippe Monnier, 4. in zadnji del) 21.00 Tednik 21.50 Dnevnik in vreme 22.10 Informativna oddaja za goste in tujine 22.15 Poletna noč, vmes nadaljevanje Težko breme (2. del) in nanizanka Le-teci cirkus Monthyja Pythona (8. del) 1.15 Video strani	TV Koper 13.30 TVD Novice 13.40 Tenis: finale Teniškega prvenstva Italije, Mancini-Agassi 16.00 Šport spektakel: rugby Queensland-Otočje Fiji in mali nogomet S. Diego Soccers-Baltimore Blast 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stičišče 20.00 Športna oddaja: Juke box - Zgodovina športa po želji 20.30 Rugby: finale it. prvenstva, Benetton-Colli Euganei (pon.) 22.00 TVD Novice 22.10 Posebna oddaja o rugbyju 23.25 Šport spektakel - Najzanimivejši športni dogodki (povzetki)	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Jutranji almanah; Križem po svetu, 9.15 Otroški kotiček: Dvojčici (Erich Kästner, dram. Marjana Prepeluh, 1. del), vmes Glasbeni listi; 10.00 Pregled dnevnega tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi: 12.00 Portret Urbana Kodra; 12.40 Moški zbor Slava Klavara iz Maribora; 13.20 Poletni mozaik: Glasba po željah, 14.00 Deželna kronika, 14.45 Beleška, 15.30 Utrinki, 16.00 Koroški portreti; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtekova srečanja; 19.20 Zaključek sporedov.	RTV Ljubljana 2 19.00 Čas, ki živi: Upehane pohodi čas 19.30 Dnevnik 19.55 Premor, 20.05 Žarišče 20.35 Mali koncert: kitarist Jerko Novak 20.45 Oči kritike 21.15 Prisluhnimo tišini	RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Val 202; 13.00 Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Primorski dnevnik, Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.	ODEON 13.00 Otroški variete: Sugar 15.30 Nadaljevanje: Maria, 16.30 Colorina 17.30 Nanizanka: Rituals, 18.00 La mamma è sempre la mamma, 18.30 Il supermercato più pazzo del mondo 19.30 Risanke 20.30 Variete: Telemeno 20.45 Film: Blackout - inferno nella città (dram., Kan-fr. 1978, r. Eddy Matalon, i. Jim Mitchum, Robert Carradine) 22.45 Variete: Telemeno 23.00 Glasbena oddaja: Caffè Italia 24.00 Nanizanka: Insiders	TELEFRILI (italijanski program) 11.30 Nanizanka: La guerra di Tom Grattan 12.00 Rubrika 12.30 Nanizanka: Medusa 13.00 Dnevnik 13.30 Nanizanka: Justice 14.30 Music box 17.45 Nadaljevanje: Eredità della priora 18.30 Nadaljevanje: Il diavolo al Pontelungo 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Nanizanka: I naufraghi 20.30 Nadaljevanje: Vigna di uve nere 22.30 Dok. oddaja: Pan 23.30 Rubrika o kolesarstvu 0.30 Dnevnik, dražba, vesti	TMC 11.00 Nanizanka: Ai confini dell'Arizona 12.00 Nad.: La lunga notte 12.45 Ogljedalo življenja 13.30 Vesti in sport 14.15 Risanka: Beatles 14.30 Dok. o naravi 15.00 Nanizanka: Lobo 16.00 Film: Miss Beautiful (dram., ZDA 1977, r. Robert Lewis, i. Chuck Connors, Phil Silvers)	CANALE 5 8.30 Nanizanka: Fantasilandia, 9.15 Peyton Place, 10.15 Una famiglia americana 11.15 Aktualno: Forum - Certo, certissimo, anzi probabile 12.00 Mladinska oddaja: Doppio slalom 12.30 Kviz: OK il prezzo è giusto 13.30 Variete: Rivediamoli 14.30 Nan.: Love Boat - La crociera delle celebrità 15.30 Film: 23 passi dal delitto (krim., ZDA 1956, r. Henry Hathaway, i. Van Johnson, Vera Miles) 17.30 Nanizanka: Hotel - Una nuova vita 18.30 Rubrika: Agenzia matrimoniale 19.00 Kviz: Gioco delle coppie, 19.45 Cari genitori 20.30 Variete: Bellezze al bagno 22.30 Kviz: Il gioco dei nove 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.45 Film: Una tenera follia (kom., It. 1986, r. Nini Grassia, i. Saverio Vallone, Sonia Viviani)	RETE 4 8.00 Nanizanka: In casa Lawrence - Voglia d'amare 8.50 Film: La città dolente (dram., It. 1949, r. Mario Bonnard, i. Luigi Tosi) 10.45 Nanizanka: Bonanza, 11.45 Harry O 12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke 13.45 Nadaljevanje: Sentieri, 14.45 La valle dei pini, 15.40 Così gira il mondo, 16.40 Aspettando il domani 17.00 Nanizanka: California - Un triste addio 18.00 Nad.: Febbre d'amore 19.00 Nanizanka: General Hospital, 19.30 Baretta - Buddy 20.30 Film: Capitan Fracassa (pust., It.-Fr. 1961, r. Pierre Gaspard Huit, i. Jean Marais, Genevieve Grad) 22.30 Film: Bronco Billy (kom., ZDA 1980, r-i. Clint Eastwood) 0.40 Nanizanka: Agente speciale - Lettere mortali, 1.40 Ironside - Cinque testimoni per un innocente	ITALIA 1 8.15 Nanizanka: Skippy, 8.45 I gemelli Edison, 9.15 La gang degli orsi, 9.45 Superman, 10.15 La terra dei giganti, 11.10 Kronos, 12.05 Mork & Mindy, 12.35 Strega per amore - Affari di famiglia, 13.00 Simon & Simon 14.00 Variete: Megasalvishow 14.15 DeeJay Beach 15.00 Nanizanka: Ralph supermaxieroe 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Teneramente Licia 18.00 Nadaljevanje: Alla conquista del West 19.00 Nanizanka: Riptide - Troppe donne, troppi guai 20.00 Risanka: Evviva Palm Town 20.30 Film: Il bacio della pantera (fant., ZDA 1982, r. Paul Schrader, i. Nastasia Kinsky, John Heard) 22.45 Nanizanka: Starsky & Hutch, 23.45 Starksy 0.15 Dokumentarec: Cinque anni di avventura 0.50 Nanizanka: Taxi, 1.20 Kung-fu

Vrhunsko priznanje Zadrufni kleti Krmin

Briški sauvignon 1988 svetovni šampion

Briški sauvignon, letnik 1988, Zadrufne kleti v Krminu je vrhunsko vino v kategoriji belih suhih vin, aromatičnih in polaromatičnih. Tako je ocenila mednarodna žirija, ki je ob koncu prejšnjega tedna zaključila ocenjevanje vzorcev v okviru priprav na letošnji mednarodni vinski sejem v Ljubljani, ki bo od 28. avgusta do 3. septembra.

Briško vino je bilo ocenjeno za najboljšje v svetovni konkurenci, kar je vnovična potrditev izredne kakovosti tukajšnje žltane kapljice, potrditev visoke strokovne usposobljenosti vi-

nogradnikov in kletarjev ter tudi priznanje prizadevanjem posameznikov in raznih institucij za stalno izboljševanje kakovosti.

»Za nas ima odličje še poseben pomen: je dokaz, da je mogoče tudi na zadrufni osnovi pridelati zares vrhunska vina. Za Krminsko zadrufno klet je to že drugo svetovno priznanje, po tistem, ki smo ga prejeli v Ljubljani leta 1981 za kabernet Isonzo, letnik 1979. Najbolj bodo veseli priznanja naši člani, ki so zares lahko upravičeno ponosni nad uspehom,« je v kraj-

šem pogovoru povedal ravnatelj kleti Luigi Soini.

»Visoko priznanje smo pravzaprav nekako pričakovali, saj je bilo dovolj zanesljivih znakov, da gre za izredno kakovostno vino. Brez posebne reklame smo ga že skoraj v celoti razprodali. Mednarodno priznanje prihaja pravzaprav v trenutku, ko skoraj nimamo več zaloge. Kot izreden kazalec, da gre zares za vrhunsko vino, smo pred nekaj tedni smatrali naročilo družbe Alitalia za osem tisoč steklenic v tako imenovani kategoriji top class. Za nas je to še posebno zadoščenje, saj smo edina zadruga doslej, ki je uspela na tem področju, tokrat že drugič.«

Zadovoljstvo, zadoščenje, priznanje, pa tudi skrb. »Veliko truda je treba, da tako priznanje osvojijo, še več, da ga obdržijo«, pravi ravnatelj zadrufne kleti.

Ob tem velja povedati, da je Krminska zadrufna klet prisotna na Mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani že desetič. Povedati velja tudi, da so letos, poleg vzorcev "šampiona" poslali še vzorce briške malvazije in frankonije in da sta bila oba nagrajena z zlato medaljo. Torej popoln uspeh.

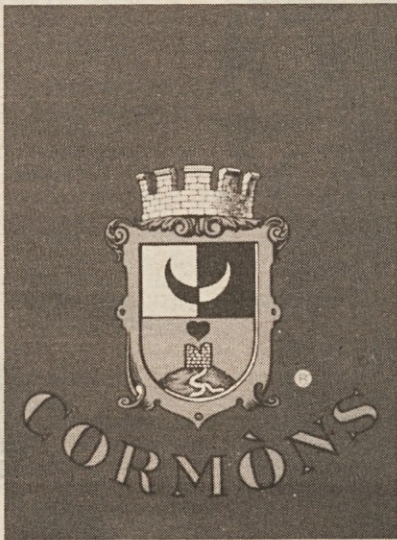
Uspeh in priznanje celotnemu kolektivu in posameznim članom. »Zmeraj trdim, da je osnova za dober pridelek že v vinogradu. V kleti lahko naredimo marsikaj, vendar, če prave osnove ni, ni niti vrhunskega pridelka. Seveda velja ob tem upoštevati sicer preprosto in naravno enačbo, da ob izrednih (po količini) letinah, ni mogoče imeti odlične kakovosti. Lani so bile razmere, tudi vremenske, pravišnje.«

Poleg Krminske zadrufne kleti je vzorce na Mednarodni vinski sejem v

Ljubljani poslalo še nekaj zasebnih vinogradnikov in vinogradniških podjetij z Goriškega, oziroma z območja Brd. Trinajst jih je vzorce poslalo preko Briške gorske skupnosti, nekaj pa na lastno pest. Neuradno smo izvedeli, da so nekateri med njimi osvojili lepa priznanja, o čemer bomo sicer poročali v prihodnjih dneh.

Podelitev naslova šampiona briškemu sauvignonu zdaleč presega krajevni ali deželni okvir. Gre za najvišje priznanje italijanskemu belemu vinu v skoraj dveh desetletjih. Priznanje, ki pomeni osnovo nadaljnje razvoja tukajšnjega vinogradništva.

(Na sliki: Zadrufna klet v Krminu - foto Klemše - in zaščitni znak kleti)

Priporočilo glede davka ICIAP - ne čakati zadnji dan

Po dosedanjih ugotovitvah je davke za gospodarske dejavnosti (ICIAP) plačalo razmeroma malo zavezancev. Rok za plačilo davka in vložitve zadevne prijave zapade 31. t.m. Z ozirom, da je samo še nekaj dni časa, ni težko predvideti, da bo pred okenci na poštnih uradih do ponedeljka kar precejšnja gneča. Davek je namreč treba plačati preko poštnege tekočega računa, prav tako se lahko po pošti, s priporočenim pismom in povratnico, odpošlje prijava, naslovljena na občinski urad za davke.

Ker poštne urade ob sobotah zapirajo prej in ker ponedeljek, zadnji dan za plačilo davka sovpada tudi z zadnjim dnevom v mesecu, je treba računati tudi ta dan na krajši urnik poslovanja poštne urade. Zlasti velja to za podružnične poštne urade. V soboto bodo poslovali (za občinstvo) samo do 11.10, v ponedeljek pa do 12. ure.

Na glavni pošti bodo uradi v soboto odprti do 13. ure, v ponedeljek pa do 17.30.

Tak razpored bi kazalo upoštevati in ne čakati zadnji trenutek. Samo tako se je mogoče izogniti zoprnemu čakanju, gneči in jezi pred okenci na poštnih uradih.

Ob tem lahko navedemo še tole, da je pobuda za to priporočilo prišla od nekaterih poštne urade, ki menijo, da se da tudi na ta način preprečiti marsikateri nesporazum in spor.

Občinski bazen na Rojcah pretesen za potrebe občanov

Goriški občinski bazen ne ustreza več potrebam prebivalstva. To so občinski svetovalci ugotavljali med živahno razpravo o proračunu za poslovanje občinskega bazena za leto 1989. Goriški občinski bazen namreč, po mnenju številnih svetovalcev, očitno kaže svojo dotrajanost. Bazen so zgradili že pred dvanajstimi leti, od tedaj pa ni bilo storjenega nič konkretnjega, za funkcionalnejšo in bolj poceni uporabo tega nadvse potrebnega športno-rekreacijskega objekta. To pride najbolj do izraza prav v poletnih mesecih, ko se v toplih soparnih dneh kar tre kopalcev v vodi in na kopnem.

Letos so sicer, po odprtju novega pokritega plavalnega bazena v Trziču, izostali obiski številnih skupin iz občin na Trziškem, kljub temu pa je bil v preteklih dneh velik naval na goriški bazen. Upravitelji bazena, društvo Gorizia Nuoto, ki za svoje usluge prejme letno od goriške občinske uprave slabih 11 milijonov lir, so morali povečati ponudbo plavalnih tečajev za mlajše in starejše osebe.

Na ponedeljkovi seji občinskega sveta je svetovalec Nanut, ki skrbi za nadzorstvo občinskega objekta, med drugim dejal, da so v letošnjem letu zabeležili veliko številnejši obisk kot v prejšnjih sezonah. V jutranjih urah se namreč med šolskim letom poslužuje bazena skupine učencev in dijakov, v popoldanskih urah pa tu trenira veliko število aktivnih plavalcev. V teh soparnih dneh pa se je res težko

dokopati do vode, to zlasti v popoldanskih, in večkrat tudi v večernih urah.

Ugovorom nekaterih svetovalcev, češ da je bazen zastarel in bi bilo treba zato pomisliti na njegovo razširitev in posodobitev, je Nanut odgovoril, da položaj ni prav tako kritičen. Edino res sporna točka je čistoča objekta. Nanut je dejal, da tiči vzrok tega v pomanjkanju osebja, ki bi za to skrbelo. Vsekakor je poudaril, da to ni odvisno od združenja Gorizia Nuoto, ki upravlja bazen.

Koliko stane vzdrževanje bazena? To doseže v enem letu znesek, ki se suče okrog 400 milijonov lir. V primerjavi z izdatki za vzdrževanje občinskih bazenov v Trstu, Vidmu in Pordenonu, je kljub vsemu ta znesek znatno nižji. Odbornik Agati je namreč na seji pomiril številne svetovalce, ki so se hudovali nad prevelikimi izdatki, češ da v drugih pokrajinah morajo za podobne usluge odšteti letno okrog 650 milijonov lir.

Na koncu obravnave so vsi svetovalci soglasno sprejeli proračun za letošnje poslovanje. Še nekaj podatkov: sedanji primanjkljaj znaša 244 milijonov, saj so se prejemkom v višini 400 milijonov pridružili izdatki preko 600 milijonov lir.

Občinski svetovalci so nato med drugim ratificirali sklep o dodelitvi 45 milijonov lir tukajšnji vojaški upravi. Denar bodo namenili raznim kulturnim pobudam.

Na gradu bodo drevi predstavili video o slikarju M. Marieschiju

Obiskovalci bogate razstave slikarskih del Micheleja Marieschija, ki je na goriškem gradu odprta do 15. oktobra, si bodo od jutri dalje lahko ogledali tudi kratkometražni filmski zapis o slikarju in njegovih delih. Film je zrealiziral Antonio Devetaj, medtem ko so posnetki delo Remigia Romana. Finančno je pobudo podprla Goriška hranilnica.

Film bodo prvič predvajali drevi, ob 21. uri na notranjem grajskem dvorišču in to ne velikem platnu. Danes bo razstava, izjemoma, odprta do 23. ure in tako si bodo udeleženci filmskega večera lahko ogledali tudi razstavljenela dela M. Marieschija.

Film bodo v naslednjih dneh vrteli neprekinjeno med urnikom obiska razstave in bodo v ta namen preuredili poseben prostor.

Pobuda je vsekakor zanimiva in dobrodošla, posebej še po pozitivnih izkušnjah v lanskem letu, ko je ista ekipa pripravila kratkometražni film o beneških vedutistih.

Pohod na Triglav izveden točno po programu

Pohod Kekec-Triglav-Kekec, ki so se ga udeležili tudi nekateri zamejski planinci, se je zaključil točno po programu. Okrog trideset planincev je v nedeljo že okrog 11. ure stopilo na vrh

Ob vaškem prazniku

Na Peči pripravljajo orientacijski pohod

Po nekajletnem premoru bo na Goriškem spet na sporedu planinsko orientacijski pohod. Prirejajo ga v okviru poletnega praznika člani kulturnega in športnega društva Vipava s Peči.

Pečani so ocenili, da jim bo zaradi menjave terena in zaradi omenjenega premora uspelo zbrati zadovoljivo število moštev, ki bodo pripomogli, da bo pohod poučen in zabaven. Pohoda se lahko udeleži vsakdo, tudi otroci pod dvanajstim letom starosti, če imajo vodnika, ki obiskuje nižjo srednjo šolo oziroma višjo. Tokrat niso potrebni tehnični pripomočki, vendar ne škodi, če moštva vzamejo s sabo tudi kompas, kos vrvi, črtalo, uro, pijačo, težje čevlje ali odporne telovadne copate in dolge hlače. Obvezen je svinčnik. Ne bo ravno izločilno, vendar bo koristno, če kdo iz ekipe zna vsaj povprečno kotalkati. Naslov pohoda je "Zaklad rubijskega gradu".

PRAVILNIK:

1) Kulturno-športno društvo Vipava prireja planinsko orientacijski pohod v nedeljo 30. julija s štartom ob 9.30.

2) Udeležijo se ga lahko moštva sestavljena iz treh ali štirih tekmovalcev, tekmovalk ali mešano, kar ne predstavlja posebnih tekmovalnih razredov.

3) Tekmovalna razreda sta: a) moštva do 15. leta starosti in b) moštva, ki imajo enega ali več udeležencev ali udeleženk z 16. ali več leti starosti.

4) Vpisovanje pol ure pred prvim odhodom in stane 8.000 lir za vsako skupino.

5) Nagrade: vsakdo dobi spominsko kolajno, najboljše uvrščena moštva še uporabljive nagrade.

6) Ob zadostnem številu skupin (najmanj sedem) bo tekmovanje ob vsakem vremenu.

7) Prireditelj ne odgovarja za morebitne nezgode.

izleti

Slovensko planinsko društvo Gorica priredi v nedeljo, 30. julija, izlet na Creta Forata (2462 m) nad Sappado. Vrh je vključen v Pot prijateljstva. Prevoz z lastnimi sredstvi, odhod s Travnika ob 7. uri. Vodja izleta Ivo Berdon.

razna obvestila

Občinska uprava Sovodnje obvešča, da bo mesečna nabiralna akcija odpadnega papirja in drugega materiala danes, 27. t. m. Ukrep je v zvezi s prepovedjo vožnje tovornjakov na praznične in predpraznične dni.

KŠD Vipava prireja 30. t. m., ob 9.30 orientacijski pohod "Zaklad gradu v Rubijah". Vpisovanje na startnem mestu.

KD Paglavac v Podgori prireja od 29. julija do 5. avgusta tečaj za vožnjo s kajaki. Podatke dobite pri društvenih odbornikih in na sedežu ZSSDI v dopoldanskih urah.

KŠD Danica vabi v ponedeljek, 31. julija, ob 20.30 na sejo društva. Vabljeni odborniki in občani.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Pazza«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VERDI Zaprt do 19. avgusta.

VITTORIA 17.30-22.00 »Femmine morbose«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA (Nova Gorica) 18.30 »Flash dance«. 20.30 »Impotencia«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Zaljubljena sirena«.

DESKLE Danes zaprt. Jutri 19.30 »Impotencia«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Marzini - Korzo Italia 89 - tel. 531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU Centrale - Trg Republike 26 - tel. 410341.

pogrebi

Danes v Gorici ob 8. uri Maria Gnejza iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

Pokrajinski predstavniki v pomembnejših ustanovah

Pokrajinski svet je včeraj izvolil pokrajinske predstavnike v razne organizme. Torkov sporazum, ki zadeva poleg porazdelitve oblasti v občinah in na pokrajini tudi druge pomembnejše ustanove, med petimi strankami koalicije je pred včerajšnjo sejo bil na tem, da bo propadel, saj so se menda republikanci hoteli umakniti. Po enourni zamudi pa je vse steklo po določenih tirnicah.

Na dnevnem redu je bila najprej izvolitev petih predstavnikov in petih suplentov pokrajinskega nadzornega odbora. Izvoljeni so bili vsi predlagani predstavniki in sicer: Italico Chiarion (KPI), Giovanni Mattei (KD), Nicolò Reverdito (KD), Sandra Calligaris (PSDI) in Italo Zon. Za suplente pa so bili izvoljeni: Karlo Devetak (PSI), Paolo Bevilacqua (KPI), Maria Tomadin (KPI), Carlo Padova (KD) in Mario Silvani (PSDI).

Nato se se svetovalci spoprijeli z izvolitvijo petih pokrajinskih predstavnikov goriškega upravnega sveta Zavoda za ljudske gradnje. Izvoljeni so bili: Mario Saracino (KD), Giorgio Duranti (PSI), Virgilio Carraro (KPI), Paolo Bevilacqua (KPI) in Gennaro Falanga (PSDI). Pod to točko je spadala tudi izvolitev župana sindikalnega zbora. Tu sta kandidirala Alvaro Deiust (PSI) in Roberto Blasutti (KPI). Izvolili so Deiusta, ki je prejel 15

preferenčnih glasov, Blasutti jih je namreč nabral le 8.

Sledile so volitve pokrajinskih predstavnikov upravnega sveta goriške proste cone - sklada za industrijski razvoj. Svetovalci so predložili štiri kandidate. Gianfranco Gandin (PRI) je prejel 13 glasov, Maurizio Salomoni (KPI) je prejel 8 glasov, Roberto Grion (KD) pa 12. Alberto Bergamin (KD) je prejel le en glas in ni bil zato izvoljen.

Pokrajinski svetovalci so morali nato izbrati predstavnike skupščine krminskega konzorcija industrijske cone. Izvolili so dva predstavnika, kandidati pa so bili trije. Luciano Camao in Giuseppe Pecorella (oba PSI) sta bila izvoljena s štirinajstimi preferenčnimi glasovi, komunist Aldo Fain je prejel 9 glasov in je zato izostal. V krminski konzorcij industrijske cone spada tudi nadzornik in njegov suplent. Nadzornik bo Giorgio Fabrizio (KD), ki je prejel 13 glasov, saj je Luigi Cipolloni (KPI) prejel le 9 glasov. Suplentka bo Vanda Gradnik (SSK - 13 glasov), saj je tudi v tem glasovanju Cipolloni prejel le 9 glasov.

Na dnevnem redu je sledila še izvolitev nadzornikov pokrajinskega sklepnege računa. To točko so po daljši razpravi preložili na naslednjo sejo, ki bo v torek, 1. avgusta.

Na Drevoredu Serenissima v Ronkah

Gad je zlezel v stanovanje

Ni vsaka kača strupena, vendar smo ljudje običajno nezaupljivi do vseh plazilcev. Niti niso pogosti primeri, da gad zleze v stanovanje tako, kakor se je zgodilo te dni v Ronkah, v hiši Flavie Toful na Drevoredu Serenissima 56.

Zenska je v nedeljo zjutraj našla kačo na hodniku, v pritličju hiše. Po prvem strahu je poklicala na pomoč tašo in skupaj sta strupenjačo pobili ter jo odvrgli v smeti. Nekaj ur zatem je Toffulova pomislila, da bi bilo pametno, če bi kačo komu pokazala. Za odpravo slehernega dvoma, če je šlo za pravo strupenjačo. Dejansko je šlo za nekaj nad 40 centimetrov dolgega gada. Občinski uslužbenci, ki so jih poklicali na kraj so podrobno pregledali vse prostore v hiši in tudi okolico, da bi ugotovili prisotnost drugih primerkov. Šlo naj bi namreč za razmerno mlado žival in je obstajala zato možnost prisotnosti še katerega družinskega člana. Ugotovili pa niso ničesar.

Postavlja se tudi vprašanje, kako in kdaj je strupenjača zlezla v hišo, ki je ob glavni cesti v Ronkah in torej precej oddaljena od kraške gmajne, oziroma njiv, kjer je za kače primerno življenjsko okolje.

Menda je bila kača v hiši že v soboto, saj je gospodinja izjavila, da je po-

stala pozorna na čudno sikanje, vendar zaradi prisotnosti muce, ni niti pomislila na nepovabljenega gosta. Morda pa je za prisotnost strupenjače kriva prav muca, saj je znano, da le te poleg miši občasno prinesejo domov tudi drugačen plen.

Zdi se, da so kače letos zelo agresivne in silijo v neposredno bližino hiš. Primer iz Ronk menda ni edini.

Kazenski prijavi zaradi kraje

Policijski organi so prijavili sodišču dva Trzičana zaradi suma kraje, oziroma preprodaje blaga sumljivega izvora. Ob preiskavi na domu Romana Polentaruttija, sicer že starega znanca policije, so našli stereo napravo in nekaj drugega materiala v skupni vrednosti okrog milijona lir. Zdi se, da je bilo blago ukradeno v trgovini Roberte Zimolo v Trziču. Polentarutti naj bi izjavil, da je aparaturo dobil od mladoletnika C. M. iz Trziča. Slednjega so prijaviili sodišču za mladoletne v Trstu zaradi kraje, Polentaruttija pa tržiške-mu pretoriju zaradi posesti blaga sumljivega izvora.

Premiera v prepolnem tržaškem gledališču Verdi

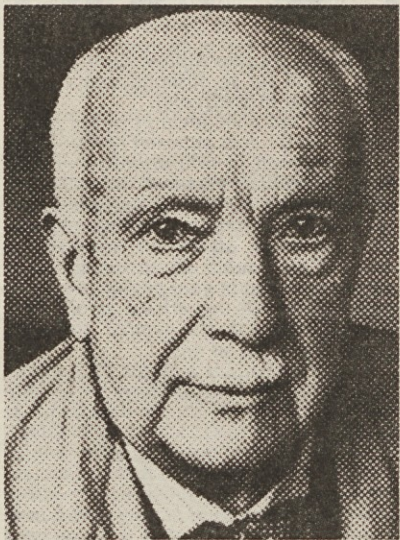
Straussova opereta Cigan baron z odličnimi pevci naslovnih vlog

Premiera operete **Cigan baron Richarda Straussa** v do kraja zasedenem gledališču Verdi predstavlja vrhunec letošnje poletne tržaške prireditvene sezone v okviru operetnega festivala 89. Gre nedvomno za podvig, saj je bila opereta prvič uprizorjena v novi italijanski ritmični verziji in z angažiranjem znatnih tehničnih naporov vseh sodelujočih, od režiserja do dirigenta in orkestra, od koreografa, scenografa, pevskega in baletnega zbora do seveda izjemno kvalitetnih solistov, ki je uspelo angažirati jih umetniškemu vodstvu gledališča Verdi. Spričo tega rezultat ni mogel izostati, čeprav je treba tudi upoštevati, da zaradi kompleksnosti postavitev premierska predstava še ni mogla steči v vsej svoji sceni in muzikalni prožnosti in bodo ponovitve morale še marsikaj zglediti in predvsem odpraviti nekatere pavze, ki so na premieri bile še kar opazne.

Opereta Cigan baron pravzaprav ni opereta v klasičnem smislu dunajske ali madžarske operetne zvrsti, čeprav so elementi operete v njej prevladujoči. Sam Strauss je med komponiranjem nihal med opero in opereto, in če so elementi operete prevladali, je to pač skoraj neizogibna posledica Straussovega kompozicijskega sloga in njegove melodične inventivnosti, ki se bolj podaja lahkotnemu muzikalnemu žanru kot pa operi. Sicer pa je tudi zgodba sama po libretu Ignaza Schnitzerja takšna, da se ji, kljub nekaterim zgodovinskim analogijam, bolj podaja operetna muzikalna obdelava že zaradi tipičnih ljubezenskih spleto v komičnih situacij, predvsem pa samega ciganskega folklornega ambienta, v okviru katerega se dejanje pretežno odvija. Za razliko od klasičnih operet, ki smo jih videli doslej v okviru tržaških operetnih sezon, melodični tok ni grajen na izstopajočih vodilnih melodijah, pač pa ne muzikalno enotni liniji, ki jo prekinjajo le recitativi, ki pa so tudi del melodične linije. Vse glavne nastopajoče osebe pojejo in solistični parti zahtevajo pevce izrazitih vokalnih lastnosti od lirčne melodičnosti do karakternih in komično-bufo izraznosti. Tradicionalno dvojico subretke in komika nadomešča v Ciganu baronu bufo basovska vloga posestnika in rejca Zsupana, ki je dejansko nosilec vseh komičnih situacij ob manjši tudi precej komično obarvani vlogi guvernerja Petra Homonaya in delno še kraljevega komisarja grofa Carnera. Nosilca glavnih vlog Sendorja Barinkaya, mladega madžarskega emigranta, in

Saffi, ciganske deklice, sta izrazito operna pevca melodičnega žanra, kar velja v nekoliko manjši meri za ostale vloge, guvernantko v Zsupanovi hiši Mirabello, za Zsupanovo hčerko Arseno, Mirabellina sina Otokarja, pa tudi za karakterni vlogi ciganke Czipre. Zboru je poleg pomembnega scenskega deleža odmerjena naloga poustvarjanja madžarskega kmečkega, dunajskega in zlasti ciganskega folklornega ambienta, kar velja v glavnem tudi za baletni zbor.

Režiser Franco Giral di se je, očitno ne brez težav, dokaj uspešno spopadel z zahtevno nalogo scenske uskladitve vseh elementov in ustvaril predstavo učinkovitega scenskega dekorja. Morda bi se lahko izognil nekaterim preveč statičnim prizorom zbora in nekaterim zastojem, vendar mu gre priznanje za jasno izdelan odrski koncept, ki potrebuje samo še večjo utečenost. Glasbeno vodstvo mladega avstrijskega dirigenta Herberta Gietzena je bilo skrbno in razen redkih trenutkov tudi zelo usklajeno med orkestrom in odrom, od orkestra samega pa bi bilo želeli več ritmične prožnosti in ustreznosti barvitosti zlasti v elementih madžarske glasbene folklore (bolj se mu je podajala dunaj-

Richard Strauss

ska melodika), kar velja v podobni meri tudi za sicer dobro pripravljen pevski zbor pod vodstvom Ine Meisters. Baletni zbor je koreografsko zasnovano Roberta Di Napolija izvedel do volj barvito, zlasti zbor cigank in ci-

ganov. Ustrezni so bili kostumi (manj scena) dunajske gostinje Ulrike Barbare Radichevich.

Levji delež predstave je slonel na odličnem tenoristu Giuseppeju Sabatiniju, ki je vlogo Sendorja Barinkaya odpel in odigral z lepim glasom izrazilo lirčnega tenorja, in na sopranistki Mileni Rudiferii, ki je kot Saffi izstopala s svojo glasovno mehko in pojavnostjo. Giancarlo Tosi se je kot bogati posestnik in živinorejec Kalman Zsupan predstavil kot eden redkih italijanskih bufo basov, ki zna svoje znatne glasovne odlike povezati tudi z lepo scensko sproščenostjo. Daniela Mazzucato, sicer izrazita subretka, se je lepo uveljavila kot Arseno, kar velja tudi za tenorista Maxa Rene Cosottija kot Otokarja, mezzosopranistka Nicoletta Curiel je bila glasovno šibka, vendar čista Mirabella, bas-baritonista Giuseppe Riva in Armando Ariostini pa sta glasovno in igralsko solidno podala vlogi guvernerja Petra Homonaya in kraljevega komisarja grofa Carnera. V vlogi stare ciganke Czipre je nastopila gostinja Aracelly Haengel. Razmeroma skromen glasovni obseg ji ni omogočil prepričljivejše kreacije. Kot igralci — cigani — so nastopili še Massimo Bagliani, Orazio Bobbio, Mimmo Lo Vecchio ter Riccardo Canali in Gianfranco Saletta. Med plesalci so izstopali solisti Sarah Taylor, Giancarlo Bianco in Luciano Pasini ter akrobat Stefano Vagnoli.

Aplavzov in glasbenega odobravanja ni manjkalo, predvsem ob znanih melodijah in solističnih spevih ter scensko spektakularnih množičnih prizorih.

J.K.

Koncert znanega milanskega kantavtorja v Mestrah

Enzo Jannacci - pevec izrinjenih in drugačnih

»Sem nekdo, ki misli na druge«, tako je samega sebe definiral Enzo Jannacci nekaj minut po ponedeljkovem koncertu v Mestrah. Nato je v kamperju, s katerim te dni potuje na koncerte po vsej Italiji, obrazložil, kdo so ti »drugi«, na katere misli. »To so izrinjenci, emarginiranci, narkomani, poraženci, ljudje brez besede.« Skratka tisti, o katerih poje že tri desetletja.

Enzo Jannacci

Jannacci je pripravil svoj letošnji tour po Italiji prav ob 30-letnici svoje- ga pevskega udejstvovanja. Milanski kantavtor jih ima sedaj »na grbi« že krepko čez petdeset, a vsaj na odru jih ne kaže, tolikšna je energija, ki izžareva iz njega. S svojim neposrednim pristopom je takoj »prevzel« gledalca, ga ob predstavitvah pesmi zabaval z

malo verjetnimi prigodami, mu postregel s pikrimi pripombami na račun tega ali onega, in gledalec se mu je moral zasmijati, pa čeprav vica ni popolnoma razumljiva, ker ga je kantavtor povedal s supersonično hitrostjo in povrh vsega še v milanskem narečju.

Tudi večji del njegovih pesmi je v narečju. Da bi jih občinstvo bolje razumelo, se je Jannacci na odru lotil celo prevajanja v italijanščino (La luna è una lampadina). Pozneje, v kamperju, je povedal, da je pisal in še piše v dialektu, ker mu je vsakdanji jezik bližji in lahko bolje osvetli junake njegovih pesmi, »druge« ali »drugačne«, kot jim pravi. Kako bi lahko »barbun«, ki je nosil »scarp de tennis«, sploh govoril v italijanščini?

Podobno velja za »Vincenzino« in še za druge njegove »majhne« protagoniste. Da bi izstopali, jih je Enzo Jannacci postavil v neverjetne situacije, ki mejijo že na demencialnost. A ne v smislu današnjega demencialnega glasbenega izživljanja. »Vse, kar sem pel in povedal, je imelo in ima jasen cilj. Jovanotti teh stvari ne dela!«, je bil njegov lapidaren odgovor. »In kakšen je sedanjí cilj kantavtorja? Spodbujati poslušalca ali gledalca k temu, da bi mislil z lastno glavo, ne z možgani vsemočnega spota.

Na odru Jannacci ni štedil s pesmi. Zapel je celo serijo svojih hitov (Silvano, Mario, Giovanni telegrafista, Faceva il palo, Ci vuole orecchio, Se me lo dicevi prima...), naravnost čudovita pa je bila 25-minutna verzija pesmi Quelli che..., ki jo je avtor z leti posodobil in popestril tudi z nekaterimi v trenutku nastaliimi dovtipi. Pesem je bila tudi priložnost za predstavitev članov njegove zelo dobre skupine, ki jo sestavljajo klavirist Marco Forni in Gaetano Leandro, kitarist Giorgio Cocilovo, basist Franco Testa, saksofonist Claudio Pascoli in bobnar Gabriele Melotti.

Ob koncu je občinstvo kar štirikrat s ploskanjem priklonilo Jannacciju na oder. V dodatku jim je milanski kantavtor med drugim postregel s Contejevimi Bartolijem, s povsem novo pesmijo o kantavtorjih in blues-jazz verzijo (!) znane L'uccellino della comare.

M. K.

Obvestilo

V okviru poletnih prireditev na Obali bi moral jutri v piranskem Križnem hodniku nastopiti sovjetski violinist Grigorij Žislin. Koncert **žal odpade**.

Sandro Massimini prihodnji teden na Gradu sv. Justa

»Kralj operete« se vrača v Trst

Sandro Massimini, ljubljene tržaških ljubiteljev operete, bo prihodnji teden po krajšem premoru spet nastopil v Trstu. Na Gradu sv. Justa bo s svojo skupino Compagnia grandi spettacoli di operette uprizoril opereto Pri belem konjičku Ralpha Benatzkyja in Roberta Stolza.

Massimini je »osvojil« tržaško občinstvo na festivalu operete leta 1970, ko je mojstrsko odigral vloge Sigismunda v opereti Pri belem konjičku in La Gaffeja v Deželi zvončkov. Odtlej je bil vrsto let eden od protagonistov tržaške poletne prireditve, tako da si je kmalu prislužil naslov »kralja operete«. Njegova gledališka pot se je začela vrsto let prej v Milanu in v Rimu. Zatem je pristopil k skupini Elvia Calderonija, ki se je »specializirala« v operetah. Po uspešnem obdobju milanskega kabareta se je predal režiji modnih revij in tudi na tem področju je doživel laskave ocene. V začetku sedemdesetih let se je spet vrnil na oder, k opereti v Trst, in uspeh ni izostal.

Letos izšlo v Italiji mnogo knjig o njem in nekaj še neobjavljenih tekstov

Aktualnost Umberta Sabe

Tržaški pesnik **Umberto Saba**, eden od najbolj pomembnih italijanskih pesnikov dvajsetega stoletja, je tačas v središču italijanskega knjižnega sveta. Na Apeninskem polotoku je letos izšla vrsta kritičnih in biografskih del o Sabi, ob njih pa še niz njegovih še neobjavljenih besedil, ki so tako rekoč temeljnega pomena za spoznavanje pesnika, predstavljajo pa obenem tudi obogatitev za italijansko kulturo.

Kdor ne pozna podrobno kompleksne osebnosti Umberta Sabe, bo morda začuden od tolikšni beri knjig o tržaškem pesniku v prvem polletju '89, to je več kot tri desetletja po njegovi smrti (umrl je v Gorici leta 1957). Vse to posebno vrenje in pozornost kritikov, izvedencev, založnikov in sredstev javnega obveščanja do Sabe pa je nadvse dobrodošlo, saj nudi priložnost za poglobljeno analizo (znanstveno in sistematično) o delovanju in o pesniški osebnosti Umberta Sabe.

Med italijanskimi pesniki je Saba tisti, ki ga literarni kritiki in zgodovinarji niso še popolnoma osvetlili ali vsaj niso še dobera osvetlili nekaterih aspektov njegovega dela. In to kljub temu, da ga je »uradna kritika« že od leta 1946 imela v čislju oziroma je dobrovoljno sprejela njegova dela. Sam Saba je v mnogocem pripomogel k tolikšnemu konsenzu s kritičnim gradivom o svojih delih, ki ga je združil v **Storia e cronistoria del Canzoniere** iz leta 1948, in s pomembnimi pojasnili v delu **Scorciatoie e racconti** iz leta 1946. Tudi z epistolarnima deloma **Il vecchio e il giovane** s korespondenco s Quarantotti Gambinijem v letih 1930-57 (izšlo je leta 1965) in **Lettere a un'amica** (pisma iz obdobja 1947-57, ki so izšla v knjižni obliki leta 1966) je Saba kritikom nakazal pot do kritične definicije dotlej še precej »skrivnostne« ali nerazumljene poetične osebnosti pesnika iz mesta v Zalivu.

In vendar Saba ni imel lepih spominov na kritike; morda zato, ker njegov prvi »stik« s kritiki in z literaturo naploh ni bil ravno najboljši. Verjetno gre prav v tem nevhvaležnem odnosu kritike do mladega pesnika iskati tudi izvor njegove godrnjavosti, ki ga je tako rekoč spremljala vse življenje.

Že prvi stik Sabe s kritiko je bil tako rekoč katastrofalen. Spomnimo naj le na velikega tržaškega kritika Silvia Benca, ki je leta 1913 hudo osvrnil Sabovo enodejanko **Il letterato Vincenzo**. Benco je sploh bojkotiral premiero dela v tržaškem gledališču

Fenice; raje se je udeležil razglasitve rezultatov literarnega natečaja, na katerem se je Saba uvrstil na zadnje mesto... Taisti Benco je nadalje zelo negativno ocenil Sabo kot pesnika: dejal je, da je Saba z vidika originalnosti zelo malo prispeval k umetnosti, medtem ko je bila - vedno po Bencu - zelo originalna njegova osebnost.

Drug tak primer »nehvaležnega« odnosa do Sabe predstavlja pisatelj Giovanna Papini. Le-ta in sodelavci takrat prestižne literarne revije La Voce so v dvajsetih letih zelo mlačno sprejeli Sabove poezije in pesnika pahnili v nekašno »literarno izolacijo«.

Tudi pesnik D'Annunzio ni bil bolje razpoložen do tržaškega pesnika. Ko ga je Saba obiskal v razkošni vili v Pietrasanti, je bil do njega zelo mlačen.

Ti in še vrsta drugih podobnih doživljajev s kritiki in književniki so v letih pred prvo svetovno vojno pripomogli, da so v italijanskih literarnih krogih nekako razvrednotili Sabo in njegovo delo v primerjavi z delom drugih velikih predstavnikov italijanske hermetične poezije. To je Ungarettija, Montaleja in Quasimoda. Montale je bil vsekakor velik prijatelj Umberta Saba in ga je večkrat obiskal v Trstu.

Del italijanske kritike in javnega mnenja navsezadnje še vedno smatra Sabo za drugorazrednega pesnika italijanskega hermetizma in ga uvršča za veliko trojico. Za ta del kritike bi morali po eni strani res še enkrat pregledati in analizirati poezijo Umberta Sabe, po drugi strani pa »kritiki« vztrajajo pri nekaterih karakteristikah tržaškega pesnika: izoliranosti, tuobnosti, skoraj ne-časovnosti in ne-prostorski, menijo skratka, da je zelo oddaljen in irrealen.

Zapostavljanje Umberta Sabe, njegovo uvrščanje za trojico Ungaretti-Montale-Quasimoda, je nepravilno. V okviru hermetizma, ki si je za enega od ciljev zastavil raziskovanje notranje človekove bolečine, je bil Saba nedvomno nekakšen predhodnik. In to

ne le izključno kronološko, pač pa tudi konceptualno (glede na osnovne poetske vrednote hermetizma).

Osnovno jedro, ki predstavlja ustvarjalni temelj vse poetične dejavnosti Umberta Sabe, je tematika »jaza«, ki občuti delovanje zunanjega sveta. Ta zunanji svet je nekakšen »absolutum«, ki se mu ne moremo izogniti. Šele potem, ko spoznamo to danost (da brez zunanjega sveta ne moremo živeti), je - po mnenju Umberta Sabe - mogoče začeti iskreno in resno raziskovanje svoje notranjosti, ki naj bi nas privedlo do lastne resnice. Te resnice pa lahko posredujejo le preko jezika; jezik tako postane za Človeka posredovanje resnice.

Knjige o Sabi in njegovi še neobjavljeni teksti, ki so izšli v Italiji v zadnjih mesecih so zanimivi za ovrednotenje tržaškega pesnika in njegove poezije, prav tako pa predstavljajo prispevek za boljše razumevanje nekaterih aspektov italijanske poezije v prvi polovici tega stoletja.

Umberto Saba

Saba, je zagledalo luč italijanskega knjižnega sveta v prvi polovici letošnje leta. Njeno rojstvo ni bilo najlažje, saj je moral avtor prebroditi vrsto težav, ki so se mu zastavile med njegovim raziskovanjem tržaškega pesnika. Iz knjige je mogoče jasno izluščiti značajске posebnosti Umberta Sabe in vsa tista zadržanja, ki so prispevala k temu, da so imeli sodobniki Sabo za »posebneža«. V prvi vrsti njegovo jamranje na lastni račun, nerganje čez življenje, njegov vitimizem, ki se je kazal predvsem v tem, da je drugim nakladal o skorajšnjem samomoru, njegova nemarnost v oblačenju, njegova velika skopost (a včasih je bil denarno tudi zelo dobrosrčen...). Stelio Mattioni je v bistvu zarezal svoj kritični nož v značajске kontradikcije, ki pa so živele skorajda v sožitju v osebnosti tržaškega pesnika. Na eno takih kontradikcij je opozorila že njegova hčerka, ko je o očetu med drugim dejala, da »zna ljubiti, ne pa imeti rad«.

Knjiga Storia di Saba prinaša zanimive izsledke tudi o nekaterih drugih aspektih pesnikovega življenja, in tudi za te je značilno nekakšno »sožitje kontradikcij«. Tak je primer njegovega antisemitizma. Saba je ponavljal, da je popolni Italijan. Po drugi strani pa je iz ljubezni do matere, ki je bila Židinja, prevzel njen priimek - Saba, kar v židovskem jeziku pomeni »kruh« - in se odrekel očetovemu - Poli -, ker je oče, Italijan po krvi, zapustil mater. Tak je primer njegovega domnevnega homoseksualstva. Dolga leta je veljalo in za marsikoga še velja prepričanje, da je bil Saba homoseksualec. To je tudi sam zapisal. Mattioni v svoji biografiji ugotavlja, da je bil Saba homoseksualec izključno na mentalni in na literarni ravni, ne pa tudi na fizični. To avtor na podlagi svoje raziskave ostro demantira. Tak, kontradiktoren, je tudi odnos Sabe do živali. Saba je po eni strani (racionalno) sovražil živali zaradi njihovega iracionalnega obnašanja, po drugi (čustveni) pa jih je negoval (predvsem kanarčke).

Tretja v vrsti knjig o Sabi, tista, ki verjetno najbolj točno zadene v jedro ustvarjanja tržaškega pesnika, je knjiga **Saba il cinese e altri racconti**, ki jo je pesnikov zet **Lionello Zorn Gorni** izdal pri založniku Editrice Goriziana. Delo sestavlja vrsta biografskih spominov, ki jih je avtor predelal v literarni obliki pripovedi. Na ta način se je na zelo originalen način približal pesniku in skozi literaturo kritično analiziral njegovo pesniško osebnost.

PIERO PAOLOANTONI

Tri kola diskvalifikacije

Potrjena kazen za igrišče Rome

RIM — Nogometna disciplinska komisija se je včeraj prvič sestala v novi sezoni in potrdila kazni, ki jih je izrekla na svojem zadnjem zasedanju. Tako je obveljal sklep športnega sodnika, da se zaradi izgrede med dodatno tekmo za uvrstitev v pokal UEFA Romo kaznuje s prepovedjo igranja treh tekem na lastnem igrišču. Isto velja tudi za tretjeligaša Sambenedetteseja. Roma bo tako morala igrati na nevtralnem igrišču srečanja z Ascolijem, Atalanto in Ceseno. Disciplinska komisija je nadaljnje potrdila diskvalifikacijo Ferrija (Torino) in Mancinija (Sampdoria) za dve koli. Na SP '94 samo sede ZURICH — Izvršni odbor FIFA je sklenil, da bodo morala biti nogometna igrišča za SP leta 1994 v ZDA opremljena izključno z oštevilčenimi sedeži. Isto bo veljalo za vsa mednarodna srečanja, ki jih bodo označili kot morebitno nevarna za javni red.

Na atletskem državnem prvenstvu

Rekord kopjaša De Gasparija

CESENATICO — Drugi dan državnega atletskega prvenstva je oplemenitil državni rekord 23-letnega Fabia De Gasparija v metu kopja. Orodje je zalučal nedaleč od meje 80 m, kar je že vsega spoštovana mera tudi v mednarodnem merilu. Dvoboj sprinterjev se je končal z zmago Tillija nad Pavonijem. Znova pa je razočaral Mei, ki ga je na 1.500 m premagal Tirelli. MOŠKI Palica: 1. Andreini 5,50 m; 2. Orioli 5,40 m; 3. Pegoraro 5,40 m. Kopje: 1. De Gaspari 79,30 m; 2. Carli 69,74 m; 3. Vesentini 68,36 m. 110 m z ovirami: 1. Frigerio 14"08; 2. Todeschini 14"29; 3. Re 14"30. 100 m: 1. Tilli 10"34; 2. Pavoni 10"45; 3. Floris 10"53. 400 m: 1. Montanari 46"19; 2. Pantone 46"73; 3. Cardone 47"31. 1.500 m: 1. Tirelli 3'49"23; 2. Mei 3'50"03; 3. Cipollone 3'50"47.

Okrepitev v napadu za toskansko moštvo

Fiorentina najela Dertycio

GROSSETO — Pogajanja med Fiorentino in Ramonom Diazem so se tako vlekla, da je vodstvo toskanskega prvotigaša naposled kot tretjega tujca najelo njegovega šest let mlajšega rojaka Oscarja Alberta Dertycio. Dertycio (24 let) je bil v minuli sezoni kot član ekipe Argentinos Juniors z 22 zadetki izbrani strellec argentinskega prvenstva. Zanj je Fiorentina plačala dve milijardi in pol odškodnine, igralec pa je podpisal triletno pogodbo. Vsako leto naj bi zaslužil nekaj manj kot tristo milijonov lir. Trener Fiorentine Giorgi se je z nakupom Dertycie zmerno zadovoljen. Sensini v Ravascelttu RAVASCELTTO — Argentinski branilec Nestor Sensini se je včeraj pridružil Udineseju na pripravah v Ravascelttu. O imenih ostalih dveh tujcev za prihodnjo sezono naj bi se kaj več vedelo šele proti koncu tedna. Triestina se je medtem vrnila v višinskih priprav in bo odslej trenirala v Bazovici na igrišču Zarje.

Magrin operiran VERONA — Vezni igralec Verone Magrin je prva žrtev intenzivnosti priprave. Že včeraj so ga operirali zaradi poškodbe meniskusa, na igrišče bo lahko spet stopil čez 40 dni. Spodletel rekord Majorcove SIRACUSA — Rossani Majorci ni uspelo, da bi izboljšala svetovni rekord v potapljanju z obtežitvjo. Po pričakovanih naj bi dosegla globino 80 m, a se je že pri 40 premislila. Podvig bo skušala uresničiti jutri. V torek je njena sestra uspešno dosegla globino 47 m v prostem potapljanju, v soboto pa se bo oče Enzo spustil do 106 metrov. Borussia s superpokalom BONN — V finalu zahodnonemškega superpokala je Borussia iz Dortmundunda s 4:3 (1:2) premagala münchenski Bayern.

Hvalevredna pobuda za naše mlade igralce

Jadranova poletna šola

Naziv Jadranova poletna košarkarska šola je še kar "ambiciozen". Ne gre za kako posebno šolo ali akademijo, gre enostavno za naslednje: izkoristiti poletne mesece, šolske in druge počitnice za vadbo tehničnih elementov, piljenje osebne tehnike. Skoraj v vsaki vasi imamo košarkarsko igrišče na odprtem. Pred leti so na teh igriščih igrali ali vsej metali na koš sedanjí člani naših ekip, tudi Jadranove. In prav na Kontovelovem, Bregovem, Poletovem, Borovem, Domovem in Sokolovem odprtem igrišču so vadili skoraj ves dan igralci kot so Boris Vitez, Marko Ban, Klaydij Starc, Štefan Gulič, Sandi Rauber itd. Na teh igriščih je zadnja leta poletno delovanje precej zamrlo. Škoda, kajti prav z individualno vadbo, s stalnim metanjem na koš, se posameznik razvije v odličnega igralca. Skupni trening z ekipo ni dovolj za kakovostni skok posameznika. To lahko potrdijo tudi slavni asi kot so Larry Bird, Dražen Petrović, Isiah Thomas itd. Ti asi so postali odlični košarkarji z nehnim delom: Bird je treniral po osem ur na dan, isto velja za Thomasa in tudi za Petrovića. Da bi spet oživel to poletno delovanje je tako SZ Jadran priredilo poletno košarkarsko šolo z našim priznanim trenerjem Juretom Krečičem, ki je pravkar uspešno končal vsedrjavni tečaj (za trenerje drugoligaše) v Bormiu in da bi tako skupno z mladimi igralci vadił posamezne elemente. Vadba poteka vsak dan na odprtem igrišču Prosvetnega doma na Opcinah od 17.30 do 19.00, razen ob sobotah in nedeljah ter seveda v primeru slabega vremena. Za vse informacije telefonirati na številko 213403 od 10.30 do 12.30 in od 17.30 do 19.30, razen ob sobotah in nedeljah. (jan).

naše gore in ljudje - naše gore in ljudje

Trdo delo se vselej obrestuje

Ko se dogodi v steni alpinistična nesreča se vselej, na odklonilnem bregu (retoriki "zgodovinskih" fraz "saj sem to vedel", "moralo se je zgoditi" ipd.) oglašajo ljudje dveh vrst: tisti, ki se vprašujejo (in si nato tudi sami odgovorijo) kaj sploh ti ljudje iščejo v stenah, ter tisti, pač prizanesljivejši, ki modro izjavljajo, kaj tako mladi in neizkušeni "mulci" silijo v stene - naj se prej naučijo hoditi po ravnem. Citiral sem predstavnike neznatne manjšine, ki odklanjajo alpinizem, saj sem prepričan, da velikanska večina sprejema to plemenito dejavnost. Ta kratek uvod bi sedaj povezal z nesrečo, ki se je zgodila v nedeljo v severni steni Velike Mojstrovke, kjer se je poškodoval mladi zamejski alpinist, član AO SPDT Erik Švab. Najprej bi poudaril, da je Erik, kljub mladim letom, že izkušen alpinist, saj ima za sabo več desetih vzponov v poletnih in zimskih razmerah, v skali, ledu, mešanem terenu ter v kratkih stenah, kjer med drugimi vadi športno plezanje. Drugič: nedeljski cilj, "Steber revežev" v Veliki Mojstrovki je klasična alpinistična tura, pač stara solidna peta stopnja, ki je bila izbrana v skladu s plezalskim znanjem Erika. Tretjič: v nedeljo je bilo vreme odlično, le zvečer se je nenadejano skvarilo, saj je presenetilo tisoče planincev, ki so se tega dne podili po slovenskih gorah. Proti "višjih silam" pa ne moreš kaj. Presenetilo je planince in presenetilo je alpiniste: obe kategoriji po eni strani zelo različne, po drugi pa zelo podobne sončne aktivnosti: hoje v gore. Četrtrič: nesreča se je zgodila popolnoma naključno, kar se pač v gorah dogaja. Kaj naj torej prepovemo hojo v gore? Kaj naj prepovemo alpinizem? Naj torej odpravimo vse športe, nogomet, boks, formulo ena, bob, smučanje, motoklizem, hokej in še celo vrsto dejavnosti, če ne zaradi drugega, iz doslednosti?

Sedaj pa k fantoma, ki sta doživela neprijetno avanturo, ki bi se prav lahko hujše končala. In se ni prav zaradi izkušenosti, tehnične pripravljenosti in prisotnosti duha obeh alpinistov. Na tem mestu bi ju namreč rad kot načelnik Alpinističnega odseka SPDT javno pohvalil, predvsem pa bi pohvalil vrednost alpinistične šole, iz katere izhajata. Če bi bil na njunem mestu kak drug, bi skoraj gotovo zanj ne bilo pomoči. Erik Švab in soplezalec Peter Regent sta ob usodnem padcu, katerega je kriv le... alpinizem sam (ponavljam, naj ga prepovemo in z njim tudi vse ostale športe?), ravnala preudarno (nista izgubila glave), previdno (Peter je zabil na ključnem mestu dva varovalna klina, ki ju je rešil), z odgovornim pristopom (obvezovanje ran, pravilna ocenitev bivaka ipd.), z dobrim teoretičnim znanjem in avtokontrolo (avtoresčevanje je potekalo tehnično brezhibno) ter pravzaprav varno in izkušeno (sama sta se poškodovana vračala preko stene in preživela). Vredna sta občudovanja in kot načelnik AO SPDT sem ponosen nanju! Pozna se jima strega in trda alpinistična šola, ki se ne udinja površnosti, tehnična pripravljenost in znanje ter vse kar spada zraven. Rešila jima je življenje, pa tudi verodostojnost alpinizma samega pri nas, saj smo dobili še en dokaz, da je trdo delo vedno bogato poplačano in obrodí sadove. Ob neverjetni smoli, proti kateri nimam kaj, sta namreč dokazala, da sta močnejša od nje. P.S.: še statistični podatek PZS: veliko večino lanskih smrtnih nesreč v slovenskih gorah (od 80 do 90 odstotkov) je povzročila neizkušenost, in to razumljivo planincev in ne alpinistov, saj se slednji načrtno tehnično pripravljajo zaradi večje izpostavljenosti nevarnosti in naravnim silam, ki vladajo v gorah in ki so lahko, če jih ne poznaš in se ne znaš z njimi soočiti, tudi usodne. Načelnik AO SPDT Dušan Jelinčič

Za udeležence tabora v Dolomitih Brente

Prireditelji planinskega tabora v Dolomitih Brente vabijo vse udeležence, da se v ponedeljek, 31. julija, ob 20. uri, na sedežu SPDT v Ul. sv. Frančiška 20, udeležijo informativnega sestanka. Vsi bodo dobili potrebna navodila v zvezi s potovanjem, dostopi do planinskih postojank in bivanja v tem prepletem dolomitskem svetu. Vodja tabora Angel Kermeč poziva vse izletnike, naj se sestanka udeleže. (L. A.)

Mangart

V pripravi je avtomobilski izlet v dolino Koritnice na Predel in od tam vzpon na Mangart po slovenski smeri, s povratkom po italijanski. Vzpon na Mangart spada v okvir izletov, ki jih prireja SPDT za svoje člane in bo v nedeljo, 6. avgusta. Vodi Peter Suhadolc, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila (tel. 211232). (L. A.)

Grossvenediger

Tržaški planinci se bodo v nedeljo, 13. avgusta, podali na drugi najvišji avstrijski vrh: Grossvenediger. Gre za dvodnevni avtomobilski izlet do kraja Tauernhaus pri Felbertauern, odkoder je predviden vzpon na preko 3600 metrov visok Grossvenediger z vmesnim postankom v koči Neue Prager Hütte. O podrobnosti vzpona bomo še pisali in javili točno uro odhoda. Potrebna pojasnila daje vodja izleta Lojze Abram (tel. 415534). (L. A.)

Magrin operiran

VERONA — Vezni igralec Verone Magrin je prva žrtev intenzivnosti priprave. Že včeraj so ga operirali zaradi poškodbe meniskusa, na igrišče bo lahko spet stopil čez 40 dni.

Spodletel rekord Majorcove

SIRACUSA — Rossani Majorci ni uspelo, da bi izboljšala svetovni rekord v potapljanju z obtežitvjo. Po pričakovanih naj bi dosegla globino 80 m, a se je že pri 40 premislila. Podvig bo skušala uresničiti jutri. V torek je njena sestra uspešno dosegla globino 47 m v prostem potapljanju, v soboto pa se bo oče Enzo spustil do 106 metrov.

Borussia s superpokalom

BONN — V finalu zahodnonemškega superpokala je Borussia iz Dortmundunda s 4:3 (1:2) premagala münchenski Bayern.

Creta Grauzaria

Prejšnjo nedeljo se je sedem tržaških planincev udeležilo izleta in vzpona na Creta Grauzario, ki spada v vrsto vrhov Prijateljstva v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Izlet je vodil Aleksij Civardi in udeleženci so v štirih urah hoje dosegli slikovit vrh Creta Grauzarie, s katerega je lep razgled po zgornji furlanski nižini, na reko Belo in na številne karnijske vrhove v neposredni bližini. Izletniki so uživali lep razgled, saj jih je ves čas spremljalo lepo vreme. Malo jih je namočil dež, vendar le potem ko so se že spustili s pobočja gore. (L. A.)

Svečanost v Dovjah

Zgornjesavski planinci pripravljajo za nedeljo, 27. avgusta, veliko slavlje v Dovjah pri Mojstrani, kjer bodo odkrili spomenik triglavskemu župniku Jakobu Aljažu. SPDT pripravlja ob tej priliki izlet, ki bo izključno turističnega značaja in primeren za vse. Ob tej priložnosti si bodo udeleženci na izletu lahko ogledali še kakšne druge zanimivosti v tem lepem predelu Slovenije. (L. A.)

Delovanje AO SPDT

Alpinistični odsek SPDT vabi svoje člane na redniestanek, ki bo v petek, 4. avgusta, ob 20.30 na sedežu odseka (Ul. Carducci/2. nad.). Član AO SPDT Štefan Breclj bo prikazal diapozitive na temo: »Perù: od Cordillere Blance do Machu Pichuja«.

obvestila

PRIMOTOR KLUB poziva člane, ki sodelujejo pri dirki Alpe Adria, da se udeležijo sestanka, ki bo jutri, 28. t. m., ob 20. uri v baru Gregoretta na Ferneticih.

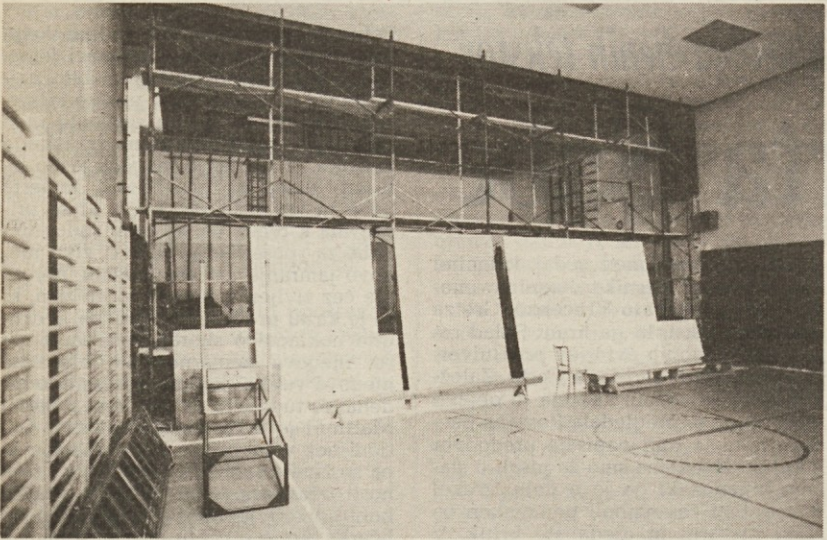
ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR sporoča, da se v tajništvo na stadionu 1. maj (tel. 51377) do konca meseca nadaljuje vpisovanje na tečaj za začetnike in začetnice (letniki 1978 in mlajši), ki bo od 4. do 12. septembra v Borovem športnem centru.

KOŠARKARSKA SEKCIJA SD POLET obvešča vse minikošarkarje (letniki 1978 in mlajši), da lahko vsak dan (razen ob sobotah in nedeljah) vadijo na odprtem igrišču Prosvetnega doma na Opcinah, in to od 17.30 do 19.00. Vadił jih bo priznani trener Andrej Vremec.

SZ SLOGA priredi v soboto, 29. t. m., in v nedeljo, 30. t. m., tradicionalni ŠPORTNI PRAZNIK na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici. Delovali bodo založeni kioski, za zabavo pa bo poskrbel ansambel Zvezde. Vabljeni!

SPDG - REKREACIJA organizira 30. in 31. julija dvodnevni izlet v Triglavsko pogorje. Odhod s Travnika ob 5.00.

Oder bo od dvorane odslej ločil zid

V Borovem športnem centru so v teh dneh postavili gradbišče. Z zidom bodo v mali dvorani pregradili oder. Poseg je nujen, da se dvorano prilagodi protipožarnim varnostnim normam, saj je doslej oder od dvorane ločila samo lesena pregrada. Prednost bo v tem, da bo oder odslej tudi zvočno izoliran, vrh tega pa bo za poldrugi meter širši. Obnovili bodo tudi pod.

Davor Zupančič

21.

Meje nemogočega

Kratek pregled svetovnega alpinizma

V tem kratkem pregledu smo videli, da severna stena Matterhorna ni zahtevala nobene žrtve, Grandes Jorasses pa relativno malo, če hladno upoštevamo veliko število navez, ki so to skupino naskakovale. Kaj pa Eiger? Eiger je 3970 m visoka gora v skupini Jungfrau nad Bernom. Leta 1858 je človek prvič stopil na ta vrh in sicer preko dokaj enostavne zahodne stene. Toda šele s svojo severno steno je v tridesetih letih Eiger zaslovel po cellem svetu in njegovo ime je postalo bolj znano kakor ime Matterhorna in Mont Blanca. Stokrat in stokrat so Ei-

ger omenili v časopisih in radijskih oddajah. Postal je pojem za najbolj tragično senzacijo, ki jo lahko nudijo gore.

Tragedije na Eigerju

Značilnost Eigerjeve severne stene so izredno objektivne nevarnosti. Padajoče kamenje, ki ga sončni žarki v vršnem predelu gore osvobodijo ledenega oklepa, neprenehoma bobni preko 1800-metrskega prepada, snežni plazovi, ki se spuščajo z "belega pajka", to je zlogasnega snežišča malo

pod vrhom, pometejo vse, kar se v steni premika, vreme je zaradi same gorske zgradbe sila nestalno in večkrat se zgodi, da je v dolini sonce, medtem ko divja v steni nevihta. Toda prisluhnimo, kaj je o tej steni dejal angleški gornik in pisatelj Moore v knjigi Alpe v letu 1864.

»Med tistimi, ki hodijo vsako leto v senci tega orjaškega zidu - ta še preslega višino in strmino severne stene Wetterhorna - pač ni nikogar, ki bi nanj ti divji odlomi ne naredil največjega vtisa. Toda kakor koli je pogled na te navpične strme pregrade od spodaj pretresljiv, nihče jih ne more prav presoditi, če jih ni gledal z vršnega višavja. Niti v Dolomitih nisem videl tako nenadno strmoglavih gladkih sten. Kamen, ki se odkruši z grebenskega raza, pada stotine metrov, ne da bi kam zadel. Skoraj osupljivo je, da je zahodna stran te mogočne skalovite gore razmeroma lahko dostopna, severna stena pa pada tako strmo v globočino, kakor da bi bila vsa gora odrezana. Gladka je in sploh nepreplezljiva.«

Opis iz leta 1864 gotovo ni spodbujal plezalcev med vojnami, da bi se sproprijeli z Eigerjevo steno. Toda leta je kot lorelajske sirene privabljala

najboljše naveze, da so se le lotiti kraljestva belega pajka. Ta nenavadna oblika ledenika, ki spominja, če ga gledamo iz doline, na ogromnega pajka, katerega beli trup je sestavljen iz večnega ledu, dolge noge pa so prav

tako ledenobeje, je leta in leta spodbujala domišljijo tistih, ki so iz gorskih tragedij ustvarjali senzacije. Eden izmed štirih prvoprstopnikov zloglasne stene je belega pajka opisal v istomenski knjigi s treznejšimi besedami.

Japonski alpinisti, ki so 1. 1969 v štirih tednih preplezali "diretissimo" v Eigerju

Še vedno je zlato v ameriških rekah...

Z uspešnega svetovnega prvenstva v kajaku in kanuju na divjih vodah v ZDA

Ameriške reke imajo še vedno zlato. Toda le za tiste, ki znajo krmariti in drveti po njihovih brzicah, ki se znajo ogniti nevarnim skalam in vsem pas-tem. Pa še to, ze nekatere srečne, za tiste najboljše.

Prišli so takorekoč iz vsega sveta, iz 25 držav. Prišli z upanjem, da jim bodo ameriške reke naklonjene, srečne. Prišli so...

Zahodni Maryland, reka Savage, bujni gozdovi, univerzitetno mesto Frostburg, Amerika, to je bilo prizorišče svetovnega prvenstva s kajaki in kanuji na divjih vodah. Športa, ki je bil dolgo v senci, ki je bil daleč od oči množic, daleč od televizijskih kamer. Toda, dejal sem, bil je. Kajti v zadnjem času je to šport, ki doživlja neverjeten vzpon, ki iz dneva v dan pridobiva vedno več novih prijateljev. Deroče razpenjene brzice so nekaj kar zbujajo v človeku grozo, zbujajo moč, a vendar obenem tudi mik, da bi se spopadel z njimi, da bi jih poskušal premagati. Od nekdaj je človek hotel biti močnejši od narave, močnejši od vode, od njene sile in moči. In ta mikavnost je tako velika, da te prevzame in popelje med pobesnelo vodo, med mogočno skalovje. In vendar je občutek lebdjenja nad belo peno nekaj enkratnega. Občutek, da si v grafitnem ali plastičnem kajaku ali kanuju lahko spretnejši od brzice, da te one praktično ubogajo in nosijo po strugi hitre reke navzdol, je seveda občutek zmage. In že od nekdaj so ljudje premagovali deroče reke v tako imenovanih kanujih, narejenih iz lubja breze ali kož. Borili so se, kot ameriški Indijanci za obstoj, za življenje v kruti naravi. Danes se mladi ljudje v podobnih "vozilih" borijo za kolajne, za uspeh, za zmago, pa tudi za prevlado. Danes je vse drugače. Le reke še vedno tečejo svojo pot še vedno se penijo in prodirajo. A še vedno tečejo navzdol, vedno le navzdol.

Svetovno prvenstvo, kolajne, uspeh, zmaga. To je le še dodatni motiv tekmovalkam tekmovalcem, ki so prišli na reko Savage, ki se prebija skozi bogate gozdove premogovniškega področja. Prišli so na naizprosno boj z reko, s tekme. Ni dovolj premagati enega, biti moraš uspešnejši od obeh. Seveda, če hočeš postati junak, dobiti kolajno okrog vratu. In če nasprotnika že dobro poznaš, potem je skrivnostna reka tista, ki skriva v sebi nešteto pasti, ovir. Poleg tega je bila ta ameriška reka tiste dni ovita, v kar grozljivo meglico, iz katere se je, le malo pred teboj, izluščil tekmovalec, ki je, kdaj tudi spačenega obraza, zabadal veslo v razpenjeno vodo in se trudil usmeriti svoj čoln, ali kot rečejo Slovanci "batel", na tisto pravo, najhitrejšo linijo.

Toda na dan prvih tekmovalcev v spustu na tem svetovnem prvenstvu, so se krošnje dreves, ki so se sklanjale nad nič kaj lepo obarvano vodo, zalesketale v poletnem soncu. Sonce pa je posijalo in močno žarelo tudi na cilj- nem prostoru kjer so najprej slavili naši sosede Italijani, saj je 32-letni Marco Previde - Massara za nekaj drobec sekunde ugnal vse ostale kajakaše. In še preden se je eno slavje utišalo, že je zavrelo v našem taboru, kajti ljubljansko-solkanska kombinacija dvosedeznega kanuja Srečo Masle in Andrej Grobiša je imela kar neverjetnih 31 sekund prednosti pred vsemi ostalimi. Bila je to največja prednost zmagovalcev sploh na dosedanjih svetovnih prvenstvih v vseh kategorijah. Po letu 1963 je to bila druga zlata kolajna za jugoslovanske divje vode sploh. Toda le nekaj več kot pol ure zatem je proti cilju hitel kanuist Andrej Jelenc. Ali bo tudi on zlat? Počakati je bilo treba le še nekaj čolnov. Tista negotovost, strah in upanje, se je vlekla kar nekaj časa. Potem pa spet "fešta". Novo zlato za Jugoslavijo! Drugo ta dan. Kar neverjetno je bilo v vsem tem vrtincu ciljnega prostora. Dvakrat je zadonela naša himna ta dan ob šumečem Savageju, sredi ameriških gozdov, tako daleč od doma. In človeku se kar milo stori, ko se te slike vrstijo pred njim, in to v opevani Ameriki. Fantje pa očitno še niso dojemali kaj so naredili, niso še dojeli da

so svetovni prvaki. Pravijo, da to šele pride za njimi!

V ekipnih voznjah so potem naši fantje osvojili še bron. Štartali pa so na zlato, toda role in brzice so bile tokrat močnejše. Niso se dale. A Solkanec Joško Kanceler jo je bil kljub temu še kako vesel. To je namreč njegova prva. Tekmovalci v spustu so se počasi odpravljali iz Frostburga, iz prostorov tamkajšne univerze, kjer so te dneve preživljali urice med trenin- gi in tekmami. Odhajali so domov, kjer so jih na brniškem letališču slovesno sprejeli.

Slalomisti pa so bili vse bliže dnevu resnice, dnevu ko bo potrebno poka- zati vse znanje, moč in dnevu ko bo potrebno imeti kanček sreče. Brez tega seveda tu ne gre. Slalom je vendar ena sama velika loterija. Tu je po- trebno premagovati tako zvite brzice- kot "pobesnele" role ter vratica. Tu je že vsaka napaka usodna. Še sreča, da se od dveh voženj računa za končno uvrstitev le tista boljša, da imaš tako rekoč popravni izpit. Toda! Tu igrajo veliko vlogo tudi živci, nasveti trenerja, posnetki videokamere s treningov. Vse je potrebno preučiti. In vendar je potem vse odvisno od tekmovalca sa- mega, od njegove pripravljenosti, nje- govih rok in tudi sreče. Kajti že lahen- dotik količka vrtic pomeni pribitek petih sekund, to pa pomeni da prav na

Jernej Abramič

vrhu ne moreš biti. Konkurenca je tu neusmiljena. Odločajo stotine, odlo- čajo malenkosti!

Naši slalomisti, predvsem kajakaši so se izkazali že pred dvema letoma na prvenstvu v Franciji, kjer sta glav- no besedo imela prav primorska fanta Jernej Abramič in Marjan Štrukelj. Srebro in bron. Kako bo tokrat? Raz- penjena voda se ni menila za nič. Šte- vilni gledalci ob progi so spodbujali vsakega tekmovalca, seveda pa je de- lirij navdušenja zajel reko Savage ob nastopih domačih kanuistov, posebno Jona Luggilla, ki je kar prebijal dero- če brzice, navduševal kot nihče pred njim. Med kajakaši ga je v drugi vož- nji posnemal Britanec Richard Fox, ki se je z vso "jezo" spravil s štarta. In na koncu mu je to tudi uspelo z vrato- lomno vožnjo, na meji zmoežnega. On četrti naslov, Luggill pa peti. Zgodovi- na kajaka in kanuja na divjih vodah ju zanesljivo ne bo mogla pozabiti.

Tveganje! Da, tu je potrebno tvegati vse, sicer na dobiš ničesar. Po prvi vožnji kaže našim izjemno. Ali se la- hko ponovi Francije 87. Štrukelj je se- daj drugi, Abramič tretji. Toda. Velja le ena vožnja. V drugo so tekmovalci še hitrejši. Štrukelj pada, Abramič se drži pri vrhu. Toda sledi tisto mučno, dolgo čakanje. Kjer se bo zasvetilo na velikem semaforju. Sloki Solkanec, fant za velika tekmovalca, veliki bo- rec, nežen a žilav fant Jernej Abramič ima kolajno? Toda na štartu je še na- kaj velemojstrov slalomskih drik. Ne uspejo! Jerneju ostaja bron, drugič za- pored na svetovnih prvenstvih na stopničkah, kjer stojijo le pravi moj- stri. To pa pove vse o fantu, katerega je reka Soča dvignila v svetovni kaja- kaški vrh, in to v kraljevski disciplini divjevodaškega športa, kajakaškemu

slalomu. Tokrat ob njem ni Novogori- čana in klubskega tovariša Marjana Štrukja. Osmo mesto, nekaj desetink razlike. Toda konkurenca je tu izjem- na. Kljub temu je tudi on, prefinjen mojster voženj med vraticami, vesel uspeha Jerneja. Skupaj trenirata, se poznata, skupaj tekmujeta, a vendar drug proti drugemu.

Toda že naslednji dan bosta skupaj v isti ekipi, ekipi (poleg njiju je v tej trojki še Albin Čizman) ki ima že bron iz leta 85, srebro iz leta 87. Ali sledi sedaj še tista najzlahnejša kolajna? Vse je mogoče! Toda, v prvo jim ne gre vse po načrtih. "Le drugo mesto". Peljati bo potrebno še hitreje, še bolj- še. Naši so na štartni listi kot predzad- nji. Negotovost traja do konca. Kako bo šlo? In končno se na posebnem mo- nitorju, ki jih je bilo bo progi veliko, zasveti daleč najboljši čas. Zlata kolaj- na za našo veliko trojko in to prav v zadnjem dejanju tega svetovnega pr- venstva. Prav kot desert je prišel ta uspeh. Veselijo pa se tudi Italijani na drugem mestu.

Kot zadnja bo zadonela naša himna. V čast trojice zagnanih fantov, ki ima- jo ta šport še kako radi. Sicer ne bi dan za dnem trenirali v ledenih rekah. In kot da bi ta zlata kolajna prav v zadnji disciplini pomenila nekakšno simboliko, nekakšno vez med svetov- nimi prvenstvi. Kajti, čez dve leti bos- ta najboljši mojstre divjih brzic z vse- ga sveta gostili reka Soča in Sava.

Ob teh zadnjih trenutkih, ko je naša trobojnica zavihrala na osrednjem drogu so se slike vračale na svečano otvoritev tega prvenstva, ko so dežev- ne kaplje zmocile udeležence 25 držav v svečanem mimohodu, ko so deževne kaplje zmotile nastopajoče od morna- riške godbe do kavbojev in Indijan- cev, brez katerih seveda tu ne gre, do razposajenih in vedrih obrazov števil- nih domačinov, ki so pristrčno sprejeli v goste vse te fante in dekleta z vsega sveta. Ob koncu te otvoritve so v zrak poleteli baloni. Pavijo, da dež prinaša srečo! In našim jo je! Brez kančka sre- če tudi ne gre, in bržkone ne bi Ju- goslavija mogla biti druga najuspeš- nejša država na tem prvenstvu, za fan- tističnimi Francozi. Prav zato je bil veličasten ognjemet na zaključnem "partiju" vseh nastopajočih ob čudovi- tih jezernih nacionalnega parka za nas še toliko svetlejši. Ko da so hoteli or- ganizatorji pokazati pravo Ameriko vsem šele ob koncu 14 dnevnega dru- ženja, nastopov, uspehov in porazov, zmag in solza sreče in obupa.

Toda časa za slavlje ali premislek ni bilo! Karavana je že šla na novo pot. Kanadski Minden je bil namreč prizo- rišče uvodne tekme za svetovni pokal v tej sezoni. Seveda je bil obvezen po- stanek na tej poti na ameriško-kanad- ski meji, kjer je pogled na Niagarske slapove nekaj enkratnega, doživetega. Bila je že noč, toda močni reflektorji so to naravno čudo pričarali še v dru- gačni luči, v čarobnih modrordečih barvah, nad katerimi se je dvigala meglica razpršene bele pene. In šume- či glas je oznanjal v noč, da tu pada voda zares globoko od koder se spet dviga kot meglica.

V idiličnem Mindnu, obdanem s šte- vilnimi jezери, so fantje dobili tudi dan počitka. Trener Silvan Poberaj je ve- del, da so si ga pošteno zaslužili.

Na zahtevni progi z velikim padcem potem našim fantom ni šlo vse po na- črtih, ni bilo tudi sreče. Toda, dobra seje tekma končala, že smo spet bili na poti. Novo prizorišče je bilo zelo oddaljeno. Vmes je bilo le toliko časa za osvežitve v jezeru sredi Chicaga, kjer se proti nebu dviga nekaj slokih in bleščečih lepotic, zgradb tako zna- čilnih za velemosta.

South Bend, mesta sredi mesta ovita v betonsko korito, po katerem spustijo vodo. Kakšna razlika. Iz gozda smo prišli na umetno progo, s plastičnimi ovirami, kjer so še brzice drugačne kot na pravih rekah. Toda to ne moti naše fante. Spet so med najboljšimi. Ja- nez Skok drugi, Marjan Štrukelj tretji. Nov popoln uspeh in nova potrditev kvalitete slovenskega kajaka. Ostal je še Wausau. Spet dolga vožnja. No še sreča, da imajo avtomobili hlajenje. Tudi v tem ameriškem mestecu smo,

Jugoslovanska reprezentanca na otvoritvenem mimohodu

Svetovna prvaka v spustu Srečo Masle (desno) in Andrej Grobiša

Tudi brez Indijancev seveda ni šlo...

tako kot v South Bendu, prebivali pri prijaznih domačinih. Zares dobro smo se počutili. Večer pred tekmo, tretjo za točke svetovnega pokala, so nas presenetili s torto in napisom "Srečno jugoslovanski kajakaši". In res so se jim fantje, naslednjega dne, oddolžili na najlepši način. Prefinjena tehnika in napadalni slog Marjana Štrukja je navdušil vse, poleg tega pa je bil tudi izredno hiter. Zmaga, velika zmaga prav ob zaključku te mesec dni dolge ameriško-kanadske turneje. Tretje mesto za Čizmana, peto za Abramiča. Kakšna svetovna sila so tile naši fan- tje. Kanuistični četverec je kar v sen- ci, toda tudi oni so blizu najboljšim, to ne smemo pozabiti.

Izteka se ta turneja, naporna a tako uspešna. Nekaj zapletov je ostalo pri letalskih linijah za domovino. Malo več smo se naleteli, a bili srečni da se vračamo. Detroit - New York, pa New York - Beograd, Beograd - Zagreb in potem s kombij do Ljubljane, kjer je že bil prvi sprejem v Tacnu. Čestitke, pozdravi, žareče oči. Toda Marjana,

Jerneja in Silvana so že čakali kombiji za smer Solkan. Na Ajševici so se pri- ključili motoristi z zastavami, ki so po- peljali kolono po mestu, tja do solkan- skega "placa", kjer se je kar trlo ljudi, ki so hoteli pozdraviti svoje junake divjih brzic, pozdraviti svetovne prva- ke, trenerja. Čestitki ni bilo konca, La- pos MIP pa je že igral novo kajakaško himno, v čast fantom, v čast Solkanu in reki Soči.

Sprejem na solkanski način je bila le pika na i vsemu kar se je dogajalo točno mesec dni. In prav ta zadnja pika, ta prisrčnost a hkrati veličastnost solkanskega sprejema je velika nagra- da fantom in hkrati nova spodbuda. Hvala vam in veliko sreče še naprej! Amerika je za nami. Divje brzice rek pa še vedno hitijo isto pot, ne menijo se za nič, njihova šumeča pesem pa se razlega vse naokrog.

Pripravil ERVIN ČURLIČ
Uredil RUDI PAVŠIČ

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir, v SFRJ števila 3.500.- din, naročnina za zabeznike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.- din, letno 320.000.- din, upokojenci mesečno 25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno 120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir, Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglaš 760 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

27. julija 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja in tiska **ZTT** Trst

FIEG Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Weise je bil paznik v koncentracijskem taborišču Auschwitz

Švicarska policija izsledila okrutnega vojnega zločinca

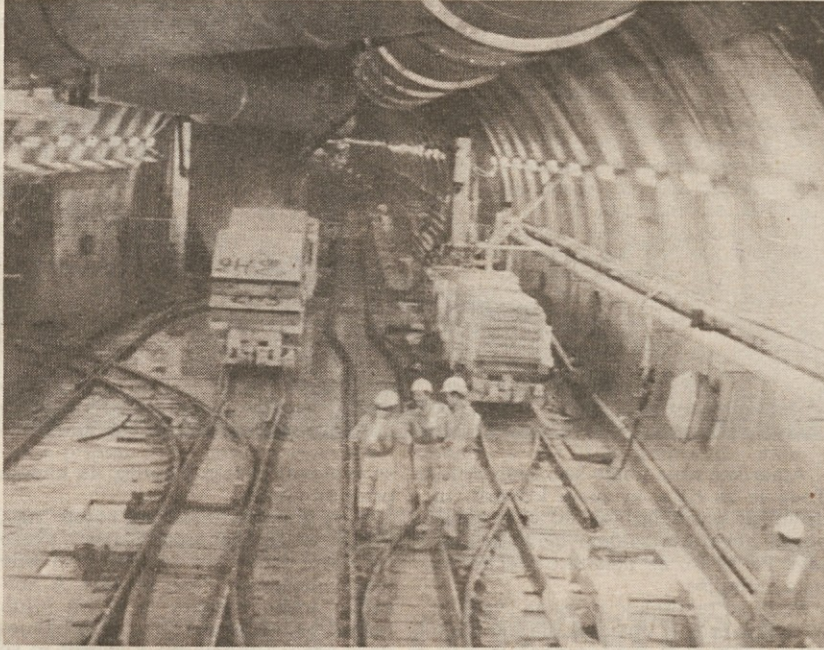
BONN — Državni tožilec iz Wuppertala je včeraj dokončno potrdil vesti o tem, da so v eni od švicarskih klinik odkrili 68-letnega Gottfrieda Weiseja, nekdanjega paznika v koncentracijskem taborišču Auschwitz. Weise je bil obsojen na dosmrtno ječo zaradi večkratnega umora, vendar pa je pred dvema mesecema, potem ko so mu kazen potrdili, v še vedno nerazjasnjenih okoliščinah pobegnil, še preden so mu lahko izročili nalog za prestopanje kazni.

Če nič drugega, tiči za tem pobegom vsaj »škandalozna zanikrnost« (tako Die Welt pred dvema mesecema) zveznega sodišča v Karlsruheju, ki ni poskrbelo za ustrezno navodilo wuppertalski policiji. Državno tožilstvo je po pobegu menilo, da od ostarelega zločinca skorajda ni bilo moč pričakovati, da bo pobegnil pred roko pravice, posebej še zato, ker ni imel nobenih — vsaj zakonitih ne — dokumentov. Kljub temu pa je Weise, ki ga imajo za enega od najbolj brutalnih morilcev iz Auschwitza, pobegnil brez sledu in dva meseca ga niso našli, četudi je wuppertalska policija nenehno delala z najvišjimi obrati, četudi so za informacije o ubežniku razpisali 10.000 mark nagrade in četudi so po beg predstavili tudi v znani televizijski oddaji o nerešenih kriminalnih primerih. Prav zato se je tožilstvo nekaj časa poigravalo z mislijo, da je Weiseja spravila na varno kakšna od tajnih nacističnih organizacij, kot so Odessa ali Tiha pomoč. Weiseja je po zelo dolgem postopku 28. februarja lani obsodilo wuppertalsko deželno sodišče, ki mu je doka-

zalo pet okrutnih umorov. Priče so v njem prepoznale paznika, ki je posebej užival v okrutnosti: jetniku je dajal na glavo pločevinke in toliko časa streljal vanj, da ga je ubil, zaradi česar se ga je oprijel vzdevek *Wilhelm Tell iz Auschwitza*; desetletnega dečka je nekoč vrgel v zrak in ga prestregel z bajonetom. Na kazen (dosmrtna ječa) se je Weise pritožil in ostal začasno na prostosti ob varščini, ki je znašala 300.000 mark; moral je tudi izročiti svoje osebne dokumente in se redno oglašati na policiji. Konec marca letos je zvezno sodišče preklicalo kazen zaradi dveh umorov, za preostale tri pa jo je potrdilo. Vendar pa je sklep o tem odšel na pot z navadno pošto (kot da gre za kurjega tatu, so kasneje komentirali pravniki), tako da je wuppertalska policija za odločitev zadnje sodne inštanice, da mora Weise na prestopanje dosmrtna kazni, zvedela kasneje kot obsojeni. Ta očitno ni razmišljal tako kot sodišče (ki je bilo prepričano, da obtoženec zaradi starosti in ženine bolezní — za katero pa zdaj pravijo, da je bila simulirana — ne bo pobegnil) in je izginil le nekaj minut pred prihodom policistov. Skupaj z ženo ga je odpeljal sin, ki se je vrnil čez štiri ure in ni znal opisati kraja, kjer je Weise zapustil vozilo. Švicarska policija je že sporočila, da so Weiseja iz klinike prepeljali v zapor in da ga bodo izročili zahodnonemškim oblastem.

MARJAN SEDMAK

Izoblikovanje evropredora

Predor, ki bo povezoval Francijo z Veliko Britanijo, zadobiva konkretnije oblike. Francoski delavci so že »zgradili« 3699 metrov dolgo galerijo pod Rokavskim prelivom, britanski in francoski bagerji pa bi se morali srečati leta 1990, tri leta pred predvidenim odprtjem evrotunela (Telefoto AP)

Vohunska afera s sovjetskim špijonom povod za polemiko v avstrijski vladi

DUNAJ — Ko je že kazalo, da bodo avstrijski tiskovni in elektronski mediji zabredli v dobo kislh kumaric, ko ne bo poročati drugega kot o algah na Jadranu in zvezdnikih ob Vrbskem jezeru, je prišla kakor naročena afera z dolgoletnim drugim možem ameriškega veleposlaništva na Dunaju Felixom S. Blochom.

Pičlih nekaj dni, odkar je zadeva prišla na dan (ob še mnogih ugankah, kar prinaša še vabljujeje branje za vroče dni), so začele leteti medstrankarske iskre na najvišji vladni ravni. Ker je na vladi velika koalicija socialistov in Ljudske stranke (OEVP), je dejstvo, da je bil zunanji minister Mock (OEVP) dolgo Blochov najboljši prijatelj, resničnega ali domnevnega vohuna KGB v ameriškim diplomatskim potnim listom, pripravilo socialističnega notranjega ministra Neisserja, da je prek enega od avstrijskih dnevnikov javno pozval Mocka, naj mu predloži poročilo o svojih stikih z Blochom. Minister je še pripomnil, da so indicije, da je bil Bloch zapleten v seksualno afero. In še dodal, da je - kolikor ve -

Mock med svojim zadnjim obiskom v ZDA stanoval pri Blochovih.

Mock je prek drugega časnika notranjega ministra javno zavrnil, da ni stanoval pri Blochovih, marveč so Blochovi med svojim zadnjim obiskom na Dunaju stanovali pri Mockovih.

Tudi na včerajšnji vladni seji sta si ministra za zunanje in notranje zadeve očitno izmenjala nekaj ne posebno blagih besed. Mock je naposled moral privoliti v to, da bo za kolego notranjega ministra kmalu pripravil »vmesno poročilo«, o tem kdaj, kje se je dobil z Blochom in o čem sta se menila.

Kar zadeva Blochovo »znanko«, ki jo iščejo avstrijski varnostni organi na prošnjo ameriških istovrstnih ustanov, je predstavnik notranjega ministrstva nasprotno menil, da o seksualni aferi ni mogoče govoriti, kajti »ni vsaka izvenzakonska zveza že seksualni škandal«. Razen tega ni znamenj, da bi bila takšna zveza motiv za Blochovo obveščevalno dejavnost.

Današnji Die Presse je komentar na prvi strani naslovil »Moj Noricum, tvoj špijon«. Noricum je ime

državne tovarne orožja, ki je ob resničnem ali domnevnem soglasju prejšnjega kanclerja dr. Sinowatza, tedaj še predsednika socialistov, in drugih vplivnih socialistov skrivaj prodala vojskujočemu se Iranu težke topove, kar ji nevtralnost strogo prepoveduje. Socialisti naj bi ob sedanjí aferi skušali odvrti pozornost od lastnih grehov in tako kažejo na OEVP, se pravi na Mocka in »njegovega vohuna« Blocha. Iz krogov OEVP se branijo, da se je Bloch pogosto sestajal tudi s socialisti, z vodjem poslancev Heinzem Fischerjem, kanclerjevo zunanjepolitično svetovalko Ewo Novotny, bivšima ministroma Jan-kowitschem in Pahrom, pa tudi s kanclerjem Vranitzkym.

Ker je bivša ameriška veleposlanica na Dunaju Helene Von Damm povedala, da je Bloch poznal glavne ameriške agente na Dunaju, je moral zunanji minister spregovoriti tudi o tem. Med drugim, da hkrati ve in da ne ve: »Vse pomembne države imajo na Dunaju tajne agente, ne poznamo jih, vsaj jaz jih ne poznam.«

JOŽE ŠIRCELJ

Washington izvaža svoje prostitutke

WASHINGTON — Washingtonski policiji je neznan upravitelj naložil še dodatno breme: z uglednih washingtonskih ulic mora spraviti vse prostitutke in jih nekako izvoziti v sosednjo zvezno državo, v Virginijo.

Glavno mesto ZDA leži na področju posebne zvezne enote, kolumbijska distrikta, mejo med tem in Virginijo pa tvori rečica Potomac, ki teče skozi Washington. Policija je tako prejšnjo noč dobila nalogo, da zasledi vse prostitutke in jih s prefinjeno »strategijo« pripelje do mostu, ki povezuje obe državi. Akcija je le delno uspeša, saj je policija uspelo izvoziti le kakih 24 deklet. Prebivalci Virginije niso prav nič zadovoljni s tem ukrepom, saj menijo, da jim odpadki, plini in kriminalci, ki jim jih redno pošiljajo iz glavnega mesta zadostujejo.

Cenena mazaška umetnost

Mazaška kultura ne prizanese niti zgodovinskim spomenikom na znamenitem trgu Piazza dei miracoli v Pizi (Telefoto AP)

Papež posvetil štiri češkoslovaške škofe

VATIKAN — Po nekajletnih pogajanjih in v sklopu postopne izboljšave odnosov med Vatikanom in Češkoslovaško je papež Janez Pavel II. včeraj posvetil štiri nove češkoslovaške škofe.

Dosedanji apostolski upravitelj Jean Sokol, doma iz Janovca, je postal nadškof in metropolit v Ternavi, novega škofa pa so dobile tudi škofije Litomerice, Spis in Olomouc. Trenutno živi v Češkoslovaški 15 milijonov katoličanov, število duhovnikov pa je sorazmerno nizko, saj jih ni več kot 3.000, ki si delijo pastoralno dejavnost v trinajstih cerkvenih okrožjih. Verniki razpolagajo s tremi nadškofijami, devetimi škofijami latinskega obreda ter eno - v Presovu - z bizantinskim obredom.

Vatikan je posredoval vest o novih posvetitvah z velikim poudarkom na dejstvu, da se počasi normalizira položaj v državi, kjer se je mnogo duhovnikov vključilo v združenje Pacem in terris in je bilo pripravljeno sodelovati z vlado. Menda je prav zaradi tega Vatikan zelo dolgo izbiral svoje zastopnike (škofe) in je le po dolgih pogajanjih osredotočil svojo pozornost na štiri kandidate.

Iran uvedel stroge zakone o mamilih

TEHERAN — Iranska vlada se je z veliko strogostjo spravila nad narkomane in razpečevalce mamil. V začetku leta je izdala nov zakon za boj proti mamilom, narkomani pa so imeli čas do 23. julija, da se s pomočjo pristojne zdravstvene službe rešijo zasvojenosti. Po tem datumu jih je začela oblast obravnavati kot navadne kriminalce in ne več kot bolnike, potrebne pomoči. V zadnjih dveh dneh pred iztekom roka je policija aretirala na tisoče narkomanov in razpečevalcev in jih strpala v zapore, najbolj »nevarne« pa čaka prisilno delo v taboriščih.

Iranski novi zakon o mamilih enakovredno obravnava tako razpečevalce kot uživalce mamil. Policija je že v začetku marca organizirala obširno akcijo, ki je bila, tako vsaj poroča tiskovna agencija Džana, zelo uspešna. V pičlih treh mesecih je policija zasegla več kot 10 ton mamil in pretrgala široko razpečevalsko mrežo, po kateri so mamila tihotapili v ZDA. Džana poroča tudi, da se je v prvih šestih mesecih letošnjega leta nezakonito pridobivanje iranskega opija znatno zmanjšalo, in sicer za dobrih 200 ton. Računajo namreč, da so v enakem obdobju lani pridelali nad 400 ton tega mamil, letos pa ga je bilo »le« 200 ton.

Tvegala življenje za »prevoz« heroína

RIM — Kanadčanka Antonietta Menassa je pripotovala na letališče v Fiumicinu na krovu filipinskega letala, ki je prihajalo iz Karacija, tik pred pristankom pa je pilot ugotovil, da je žensko obšla slabost in je poklical na pomoč Rdeči križ. Zdravniki ji najbrž ne bi rešili življenja, če ne bi pri skočili na pomoč funkcionarji letališke policije, ki so jim svetovali, naj ugotovijo, če je ženska morda kurir, ki tihotapi mamila.

S temeljitim pregledom so res ugotovili, da je ženska »prevajala« heroin v 80 kapsulah. Ena od kapsul se je odprla in mamilo se je razširilo po telesu 34-letne Antoniette. Zdravnikom je vsekakor uspelo, da so ji rešili življenje, sedaj pa jo pod policijskim nadzorom zdravijo v bolnišnici.

Bonski pogovori palestinskih predstavnikov

BONN — Zahodnonemška diplomacija bo bržkone že zgodaj jeseni začela uradne pogovore s Palestinsko osvobodilno organizacijo, pri čemer naj bi šlo za pogovore na »visoki ravni«. O tem naj bi se minuli teden pogovarjala državni sekretar v zunanjem ministrstvu Sudhoff in bonski predstavnik PLO Frangi, na podlagi teh pogovorov pa naj bi zunanje ministrstvo že začelo pripravljati povabilo, ki naj bi ga naslovili na enega od najbolj vplivnih Arafatovih svetovalcev Abu Šarifa.

Bonski pogovori s Frangijem trajajo očitno že dlje, opirajo pa se med drugim tudi na sklepe madridskega zasedanja Evropskega sveta 27. junija letos. Na sestanku so se zavzeli za krepitev stikov med evropskimi državami

in tistimi, ki so udeleženi v spopadu na Bližnjem vzhodu. Ta sklep pa se opira na prejšnji, zajet v beneški deklaraciji (13. junij 1980), v kateri so države Evropske skupnosti podprle tisto politiko na Bližnjem vzhodu, ki zagotavlja vsem državam tega območja varnost za mednarodno priznanimi mejami, ki se zavzema za enake pravice vseh narodov območja in ki priznava Palestincem vse legitimne pravice vključno s pravico do samoodločbe (»z vsem, kar k temu sodi«, so dodali letos v Madridu, kjer so tudi prvič izrecno postavili zahtevo, naj bo PLO neposredni udeleženec mednarodne konference o Bližnjem vzhodu pod patronatom OZN).

S takšno politiko skuša Evropska skupnost okrepiti tisto usmeritev v

PLO, ki se zavzema za dialog in kompromis in ki je prišla do izraza tudi v resoluciji palestinskega narodnega sveta novembra lani v Alžiru in ki jo je pred kratkim potrdil tudi arabski vrh v Casablanci. V omenjeni resoluciji se je PLO odrekla terorizmu in prvič priznala obstoj Izraela, četudi le posredno. Kot je znano, s podobnim duhu izrečene Arafatove izjave pred OZN PLO omogočile neposreden dialog z Washingtonom, pod pritiskom le-tega pa tudi z Izraelom. Šamirjev mirovni načrt, objavljen pod vtisom tega dogajanja, si v Bonnu razlagajo kot del prizadevanj Tel Aviva, da se izogne mednarodni konferenci, enaki nagibi naj bi stali za pogovori, ki jih je imel izraelski premier Šamir s Palestinci z zasedenih arabskih ozemelj,

pogovori, za katere je javnost zvedela ta teden. V Evropski skupnosti sicer ne nasprotujejo volitvam, ki jih predlaga Šamirjev načrt, vendar pa bi jih morali organizirati na vseh zasedenih ozemljih in šele po normalizaciji stanja na teh območjih, hkrati pa bi jih morali vključiti v širši kontekst mirovnega procesa na Bližnjem vzhodu. Enega od pogojev za podporo Evropske skupnosti takšnim volitvam predstavlja tudi zahteva, da Izrael Palestinem prizna pravico do samoodločbe. Ker je malo upanja, da bo Tel Aviv privolil v vse to, si bonska diplomacija še zlasti prizadeva ustvariti pogoje za sklicanje mednarodne konference o Bližnjem vzhodu, konference, ki bi pomagala končati tudi prelivanje krvi v Libanonu. (ms)